

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

202%

Ο έλεγχος της ΕΕ εν συντομία

Παρουσίαση των ετήσιων εκθέσεων
του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου
για το οικονομικό έτος 2023

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ: +352 4398-1
Πληροφορίες: <https://eca.europa.eu/el/contact>
Ιστότοπος: <https://eca.europa.eu>
Twitter: @EJAuditors

Σημ.: Λόγω στρογγυλοποίησης, τα σύνολα που παρουσιάζονται στο παρόν έγγραφο ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να μην ισούνται με το άθροισμα των επιμέρους στοιχείων.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<https://europa.eu>).

ΕΛ

2023

Ο έλεγχος της ΕΕ εν συντομία

Παρουσίαση των ετήσιων εκθέσεων
του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου
για το οικονομικό έτος 2023

Περιεχόμενα

Πρόλογος του Προέδρου	4
Συνολικά αποτελέσματα	6
Βασικά ευρήματα	6
Ο έλεγχός μας	8
Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2023 σε αριθμούς	8
Από πού προέρχονται ...	8
... και πού πηγαίνουν τα χρήματα αυτά;	9
Τι κάλυψε ο έλεγχός μας;	10
Τα ευρήματά μας	10
Δήλωση διασφάλισης σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ	10
Οι λογαριασμοί της ΕΕ απεικονίζουν εύλογα τη χρηματοοικονομική κατάστασή της	10
Διατυπώνουμε ανεπιφύλακτη γνώμη σχετικά με τα έσοδα	11
Διατυπώνουμε αρνητική γνώμη σχετικά με τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ	12
Διατυπώσαμε γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τις δαπάνες στο πλαίσιο του ΜΑΑ για το 2023	15
Τα αποτελέσματα του ελέγχου μας αναλυτικότερα	16
Διαχείριση του προϋπολογισμού και χρηματοοικονομική διαχείριση	16
Κίνδυνοι και προκλήσεις	22
Επίτευξη αποτελεσμάτων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ	30
Έσοδα	34
Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία	37
Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες	40
Φυσικοί πόροι	45
Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων, Ασφάλεια και άμυνα	50
Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος	54
Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση	58
Μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας	61
Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης	66
Γενικές πληροφορίες	71
Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και το έργο του	71

Πρόλογος του Προέδρου

Καθώς πλησιάζουμε στα μέσα της περιόδου ισχύος του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) της ΕΕ 2021-2027, διαπιστώνουμε ότι όλα αυτά τα χρόνια η Ένωση διήλθε ριζικές αλλαγές, ερχόμενη αντιμέτωπη με πρωτοφανείς προκλήσεις, στις οποίες η απόκρισή της ήταν σοβαρή σε επίπεδο τόσο πολιτικής όσο και χρηματοδότησης. Αναδεικνύεται έτσι και πάλι η ζωτική σημασία της ισχυρής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και εποπτείας σε όλα τα επίπεδα της ΕΕ. Με τις εργασίες του, το ΕΕΣ συμβάλλει στην ενίσχυση της χρηματοοικονομικής διαχείρισης και της αποτελεσματικότητας των πολιτικών της ΕΕ. Η ετήσια έκθεσή μας αποτελεί βασικό εργαλείο για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Διατυπώνουμε ανεπιφύλακτη γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών του 2023 και καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι απεικονίζουν με ακρίβεια την οικονομική κατάσταση της ΕΕ. Στην ετήσια έκθεσή μας διαπιστώνουμε και πάλι ότι τα έσοδα της ΕΕ δεν περιείχαν σημαντικά σφάλματα.

Για τρίτη συνεχόμενη χρονιά διατυπώνουμε δύο χωριστές γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών για το οικονομικό έτος 2023: η μία αφορά τον παραδοσιακό προϋπολογισμό της ΕΕ και η άλλη τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ). Ας ξεκινήσουμε με τον παραδοσιακό προϋπολογισμό της ΕΕ, ή αλλιώς με το ΠΔΠ, όπου το κατά την εκτίμησή μας συνολικό επίπεδο σφάλματος στις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ αυξήθηκε σε 5,6 % (από 4,2 % το 2022). Ως εκ τούτου, διατυπώνουμε αρνητική γνώμη σχετικά με τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Τα σημαντικά σφάλματα επιμένουν στον τομέα «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες», αγγίζοντας το 9,3 % (έναντι 6,4 % το 2022 και 3,6 % το 2021), και στον τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» φθάνοντας στο 3,3 % (έναντι 2,7 % το 2022). Το επίπεδο σφάλματος στον τομέα «Φυσικοί πόροι» παραμένει στο 2,2 % (έναντι 2,2 % το 2022). Τα συνηθέστερα είδη σφάλματος εξακολουθούν να είναι εκείνα που συνδέονται με μη επιλέξιμα έργα ή έξοδα και τις δημόσιες συμβάσεις.

Η σημαντική αύξηση του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος για τον προϋπολογισμό της ΕΕ, η οποία οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στα σφάλματα που εντοπίστηκαν στις δαπάνες συνοχής (αύξηση κατά 45 % από έτος σε έτος), είναι ανησυχητική. Τέτοιες αυξήσεις εμφανίζονται συχνά κατά τη διάρκεια των περιόδων κλεισίματος του ΠΔΠ, κατά τις οποίες εντείνεται η πίεση για πραγματοποίηση δαπανών, και συνακολούθως η επιβάρυνση των διοικητικών πόρων και ο κίνδυνος σφάλματος. Η πίεση που ασκείται στους διοικητικούς πόρους επιτείνεται περαιτέρω εξαιτίας της ταυτόχρονης απορρόφησης πόρων από διάφορα και ανταγωνιστικά μεταξύ τους ενωσιακά ταμεία, συμπεριλαμβανομένου του ΜΑΑ.

Έως το τέλος του 2023, τρίτο έτος υλοποίησης του ΜΑΑ, είχε καταβληθεί περίπου το 40 % (33 % εξαιρουμένης της προχρηματοδότησης) των κονδυλίων που διετίθεντο για τις επιχορηγήσεις του ΜΑΑ. Το 2023 οι δαπάνες του ΜΑΑ ανήλθαν συνολικά σε 53,6 δισεκατομμύρια ευρώ. Ο έλεγχός μας κάλυψε και τις 23 πληρωμές επιχορηγήσεων που πραγματοποιήθηκαν σε 17 κράτη μέλη, ύψους 46,3 δισεκατομμυρίων ευρώ, καθώς και την εκκαθάριση των προχρηματοδοτήσεων, οι οποίες ανήλθαν συνολικά σε 7,3 δισεκατομμύρια ευρώ.

Βάση της αξιολόγησης των αιτημάτων πληρωμής στο πλαίσιο του ΜΑΑ είναι οι προϋποθέσεις πληρωμής που ορίζονται στον σχετικό κανονισμό, δηλαδή η προηγούμενη ικανοποιητική εκπλήρωση ορόσημων και τιμών-στόχου και η συμμόρφωση με άλλες βασικές προϋποθέσεις επιλεξιμότητας. Κατόπιν της αξιολόγησης στην οποία υποβάλαμε τα αιτήματα πληρωμής και λαμβανομένων υπόψη διαφόρων ποιοτικών ευρημάτων, όπως περιπτώσεις ανεπαρκούς σχεδιασμού οροσήμων και τιμών-στόχου και αδυναμίες στα συστήματα αναφοράς και δικλίδων των κρατών μελών, διατυπώνουμε γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τις δαπάνες του ΜΑΑ.

Οι πληρωμές του ΜΑΑ προς τα κράτη μέλη δεν βασίζονται στο πραγματικό κόστος των μέτρων και τα κράτη μέλη δεν αναφέρουν τις πραγματικές δαπάνες στις οποίες υποβλήθηκαν οι τελικοί αποδέκτες. Επιπλέον, η συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και τους εθνικούς κανόνες δεν αποτελεί προϋπόθεση πληρωμής στο πλαίσιο του ΜΑΑ. Οι εργασίες μας στον τομέα της συνοχής ανέδειξαν σοβαρές αδυναμίες που έχουν να κάνουν με τη μη συμμόρφωση με τους κανόνες αυτούς, ενώ το ποσοστό σφάλματος εμφανίζεται σημαντικά αυξημένο την τελευταία τριετία. Δεδομένου ότι τα έργα του τομέα της συνοχής είναι παρόμοια με εκείνα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΜΑΑ και συχνά ελέγχονται από τους ίδιους εθνικούς φορείς, υπάρχει κατά την άποψή μας ο κίνδυνος παρόμοια σφάλματα να υπάρχουν και στις δαπάνες του ΜΑΑ. Ωστόσο, στο πλαίσιο του ΜΑΑ, η συμμόρφωση με τους ενωσιακούς και εθνικούς κανόνες δεν ελέγχεται συστηματικά.

Έχουμε ήδη επισημάνει αυτό το έλλειμμα διασφάλισης σε ειδική έκθεση ελέγχου σχετικά με το πλαίσιο δικλίδων της Επιτροπής για τον ΜΑΑ. Τελευταία, εκφράσαμε περαιτέρω ανησυχίες σχετικά με τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του ΜΑΑ. Πρώτον, διαπιστώσαμε ότι το πλαίσιο παρακολούθησής του δεν επαρκεί για τη μέτρηση των συνολικών επιδόσεών του. Επιπλέον, εξακολουθεί να υπάρχει σημαντικός κίνδυνος ως προς την απορρόφηση των πόρων και την ολοκλήρωση των μέτρων κατά το δεύτερο μισό της ισχύος του ΜΑΑ. Με δεδομένη την πρόθεση της Επιτροπής να παρουσιάσει το νέο ΠΔΠ το 2025, ο σχεδιασμός του πρέπει να διασφαλίζει την επαρκή προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, μέχρι και στο επίπεδο των τελικών αποδεκτών.

Ενόψει του επόμενου ΠΔΠ, η ετήσια έκθεσή μας επισημαίνει διάφορους κινδύνους και προκλήσεις που βάλλουν τον προϋπολογισμό της ΕΕ, μεταξύ των οποίων, ο κίνδυνος αποδεσμεύσεων, η αύξηση του χρηματοδοτικού ανοίγματος και οι αυξανόμενοι χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι λόγω του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Επιπλέον, οι νέες προτεραιότητες που τίθενται για το μέλλον, όπως η ασφάλεια και η άμυνα, καθώς και η διεύρυνση, θα απαιτήσουν σημαντική αύξηση της χρηματοδότησης. Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων πρέπει να διερευνήσουν τρόπους για την κάλυψη αυτών των χρηματοδοτικών αναγκών. Προσβλέπουμε στη συνεργασία με την νεοδιορισθείσα Επιτροπή και το νεοεκλεγέν Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με σκοπό την ενίσχυση της διαχείρισης και της εποπτείας των ταμείων της ΕΕ. Αποστολή μας παραμένει η οικοδόμηση της εμπιστοσύνης των πολιτών μέσω της βελτίωσης της λογοδοσίας και της διαφάνειας σε όλες τις δραστηριότητες της ΕΕ.

Τέλος, θα ήθελα να εξάρω την αφοσίωση και την ικανότητα των υπαλλήλων του ΕΕΣ. Η προσήλωση και ο επαγγελματισμός τους έχουν καθοριστική σημασία για την κατάρτιση της ετήσιας έκθεσής μας και την πρόοδο του οργάνου μας.

Tony Murphy
Πρόεδρος

Συνολικά αποτελέσματα

Βασικά ευρήματα

Διατυπώνουμε ανεπιφύλακτη γνώμη σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2023.

Διατυπώνουμε επίσης καθαρή γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των εσόδων για το 2023.

Διατυπώνουμε δύο χωριστές γνώμες σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών για το 2023:

- αρνητική γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ·
- γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Περαιτέρω πληροφορίες για τη θεμελίωση της γνώμης μας σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών για το 2023 παρατίθενται στην ενότητα με τίτλο «Δήλωση διασφάλισης».

- Συνολικά, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος στις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ ήταν σημαντικό και τοποθετείται στο **5,6 %** (έναντι 4,2 % το 2022).
- Στην εκτίμηση κινδύνου που πραγματοποιούμε, χαρακτηρίζουμε ως **υψηλού κινδύνου** τις δαπάνες της ΕΕ, όταν οι δικαιούχοι οφείλουν συχνά να εφαρμόζουν πολύπλοκους κανόνες για την υποβολή των δηλώσεων με τα έξοδα που έχουν πραγματοποιήσει. Το ποσοστό των δαπανών υψηλού κινδύνου στον πληθυσμό ελέγχου μας παρέμεινε σημαντικό, τοποθετούμενο στο **64,4 %** (έναντι 66,0 % το 2022). Φέτος, για το συγκεκριμένο τμήμα του πληθυσμού ελέγχου, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος είναι **7,9 %** (έναντι 6,0 % το 2022). Το σφάλμα αυτό είναι σημαντικό και διάχυτο και, κατά συνέπεια, διατυπώνουμε **αρνητική γνώμη σχετικά με τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ**.
- Όσον αφορά τις **δαπάνες του ΜΑΑ**, το 2023, η Επιτροπή προέβη σε 23 πληρωμές επιχορηγήσεων σε κράτη μέλη, οι οποίες σχετίζονταν συνολικά με 542 ορόσημα και το σύνολο των 135 τιμών-στόχου. Ποσοτικά ευρήματα εντοπίσαμε σε επτά πληρωμές, έξι από τις οποίες περιείχαν σημαντικά σφάλματα. Κατά συνέπεια, διατυπώνουμε γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τις δαπάνες του ΜΑΑ.
- Η **εκτίμηση του σφάλματος από την Επιτροπή** (κίνδυνος κατά την πληρωμή), όπως γνωστοποιείται στην ετήσια έκθεση για τη διαχείριση και τις επιδόσεις (ΕΕΔΕ) του 2023, είναι 1,9 %, ποσοστό πολύ χαμηλότερο του δικού μας εύρους τιμών. Οι περιορισμοί στους εκ των υστέρων ελέγχους της Επιτροπής και των κρατών μελών στους τομείς 1, 2 και 6 του ΠΔΠ επηρεάζουν τον κίνδυνο κατά την πληρωμή που γνωστοποιείται στην ΕΕΔΕ και, κατά συνέπεια, την εκτίμηση κινδύνου της Επιτροπής.

- Το 2023, παραπέμφαμε στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (**OLAF**) 20 περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης (έναντι 14 το 2022), 19 που εντοπίσαμε κατά τον έλεγχο των δαπανών του 2022 και μία κατά τον έλεγχο των δαπανών του 2021, για τέσσερις από τις οποίες η OLAF έχει ήδη κινήσει έρευνες. Παράλληλα, παραπέμφαμε 17 από τις εν λόγω περιπτώσεις στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (**EPPO**), η οποία έχει κινήσει έρευνα για εννέα από αυτές. Στο πλαίσιο του ελέγχου των δαπανών του 2023, εντοπίσαμε ήδη 12 περιπτώσεις εικαζόμενης απάτης.
- Στο τέλος του 2023, οι **εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων** από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τα κονδύλια επιχορήγησης του NGEU, που εάν δεν αποδεσμευθούν αντιπροσωπεύουν μελλοντικά χρέη, έφθασαν στο πρωτοφανές ποσό των 543 δισεκατομμυρίων ευρώ (έναντι 453 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2022). Το 90,3 % αυτών των εκκρεμών υποχρεώσεων είχε αναληφθεί μετά το 2021.
- Το ανεξόφλητο **χρέος της ΕΕ λόγω δανεισμού** (ονομαστική αξία) αυξήθηκε σημαντικά φθάνοντας τα 458,5 δισεκατομμύρια ευρώ στο τέλος του 2023 (έναντι 348 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2022). Το μεγαλύτερο μέρος αυτού του ανεξόφλητου ποσού αφορά δάνεια του NGEU, τα οποία ανέρχονται σε 268,4 δισεκατομμύρια ευρώ. Υπέρ του NGEU, η ΕΕ μπορεί να δανειστεί μέχρι το τέλος του 2026 επιπλέον 443,6 δισεκατομμύρια ευρώ. Όλα τα έξοδα που υφίσταται η ΕΕ από τον δανεισμό κεφαλαίων για τη χορήγηση των δανείων του NGEU, περιλαμβανομένων και αυτών που αφορούν τη διαχείριση των επιτοκίων και άλλων χρηματοοικονομικών κινδύνων, βαρύνουν τις δικαιούχους χώρες. Τα δε έξοδα που συνδέονται με τις επιχορηγήσεις και τη συμπληρωματική χρηματοδότηση προγραμμάτων από το NGEU βαρύνουν στο σύνολό τους τον προϋπολογισμό της ΕΕ.
- Το **άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ**, το οποίο συνίσταται σε εγγυήσεις για τα δάνεια της ΕΕ που εκταμιεύθηκαν προς κράτη μέλη ή τρίτες χώρες και σε ενδεχόμενες υποχρεώσεις, αυξήθηκε από 248 δισεκατομμύρια ευρώ το 2022 σε 298 δισεκατομμύρια ευρώ το 2023 και ήταν κυρίως συνέπεια των δανειοληπτικών πράξεων για τα δάνεια του ΜΑΑ και των δανείων της ΜΧΣ+ προς την Ουκρανία. Το άνοιγμα αυτό θα συνεχίσει να αυξάνεται με τις συμφωνίες για δάνεια του ΜΑΑ, ύψους 211,7 δισεκατομμυρίων ευρώ, που είχαν συναφθεί αλλά δεν είχαν εκταμιευθεί στα τέλη του 2023.
- Το **άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ προς την Ουκρανία** υπερδιπλασιάστηκε το 2023 σε σχέση με το 2022 (από 16 δισεκατομμύρια ευρώ έφθασε τα 33,7 δισεκατομμύρια ευρώ). Έχουμε τονίσει ότι η μετάθεση στο μέλλον των κινδύνων πιθανής αθέτησης υποχρεώσεων εξόφλησης δανείων θα μπορούσε να θέσει υπό πίεση τους μελλοντικούς προϋπολογισμούς και τις αντίστοιχες ανάγκες πληρωμών.

*Το πλήρες κείμενο των ετήσιων εκθέσεων μας σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τις δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν από το ένατο, δέκατο και ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης για το οικονομικό έτος 2023 είναι διαθέσιμο στον **ιστότοπό** μας (eca.europa.eu).*

Ο έλεγχός μας

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ για το 2023 σε αριθμούς

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εγκρίνουν τον ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΕ στο πλαίσιο ενός περισσότερο μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού που συμφωνείται για περίοδο αρκετών ετών (γνωστού ως «πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο» ή ΠΔΠ). Το 2023, οι συνολικές πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν από τον προϋπολογισμό ανήλθαν σε 162,0 δισεκατομμύρια ευρώ, ή άλλως στο 98,1 % του διαθέσιμου ποσού.

Εάν συνυπολογιστούν οι πρόσθετες πληρωμές, ύψους 74,7 δισεκατομμυρίων ευρώ, από έσοδα με ειδικό προορισμό (κυρίως επιχορηγήσεις του ΜΑΑ, ύψους 48,0 δισεκατομμυρίων ευρώ, και η συμπληρωματική χρηματοδότηση προγραμμάτων του ΠΔΠ από το ΝΓΕΥ, ύψους 19,0 δισεκατομμυρίων ευρώ) και οι μεταφορές πιστώσεων από το 2022, ύψους 2,4 δισεκατομμυρίων ευρώ, οι πληρωμές ανήλθαν συνολικά σε 239,2 δισεκατομμύρια ευρώ. Ο συνολικός διαθέσιμος προϋπολογισμός για πληρωμές ύψους 265,7 δισεκατομμυρίων ευρώ χρησιμοποιήθηκε κατά το 90,0 %.

Εξαιρουμένων των επιχορηγήσεων του ΜΑΑ, ύψους 48,0 δισεκατομμυρίων ευρώ, οι δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2023 ανήλθαν συνολικά σε 191,2 δισεκατομμύρια ευρώ.

Από πού προέρχονται ...

Τα συνολικά έσοδα για το 2023 ανήλθαν σε 248,4 δισεκατομμύρια ευρώ. Το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού της ΕΕ χρηματοδοτείται από τις εισφορές των κρατών μελών, οι οποίες καθορίζονται κατ' αναλογία προς το ακαθάριστο εθνικό εισόδημά τους (97,7 δισεκατομμύρια ευρώ). Άλλες πηγές εσόδων είναι η εισφορά που βασίζεται στον φόρο προστιθέμενης αξίας που εισπράττουν τα κράτη μέλη (22,5 δισ. ευρώ), οι τελωνειακοί δασμοί (22,1 δισ. ευρώ) και η εισφορά που βασίζεται στα μη ανακυκλωμένα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών (7,2 δισ. ευρώ). Τα ποσά των δανείων που προορίζονται για τη χορήγηση μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης προς τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του ΝΓΕΥ ισοδυναμούν με έσοδα της ΕΕ ύψους 67,6 δισεκατομμυρίων ευρώ. Υπάρχουν και άλλες πηγές εσόδων (31,3 δισεκατομμύρια ευρώ), οι σημαντικότερες από τις οποίες είναι οι εισφορές και οι επιστροφές στο πλαίσιο συμφωνιών και προγραμμάτων της ΕΕ.

... και πού πηγαίνουν τα χρήματα αυτά;

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση δαπανών σε πολλούς και διάφορους τομείς, όπως φαίνεται στο [γράφημα 1](#).

Γράφημα 1 – Δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ ανά τομέα του ΠΔΠ για το 2023

(δισ. ευρώ)

ΠΔΠ 1 (κεφ. 5)	Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία
ΠΔΠ 2 (κεφ. 6)	Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες
ΠΔΠ 3 (κεφ. 7)	Φυσικοί πόροι και περιβάλλον
ΠΔΠ 4 (κεφ. 8)	Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων
ΠΔΠ 5 (κεφ. 8)	Ασφάλεια και άμυνα
ΠΔΠ 6 (κεφ. 9)	Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος
ΠΔΠ 7 (κεφ. 10)	Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση
Ειδικό μηχανισμό	(εκτός ΠΔΠ)

Πηγή: ΕΕΣ.

Περί τα τρία τέταρτα του προϋπολογισμού δαπανώνται στο πλαίσιο συστήματος γνωστού ως «επιμερισμένη διαχείριση». Βάσει του συστήματος αυτού, η Επιτροπή φέρει μεν την τελική ευθύνη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού, τα κράτη μέλη ωστόσο διανέμουν τα κονδύλια, επιλέγουν τα έργα και διαχειρίζονται τις ενωσιακές δαπάνες. Αυτό ισχύει, παραδείγματος χάριν, για τους τομείς του ΠΔΠ «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον» και «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες».

Στο πλαίσιο του ΜΑΑ, τα κράτη μέλη καθορίζουν εκ των προτέρων τις επιδιωκόμενες μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που καταρτίζουν. Η Επιτροπή προβαίνει στις σχετικές πληρωμές, εφόσον τα κράτη μέλη επιτύχουν τα σχετικά ορόσημα και τιμές-στόχο. Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν εκταμίευση πόρων έως και δύο φορές ετησίως, υπό την προϋπόθεση ότι τεκμηριώνουν επαρκώς την ικανοποιητική εκπλήρωση των σχετικών ορόσημων και τιμών-στόχου. Το σύστημα δικλίδων της Επιτροπής πρέπει να διασφαλίζει τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πληρωμών του ΜΑΑ, κάτι που εξαρτάται κυρίως από την προαναφερόμενη ικανοποιητική εκπλήρωση των ορόσημων και των τιμών-στόχου. Στο τέλος του 2023, η Επιτροπή είχε πραγματοποιήσει 37 πληρωμές επιχορηγήσεων (μία το 2021, 13 το 2022 και 23 το 2023), συνολικού ύψους 141,6 δισεκατομμυρίων ευρώ, συμπεριλαμβανομένων προχρηματοδοτήσεων ύψους 22,7 δισεκατομμυρίων ευρώ που δεν είχαν εκκαθαριστεί ακόμη.

Τι κάλυψε ο έλεγχός μας;

Κάθε χρόνο, ελέγχουμε την αξιοπιστία των ετήσιων λογαριασμών και τη συμμόρφωση των πράξεων εσόδων και δαπανών στις οποίες αυτοί στηρίζονται. Για το 2023, ο πληθυσμός ελέγχου που υποβάλλουμε σε δοκιμασίες ως προς τα έσοδα ανερχόταν σε 248,4 δισεκατομμύρια ευρώ. Ο πληθυσμός των πράξεων δαπανών που υποβάλαμε σε έλεγχο καλύπτει ενδιάμεσες και τελικές πληρωμές, καθώς και εκκαθαρίσεις προκαταβολών. Δεν εξετάζουμε τις πληρωμές προκαταβολών. Ο πληθυσμός που υποβλήθηκε σε δοκιμασίες όσον αφορά τις δαπάνες ανήλθε συνολικά σε 161,2 δισεκατομμύρια ευρώ για τον γενικό προϋπολογισμό και σε 53,5 δισεκατομμύρια ευρώ για τον ΜΑΑ. Οι δαπάνες του ΜΑΑ περιλάμβαναν 23 πληρωμές επιχορηγήσεων, συνολικού ύψους 46,3 δισεκατομμυρίων ευρώ, και τις σχετικές εκκαθαρίσεις προχρηματοδοτήσεων, ύψους 7,2 δισεκατομμυρίων ευρώ. Οι πληρωμές αυτές πραγματοποιήθηκαν σε 17 κράτη μέλη και αφορούσαν 542 ορόσημα και 135 τιμές-στόχο.

Όσον αφορά τις δαπάνες του γενικού προϋπολογισμού, εξετάζουμε τις δαπάνες στο σημείο κατά το οποίο οι τελικοί αποδέκτες των ενωσιακών κονδυλίων έχουν αναλάβει δραστηριότητες ή έχουν υποβληθεί σε έξοδα. Όσον αφορά τον ΜΑΑ, κύρια προϋπόθεση για την καταβολή πληρωμής από την Επιτροπή σε κράτος μέλος είναι η ικανοποιητική εκπλήρωση προκαθορισμένων ορόσημων ή τιμών-στόχου. Εξετάζουμε τις δαπάνες του ΜΑΑ στο σημείο κατά το οποίο τα κράτη μέλη έχουν αιτηθεί την καταβολή πληρωμής, εφόσον πέτυχαν τα προκαθορισμένα ορόσημα ή τιμές-στόχο, και η Επιτροπή έχει αποδεχθεί αυτές τις δαπάνες. Επικεντρωθήκαμε στο κατά πόσον είχαν εκπληρωθεί ικανοποιητικά τα ορόσημα και οι τιμές-στόχος και πληρούνταν οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας. Ο έλεγχός μας δεν καλύπτει τη δανειακή συνιστώσα του ΜΑΑ.

Τα ευρήματά μας

Δήλωση διασφάλισης σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δήλωση διασφάλισης σχετικά με την αξιοπιστία των ενοποιημένων λογαριασμών της ΕΕ, καθώς και σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των υποκειμένων πράξεων. Η δήλωση αυτή αποτελεί το κεντρικό στοιχείο της ετήσιας έκθεσής μας.

Οι λογαριασμοί της ΕΕ απεικονίζουν εύλογα τη χρηματοοικονομική κατάστασή της

Οι λογαριασμοί της ΕΕ για το 2023 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, τα οικονομικά αποτελέσματα της ΕΕ, καθώς και τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις της στο τέλος του οικονομικού έτους, σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα του δημόσιου τομέα.

Ως εκ τούτου, είμαστε σε θέση να διατυπώσουμε καθαρή γνώμη όσον αφορά την αξιοπιστία των λογαριασμών, όπως άλλωστε συμβαίνει κάθε χρόνο από το 2007.

Στο τέλος του 2023, ο ισολογισμός της ΕΕ περιλαμβάνει υποχρέωση 90,8 δισεκατομμυρίων ευρώ για τις συντάξεις και τις λοιπές παροχές προς το προσωπικό (έναντι 80,6 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2022). Η αύξηση της συνταξιοδοτικής υποχρέωσης το 2023 οφείλεται κυρίως στη μείωση του ονομαστικού προεξοφλητικού επιτοκίου και στην επικαιροποίηση του πίνακα θνησιμότητας των υπαλλήλων της ΕΕ. Το προεξοφλητικό επιτόκιο επηρεάστηκε πρωτίστως από την εξέλιξη των επιτοκίων και τον αναμενόμενο πληθωρισμό.

Από 1ης Φεβρουαρίου 2020, το Ηνωμένο Βασίλειο έπαυσε να αποτελεί κράτος μέλος της ΕΕ. Την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, στους λογαριασμούς της ΕΕ εμφανιζόταν καθαρή απαίτηση 15,5 δισεκατομμυρίων ευρώ έναντι της συγκεκριμένης χώρας (έναντι 23,9 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2022), βάσει των αμοιβαίων υποχρεώσεων που καθορίζονταν στη συμφωνία αποχώρησης.

Ο αντίκτυπος του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας στα δάνεια και στις επιχορηγήσεις που περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς της ΕΕ αξιολογήθηκε, καταχωρίστηκε ορθά και γνωστοποιήθηκε σύμφωνα με τη σχετική απαίτηση των λογιστικών κανόνων.

Διατυπώνουμε ανεπιφύλακτη γνώμη σχετικά με τα έσοδα

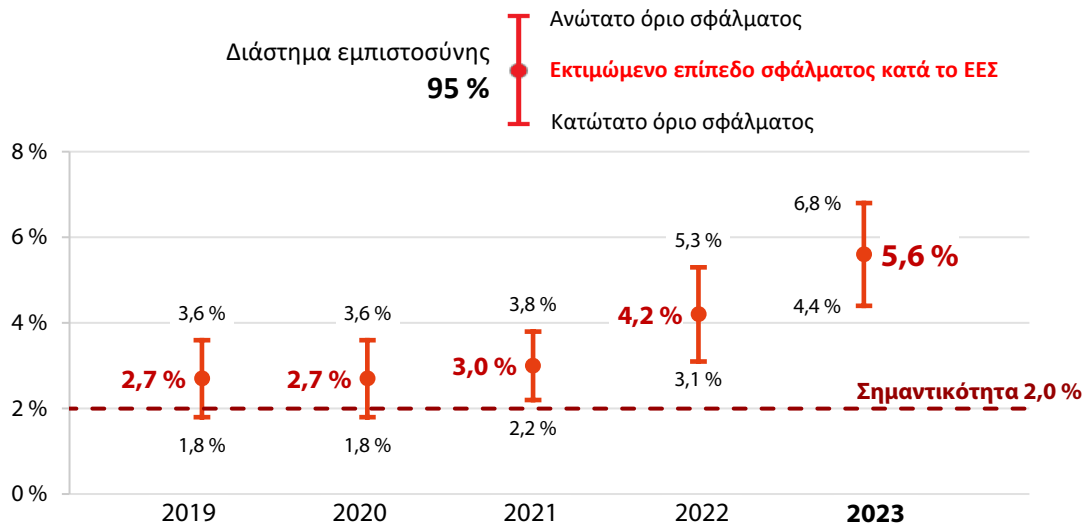
Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τα έσοδα δεν περιέχουν σημαντικό σφάλμα. Τα σχετικά με τη διαχείριση των εσόδων συστήματα που εξετάσαμε κρίθηκαν γενικώς αποτελεσματικά.

Διατυπώνουμε αρνητική γνώμη σχετικά με τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ

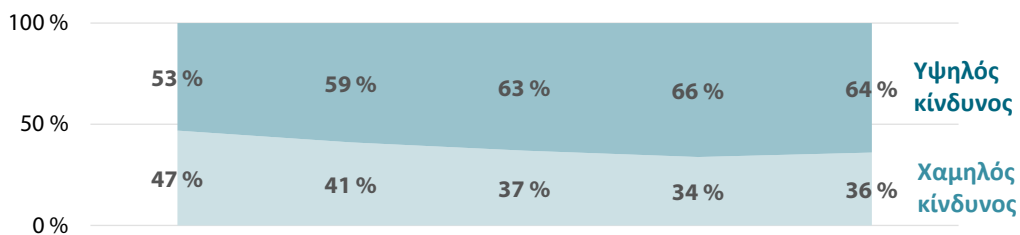
Ορίζουμε ως σφάλμα ένα χρηματικό ποσό που δεν θα έπρεπε να έχει καταβληθεί από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Σφάλματα προκύπτουν, όταν κάποια κονδύλια δεν χρησιμοποιούνται σύμφωνα με την εφαρμοστέα ενωσιακή νομοθεσία και, κατά συνέπεια, για τον σκοπό που επιδίωκαν το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τη θέσπισή της ή όταν αυτά δεν χρησιμοποιούνται σύμφωνα με συγκεκριμένους εθνικούς κανόνες.

Όσον αφορά τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος κυμαίνεται μεταξύ 4,4 % και 6,8 %. Η μέση τιμή αυτού του εύρους τιμών, γνωστή στο παρελθόν ως «πιθανότερο σφάλμα», αυξήθηκε σε σχέση με πέρυσι από 4,2 % σε 5,6 % (βλέπε [γράφημα 2](#)).

Γράφημα 2 – Εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος και πληθυσμός ελέγχου (2019-2023)

Πληθυσμός ελέγχου με βάση τον κίνδυνο

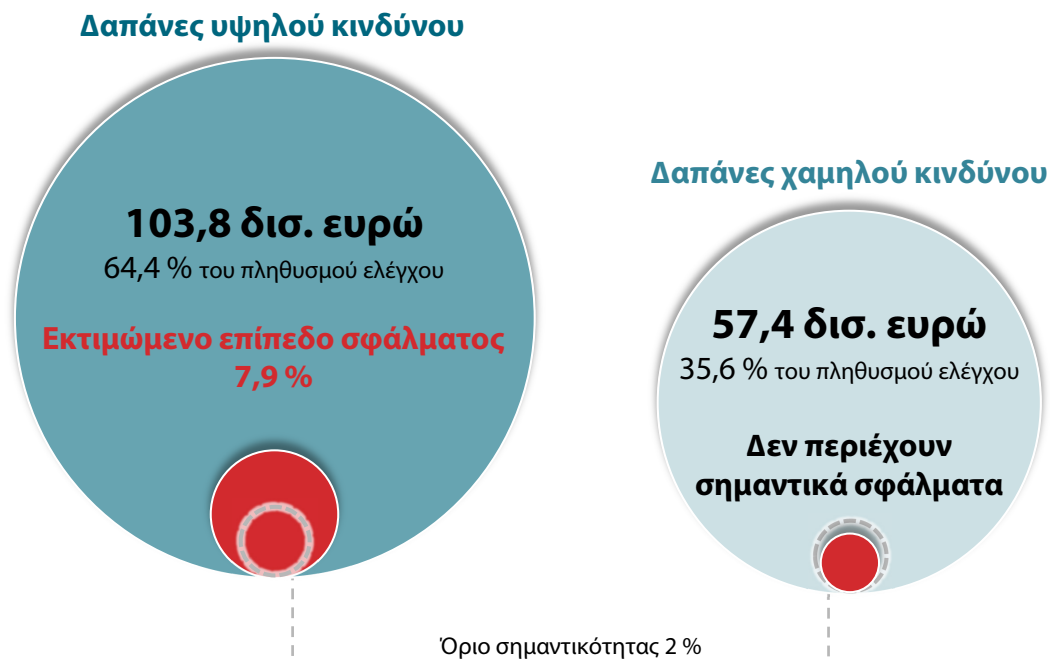

Πηγή: ΕΕΣ.

Περισσότερο από το ήμισυ του πληθυσμού ελέγχου περιείχε και πάλι σημαντικό σφάλμα

Το 2023, οι δαπάνες υψηλού κινδύνου αντιστοιχούσαν στο 64,4 % του πληθυσμού ελέγχου, έναντι ποσοστού 66,0 % το προηγούμενο έτος. Διαπιστώσαμε και πάλι ότι οι δαπάνες χαμηλού κινδύνου δεν περιείχαν σημαντικό σφάλμα, το οποίο ωστόσο εξακολούθησε να εντοπίζεται στις δαπάνες υψηλού κινδύνου. Ως εκ τούτου, ο τρόπος εκταμίευσης των κονδυλίων επηρεάζει τον κίνδυνο σφάλματος. Εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος στις δαπάνες υψηλού κινδύνου τοποθετείται στο 7,9 % (έναντι 6,0 % το 2022) (βλέπε [γράφημα 3](#)).

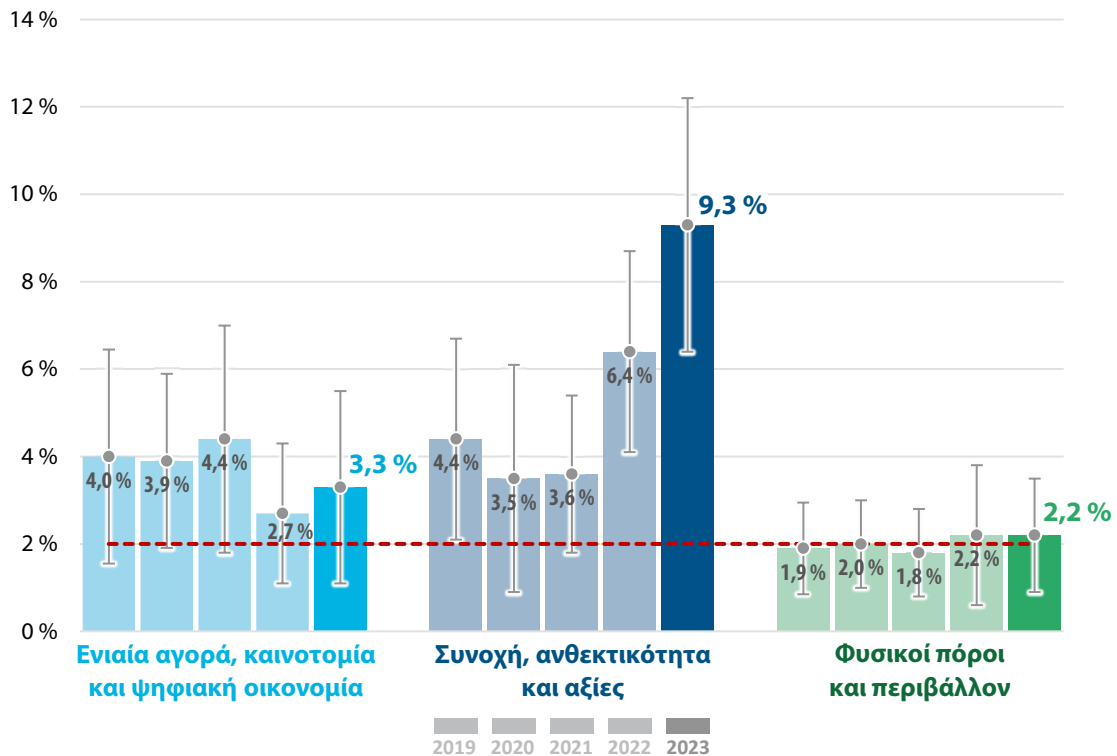
Γράφημα 3 – Ανάλυση του πληθυσμού ελέγχου για το 2023 σε δαπάνες υψηλού και χαμηλού κινδύνου

Πηγή: ΕΕΣ.

Το επίπεδο σφάλματος ανάγεται κυρίως στον τομέα «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες» (3,5 εκατοστιαίες μονάδες), ενώ ακολουθούν οι τομείς «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον» (0,8 εκατοστιαίες μονάδες) και «Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος» (0,8 εκατοστιαίες μονάδες). Στο **γράφημα 4** παρουσιάζονται συγκριτικά από το 2019 έως το 2023 τα εκτιμώμενα επίπεδα σφάλματος στους τομείς «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία», «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες» και «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον».

Γράφημα 4 – Εκτιμώμενα επίπεδα σφάλματος για τους τομείς 1, 2 και 3 του ΠΔΠ (2019-2023)

Πηγή: ΕΕΣ.

Το 2023, διαπιστώσαμε εκ νέου ότι τα σφάλματα ως προς την επιλεξιμότητα ήταν αυτά που συνέβαλαν περισσότερο στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για τις δαπάνες υψηλού κινδύνου, και συγκεκριμένα κατά 53 %, κυρίως στους τομείς «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες», «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον» και «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία». Επιπλέον, τα σφάλματα που συνδέονταν με παραβάσεις των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις και των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις συνέβαλαν στο εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για τις δαπάνες υψηλού κινδύνου κατά 31 %.

Σύγκριση των κατά την εκτίμησή μας επιπέδων σφάλματος με τις αντίστοιχες εκτιμήσεις της Επιτροπής

Η ΕΕΔΕ, της οποίας την ευθύνη φέρει το Σώμα των Επιτρόπων, συνοψίζει τις βασικές πληροφορίες σχετικά με τις εσωτερικές δικλίδες και τη χρηματοοικονομική διαχείριση που περιλαμβάνουν οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων (ΕΕΔ). Περιλαμβάνει τον κίνδυνο κατά την πληρωμή, ο οποίος αποτελεί την από μέρους της Επιτροπής εκτίμηση του ποσού που έχει καταβληθεί κατά παράβαση των εφαρμοστέων κανόνων. Σύμφωνα με την Επιτροπή, ο κίνδυνος κατά την πληρωμή για το 2023 είναι 1,9 %, τιμή χαμηλότερη του κατά τη δική μας εκτίμηση επιπέδου σφάλματος του 5,6 % (έναντι 4,2 % το 2022) και χαμηλότερη του δικού μας εύρους τιμών, που κυμαίνεται μεταξύ 4,4 % και 6,8 %.

Όπως και το κατά την εκτίμησή μας επίπεδο σφάλματος, η εκτίμηση της Επιτροπής δεν περιλαμβάνει τις δαπάνες στο πλαίσιο του ΜΑΑ, για τις οποίες γνωστοποιεί χωριστά τα αποτελέσματα των δικλίδων βάσει ποιοτικής αξιολόγησης. Επιπλέον, η ΕΕΔ που καταρτίζει κάθε γενική διεύθυνση (ΓΔ) της Επιτροπής, περιλαμβάνει δήλωση του γενικού διευθυντή ή της γενικής διευθύντριας, με την οποία αυτός ή αυτή διασφαλίζει ότι η έκθεση παρουσιάζει ορθά τις συναφείς χρηματοοικονομικές πληροφορίες και ότι οι πράξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του/της είναι νόμιμες και κανονικές. Για τον σκοπό αυτό, όλες οι ΓΔ παρείχαν εκτιμήσεις του κινδύνου κατά την πληρωμή σχετικά με τις δαπάνες τους, με εξαίρεση τις δαπάνες στο πλαίσιο του ΜΑΑ. Όσον αφορά τις τελευταίες, η Επιτροπή αξιολογεί τα αποτελέσματα των δικλίδων συνδυάζοντας τα αποτελέσματα των δικών της ελέγχων και δικλίδων με τα αντίστοιχα των κρατών μελών.

Όσον αφορά τους τομείς του ΠΔΠ για τους οποίους προβαίνουμε σε ειδική εκτίμηση, συγκρίναμε την εκτίμηση της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή για το 2023 με τη δική μας εκτίμηση του επιπέδου σφάλματος. Από τη σύγκριση προκύπτει ότι τα αριθμητικά στοιχεία της Επιτροπής είναι χαμηλότερα των δικών μας εκτιμήσεων για τρεις τομείς πολιτικής. Διαπιστώσαμε ότι, για τον τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία», ο κίνδυνος κατά την πληρωμή, που κατά την εκτίμηση της Επιτροπής ήταν 1,4 %, βρισκόταν στο κατώτερο μισό του δικού μας εύρους τιμών, χαμηλότερα από το κατά τη δική μας εκτίμηση επίπεδο σφάλματος. Για τον τομέα «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες», η εκτίμηση της Επιτροπής ήταν 2,6 %, ποσοστό σημαντικά χαμηλότερο του δικού μας εύρους τιμών για το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος. Όσο για τον τομέα «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον», ο κατά την εκτίμηση της Επιτροπής κίνδυνος κατά την πληρωμή (1,9 %) τοποθετείτο στο κατώτερο μισό του δικού μας εύρους τιμών, χαμηλότερα από το κατά τη δική μας εκτίμηση επίπεδο σφάλματος.

Στην ΕΕΔΕ, η Επιτροπή παρουσιάζει τη συνολική εκτίμηση κινδύνου για τις ετήσιες δαπάνες του 2023, προκειμένου να εντοπίσει τους τομείς υψηλού κινδύνου και να εστιάσει τη δράση της σε αυτούς. Εκτίμησή της είναι ότι ο κίνδυνος είναι χαμηλός για το 67 % των δαπανών, μέτριος για το 9 % και υψηλός για το 24 %. Ωστόσο, οι εργασίες μας ανέδειξαν περιορισμούς στις κατασταλτικές ελεγκτικές εργασίες της Επιτροπής, οι οποίοι, θεωρούμενοι στο σύνολό τους, επηρεάζουν την αξιοπιστία της από μέρους της εκτίμησης κινδύνου. Ένας από τους τομείς που επηρεάστηκαν περισσότερο ήταν ο τομέας «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες», όπου, σύμφωνα με την αξιολόγησή μας, ο κίνδυνος είναι υψηλός για την πλειονότητα των δαπανών. Αντιθέτως, για την Επιτροπή οι δαπάνες υψηλού κινδύνου ήταν ελάχιστες.

Διατυπώσαμε γνώμη με επιφύλαξη σχετικά με τις δαπάνες στο πλαίσιο του ΜΑΑ για το 2023

Ο ΜΑΑ είναι προσωρινό μέσο που αναπτύχθηκε και χρηματοδοτείται κατά τρόπο θεμελιωδώς διαφορετικό σε σχέση με τις συνήθεις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ. Ενώ οι δικαιούχοι των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ λαμβάνουν πληρωμές για την εκτέλεση ορισμένων δραστηριοτήτων ή τους επιστρέφονται έξοδα στα οποία έχουν υποβληθεί, στο πλαίσιο του ΜΑΑ τα κράτη μέλη εισπράττουν ποσά για την ικανοποιητική επίτευξη προκαθορισμένων ορόσημων ή τιμών-στόχου. Ως εκ τούτου, για τον ΜΑΑ εξετάσαμε κατά πόσον τα προκαθορισμένα ορόσημα ή τιμές-στόχος είχαν επιτευχθεί ικανοποιητικά, καθώς και αν είχαν τηρηθεί οι οριζόντιοι όροι επιλεξιμότητας.

Τα συνολικά ελεγκτικά τεκμήρια που προέκυψαν από τις εργασίες μας δείχνουν ότι 16 από τα 452 ορόσημα και τιμές-στόχος του ΜΑΑ που εξετάσαμε δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις πληρωμής ή επιλεξιμότητας. Αυτά αφορούν επτά πληρωμές σε επτά κράτη μέλη. Εντοπίσαμε επίσης περιπτώσεις ασαφώς καθορισμένων ορόσημων και τιμών-στόχου, αδυναμίες στα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών και προβλήματα με την αξιοπιστία των πληροφοριών που περιλάμβαναν τα κράτη μέλη στις διαχειριστικές δηλώσεις τους.

Θέλετε να μάθετε περισσότερα; Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τα σημαντικότερα ευρήματα παρατίθενται στα κεφάλαια 1 και 11 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2023. Το πλήρες κείμενο της ετήσιας έκθεσής μας είναι διαθέσιμο στον ιστότοπό μας (eca.europa.eu).

Τα αποτελέσματα του ελέγχου μας αναλυτικότερα

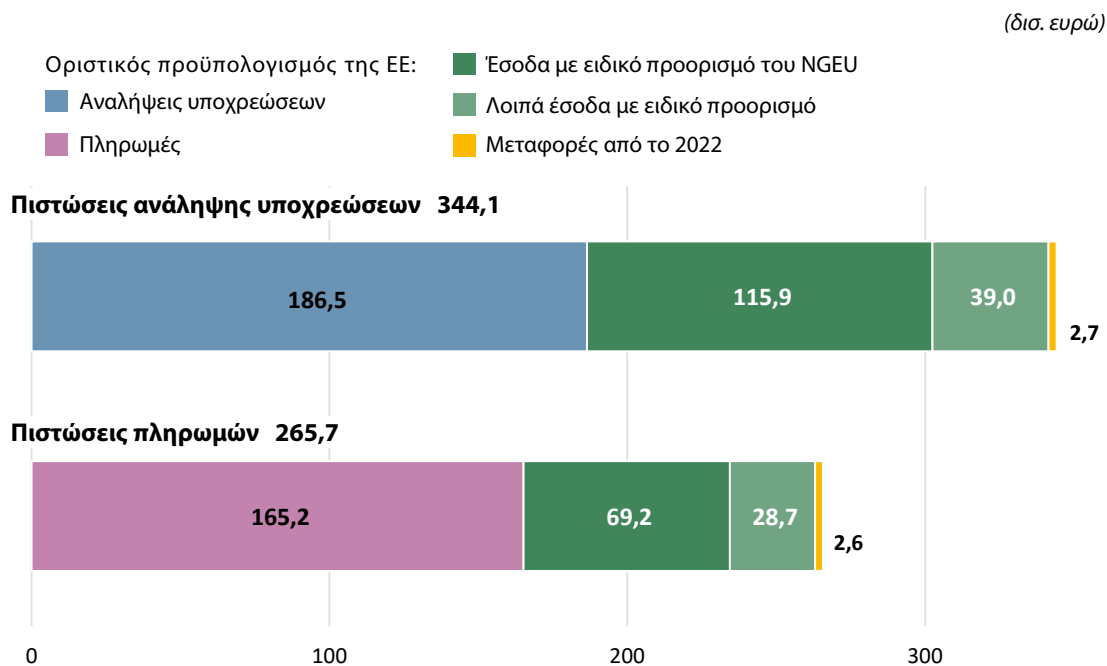

Διαχείριση του προϋπολογισμού και χρηματοοικονομική διαχείριση

Η εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ ήταν υψηλή για τις αναλήψεις υποχρεώσεων, αλλά χαμηλή για τις πληρωμές

Το 2023 ήταν το τρίτο έτος εφαρμογής του ΠΔΠ 2021-2027. Στο [γράφημα 5](#) παρουσιάζονται οι συνολικές διαθέσιμες δαπάνες από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, περιλαμβανομένων των επιχορηγήσεων του NGEU.

Γράφημα 5 – Συνολικός προϋπολογισμός της ΕΕ που ήταν διαθέσιμος για πιστώσεις το 2023, συμπεριλαμβανομένων των επιχορηγήσεων του NGEU

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για το 2023.

Το 2023 χρησιμοποιήθηκαν σχεδόν όλες οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων που προέβλεπε ο ετήσιος προϋπολογισμός της ΕΕ

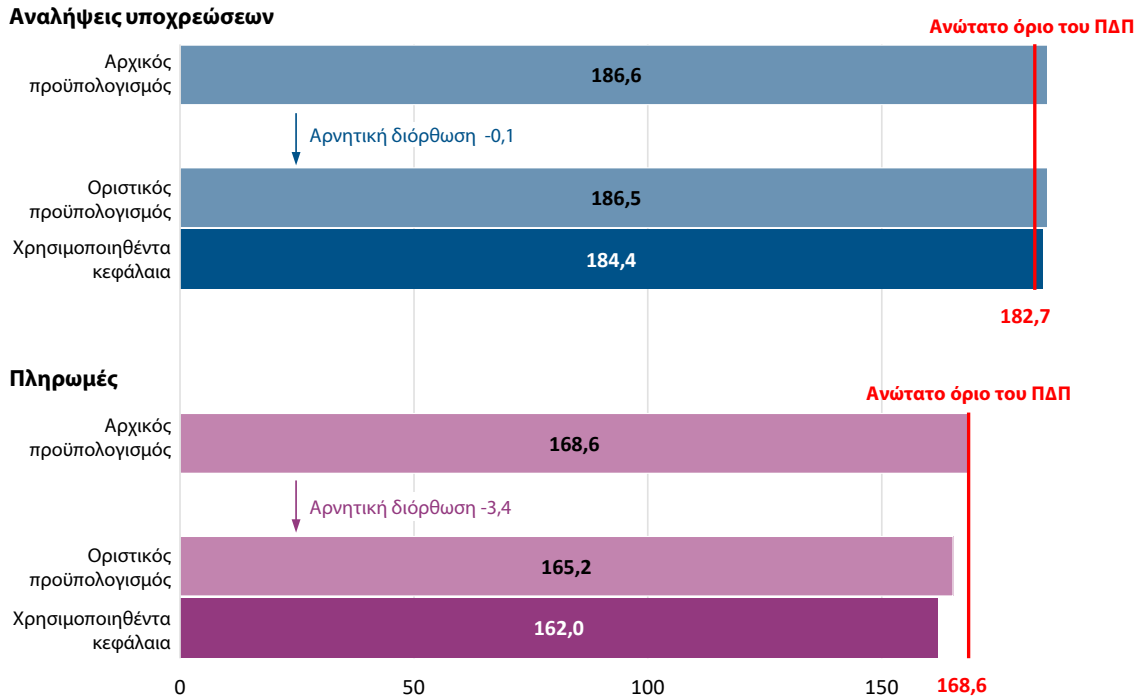
Ο οριστικός προϋπολογισμός για πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων, ύψους 186,5 δισεκατομμυρίων ευρώ, υπερέβαινε το ανώτατο όριο των 182,7 δισεκατομμυρίων ευρώ που θέτει το ΠΔΠ. Η αύξηση αυτή κατέστη δυνατή με τη χρήση των ειδικών μέσων του ΠΔΠ, το Αποθεματικό Προσαρμογής στο Brexit (BAR), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση και το Αποθεματικό Αλληλεγγύης και Επείγουσας Βοήθειας. Οι μηχανισμοί αυτοί παρέχουν πρόσθετα κεφάλαια, πέραν των ανώτατων ορίων του ΠΔΠ, προοριζόμενα για νέα ή απρόβλεπτα γεγονότα. Οι συνολικές υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν από τον προϋπολογισμό του 2023 ανέρχονταν σε 184,4 δισεκατομμύρια ευρώ.

Οι πληρωμές ήταν χαμηλότερες τόσο από τις αρχικά προβλεπόμενες όσο και από το ανώτατο όριο του ΠΔΠ

Το 2023, ο συνολικός οριστικός προϋπολογισμός ανερχόταν σε 165,2 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό χαμηλότερο του ανώτατου ορίου του ΠΔΠ. Οι συνολικές πληρωμές που πραγματοποιήθηκαν από τον οριστικό προϋπολογισμό ανέρχονταν σε 162,0 δισεκατομμύρια ευρώ (βλέπε [γράφημα 6](#)).

Γράφημα 6 – Εκτέλεση του προϋπολογισμού το 2023

(δισ. ευρώ)

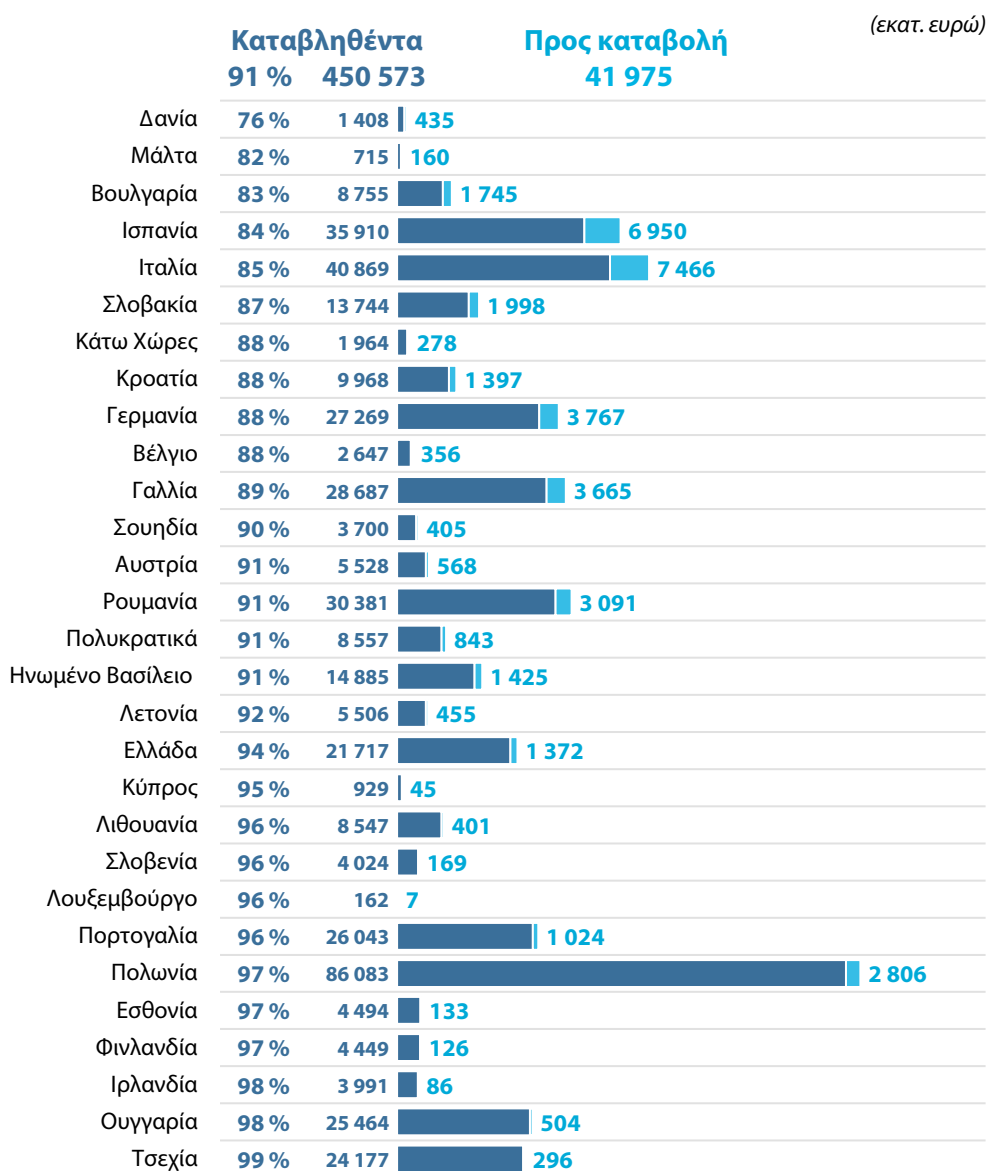
Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για το 2023.

Εάν συνυπολογιστούν οι πρόσθετες πληρωμές ύψους 74,7 δισεκατομμυρίων ευρώ από έσοδα με ειδικό προορισμό (κυρίως επιχορηγήσεις του ΜΑΑ) και οι μεταφορές από το 2022, ύψους 2,4 δισεκατομμυρίων ευρώ, οι πληρωμές το 2023 ανήλθαν συνολικά σε 239,2 δισεκατομμύρια ευρώ. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνολικές πιστώσεις πληρωμών ανέρχονταν σε 265,7 δισεκατομμύρια ευρώ, ο προϋπολογισμός πληρωμών που χρησιμοποιήθηκε άγγιξε το 90,0 %.

Ο ρυθμός απορρόφησης των ΕΔΕΤ της περιόδου 2014-2020 επιβραδύνθηκε το 2023, ωστόσο η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων πληρωμής και των εγγράφων κλεισίματος παρατάθηκε κατά έναν χρόνο

Εξαιρουμένων των πόρων του NGEU, το 2023 οι πληρωμές από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) ανήλθαν σε 54,7 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό χαμηλότερο του αντίστοιχου των τριών προηγούμενων ετών (64,7 δισ. ευρώ το 2022, 75,1 δισ. ευρώ το 2021 και 72 δισ. ευρώ το 2020). Στο τέλος του 2023, οι συνολικές πληρωμές για τα ΕΔΕΤ της περιόδου 2014-2020 ανέρχονταν σε 450,6 δισεκατομμύρια ευρώ από σύνολο διαθέσιμων κονδυλίων ύψους 492,6 δισεκατομμυρίων ευρώ, γεγονός που σημαίνει ότι το ποσοστό απορρόφησης ήταν 91,5 %. Μολονότι οι διαφορές στον τρόπο απορρόφησης των ΕΔΕΤ από τα διάφορα κράτη μέλη δεν ήταν τόσο έντονες όσο το 2022, στο τέλος του 2023 τα ποσοστά απορρόφησης τεσσάρων κρατών μελών παρέμεναν κάτω του 85 % (βλέπε [γράφημα 7](#)).

Γράφημα 7 – Ποσοστά απορρόφησης των ΕΔΕΤ της περιόδου 2014-2020 από τα κράτη μέλη (εξαιρουμένου του NGEU) στο τέλος του 2023

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της πλατφόρμας ανοικτών δεδομένων της Επιτροπής στις 8 Ιανουαρίου 2024 και άλλων στοιχείων της τελευταίας.

Οι πληρωμές από τα υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμεία της περιόδου 2021-2027, που εμπίπτουν στον ΚΚΔ, παρέμειναν σε χαμηλά επίπεδα

Το 2023, οι ετήσιες πληρωμές από τα υπό επιμερισμένη διαχείριση ταμεία που εμπίπτουν στον ΚΚΔ (6,3 δισεκατομμύρια ευρώ) κατανεμήθηκαν ως εξής: 4,1 δισεκατομμύρια ευρώ ως προχρηματοδοτήσεις και 2,2 δισεκατομμύρια ευρώ ως ενδιάμεσες πληρωμές. Το 2023, 11 κράτη μέλη δεν ζήτησαν ενδιάμεσες πληρωμές από κανένα ταμείο από αυτά που καλύπτει ο ΚΚΔ. Στο τέλος του 2023, οι συνολικές πληρωμές ανέρχονταν σε 12,8 δισεκατομμύρια ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί μόλις στο 3,2 % του συνολικού ποσού που ήταν διαθέσιμο από το ΠΔΠ της περιόδου 2021-2027.

Το 2023, προτεραιότητα των κρατών μελών ήταν οι προσπάθειες απορρόφησης των ταμείων της πολιτικής συνοχής της περιόδου 2014-2020 και η επίσπευση της εκτέλεσης του NGEU. Σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο προγραμματισμού, οι συνολικές καθυστερήσεις μαρτυρούν υστέρηση στην εκτέλεση των ταμείων της πολιτικής συνοχής, ισοδύναμη με διαφορά ενός έτους.

Οι πληρωμές από το ΕΓΤΑΑ στο πλαίσιο της νέας ΚΓΠ άρχισαν με αργό ρυθμό το 2023

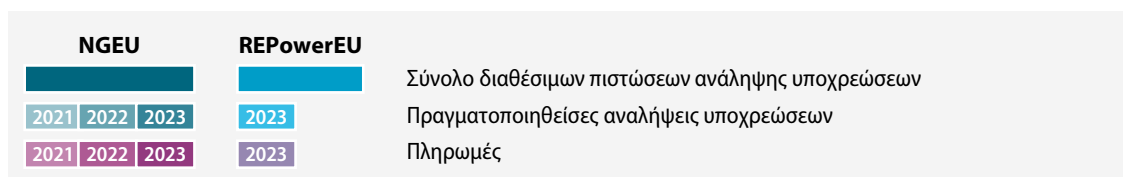
Από το 2023, το ΕΓΤΑΑ διέπεται από τους κανονισμούς της νέας κοινής γεωργικής πολιτικής. Στο τέλος του 2023, οι πληρωμές από το ΕΓΤΑΑ ανέρχονταν σε 0,7 δισεκατομμύρια ευρώ, ενώ το ποσοστό απορρόφησης ήταν μόλις 1 %.

Το 2023, οι πληρωμές από τον ΜΑΑ και η συμπληρωματική χρηματοδότηση προγραμμάτων από το NGEU ήταν χαμηλότερες από τις αναμενόμενες

Τον Φεβρουάριο του 2023, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τροποποίησαν τον κανονισμό για τον ΜΑΑ, δημιουργώντας τη δυνατότητα ενσωμάτωσης στα σχέδια των κρατών μελών για τον ΜΑΑ ενός κεφαλαίου για το REPowerEU, χρηματοδοτούμενου από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ) και το BAR. Μέχρι το τέλος του 2023, η Επιτροπή είχε προβεί σε όλες τις χρηματοδοτούμενες από το NGEU αναλήψεις υποχρεώσεων για τις επιχορηγήσεις του ΜΑΑ (337,9 δισεκατομμύρια ευρώ). Οι αναλήψεις υποχρεώσεων για τα κεφάλαια του REPowerEU ανέρχονταν σε 18,5 δισεκατομμύρια ευρώ (17,3 δισ. ευρώ από το ΣΕΔΕ και 1,2 δισ. ευρώ από το BAR), ενώ τα υπόλοιπα 0,4 δισεκατομμύρια ευρώ από το BAR προβλέπεται να δεσμευθούν αργότερα.

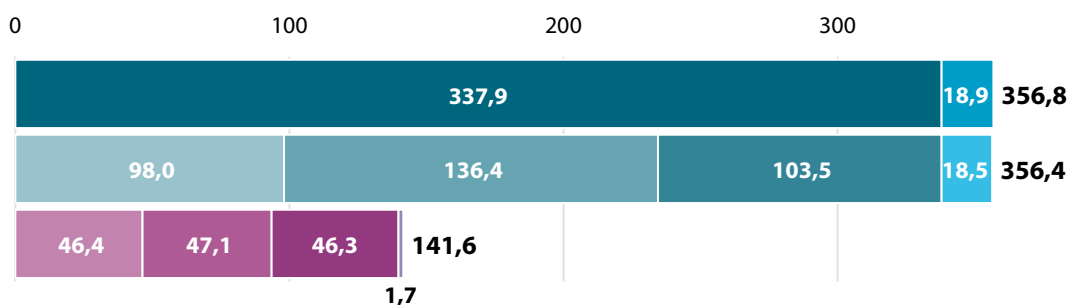
Το 2023, οι ετήσιες πληρωμές των επιχορηγήσεων αυτών ανήλθαν συνολικά σε 48 δισεκατομμύρια ευρώ. Αντιθέτως, τον Ιούνιο του 2022, η Επιτροπή ανέμενε ότι, το 2023, οι συνολικές πληρωμές του ΜΑΑ που θα χρηματοδοτούνταν από το NGEU σε σχέση με ορόσημα και τιμές-στόχους (εξαιρουμένου του REPowerEU) θα ανέρχονταν σε 76,4 δισεκατομμύρια ευρώ. Σύμφωνα με την Επιτροπή, πολλοί είναι οι παράγοντες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την εκτέλεση του ΜΑΑ, όπως ο υψηλός πληθωρισμός, οι αυξημένες τιμές ενέργειας, τα προβλήματα στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες, οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού ή η ανεπαρκής διοικητική ικανότητα. Με πληρωμές ύψους 141,6 δισεκατομμυρίων ευρώ έναντι των 356,4 δισεκατομμυρίων ευρώ που είχαν δεσμευθεί, ποσό έως και 215,2 δισεκατομμύρια ευρώ συνολικά παραμένει διαθέσιμο για πληρωμές επιχορηγήσεων από τον ΜΑΑ μέχρι το τέλος του 2026 (βλέπε [γράφημα 8](#)).

Γράφημα 8 – Εκτέλεση των επιχορηγήσεων του ΜΑΑ ανά πηγή χρηματοδότησης, στο τέλος του 2023

(δισ. ευρώ)

Επιχορηγήσεις από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για το 2023.

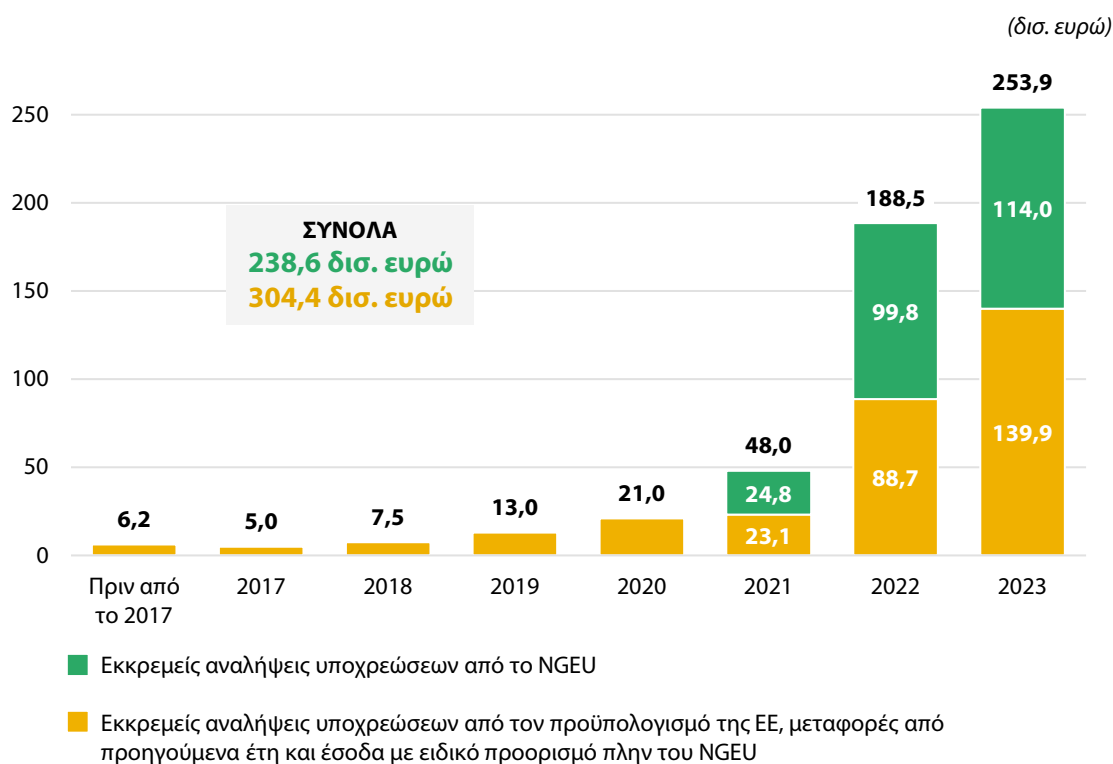
Τα ποσοστά απορρόφησης των επιχορηγήσεων του ΜΑΑ διαφέρουν σημαντικά μεταξύ κρατών μελών. Μέχρι το τέλος του 2023, τέσσερα κράτη μέλη (Ιρλανδία, Ουγγαρία, Κάτω Χώρες και Σουηδία) δεν είχαν λάβει προχρηματοδότηση, ούτε είχαν υποβάλει αίτημα πληρωμής, ενώ τρία άλλα (Βέλγιο, Πολωνία και Φινλανδία) είχαν λάβει μόνο προχρηματοδότηση.

Οι συνολικές αναλήψεις υποχρεώσεων από τη συμπληρωματική χρηματοδότηση προγραμμάτων του ΠΔΠ από το NGEU ανήλθαν συνολικά σε 82,9 δισεκατομμύρια ευρώ από αρχικό κονδύλιο 83,1 δισεκατομμυρίων ευρώ. Οι ετήσιες πληρωμές από τη συμπληρωματική χρηματοδότηση υφιστάμενων προγραμμάτων του ΠΔΠ από το NGEU αυξήθηκαν από 16,1 δισεκατομμύρια ευρώ το 2022 σε 19,0 δισεκατομμύρια το 2023. Μέχρι το τέλος του 2026, μπορούν να πραγματοποιηθούν πληρωμές ύψους μέχρι και 40,6 δισεκατομμύρια ευρώ.

Οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τα κονδύλια για τις επιχορηγήσεις του NGEU έφθασαν στο πρωτοφανές ποσό των 543 δισεκατομμυρίων ευρώ

Οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων είναι το ποσό των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί, αλλά δεν έχουν ακόμη καταβληθεί. Μέχρι το τέλος του 2023, οι συνολικές εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων που θα πρέπει να καταβληθούν τα επόμενα χρόνια, εάν δεν αποδεσμευθούν, θα έχουν φθάσει στο πρωτοφανές ποσό των 543 δισεκατομμυρίων ευρώ. Πρόκειται για αύξηση κατά 90,2 δισεκατομμύρια ευρώ σε σχέση με το 2022 (452,8 δισεκατομμύρια ευρώ). Οι εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων αφορούν κυρίως τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τις μεταφορές από προηγούμενα οικονομικά έτη (263,6 δισεκατομμύρια ευρώ), καθώς και τη χρηματοδότηση επιχορηγήσεων από το NGEU (238,6 δισεκατομμύρια ευρώ). Το 2022, διατυπώσαμε σύσταση για σημαντική μείωση των εκκρεμών αναλήψεων υποχρεώσεων (βλέπε [γράφημα 9](#)).

Γράφημα 9 – Συνολικές εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων ανά έτος προέλευσης και είδος χρηματοδότησης, στο τέλος του 2023

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για το 2023 και των εκθέσεων σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού από το λογιστικό σύστημα της Επιτροπής.

Κίνδυνοι και προκλήσεις

Η αναθεώρηση του ΠΔΠ εισήγαγε μέτρα για την αντιμετώπιση των κινδύνων που συνδέονται με τα πρόσθετα χρηματοδοτικά έξοδα του NGEU και τη συσσώρευση καθυστερημένων πληρωμών

Τον Φεβρουάριο του 2024, το Συμβούλιο προέβη σε τροποποίηση του ΠΔΠ προς αντιμετώπιση πολλαπλών προκλήσεων (π.χ. συνεχιζόμενη στήριξη προς την Ουκρανία, υψηλότερα επιτόκια, αυξημένες μεταναστευτικές ροές και ανάγκη προώθησης στρατηγικών τεχνολογιών). Με την αναθεώρηση του ΠΔΠ αυξάνονται κατά 21,0 δισεκατομμύρια ευρώ οι πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων για την περίοδο 2024-2027. Από το ποσό αυτό τα 17 δισεκατομμύρια ευρώ προορίζονται για τη χρηματοδότηση της πρόσφατα συσταθείσας διευκόλυνσης για την Ουκρανία.

Το Συμβούλιο εισήγαγε επίσης έναν «μηχανισμό κλιμακωτής χρηματοδότησης», σκοπός του οποίου είναι να καλύψει τα έξοδα δανεισμού του NGEU που υπερβαίνουν τα ετήσια ποσά που καθορίζονται στον αναθεωρημένο κανονισμό για τον ΜΑΑ, εάν δεν καταστεί δυνατόν να εξευρεθούν πόροι από τον υφιστάμενο προϋπολογισμό της ΕΕ μέχρι τη λήξη του τρέχοντος ΠΔΠ. Το Μέσο Ανάκαμψης της Ευρωπαϊκής Ένωσης NextGenerationEU συνιστά ειδικό μηχανισμό πάνω από το ανώτατο όριο του ΠΔΠ, χωρίς να ορίζεται συγκεκριμένο ποσό. Σύμφωνα με την εκτίμηση της Επιτροπής, οι πρόσθετοι τόκοι και οι πληρωμές τοκομεριδίων για τα δάνεια του NGEU εντός του τρέχοντος ΠΔΠ μπορεί να κυμανθούν μεταξύ 17 και 27 δισεκατομμυρίων ευρώ.

Ο κίνδυνος αποδεσμεύσεων στα ταμεία της πολιτικής συνοχής για το ΠΔΠ 2021-2027

Η απορρόφηση των ΕΔΕΤ και του Ταμείου Δίκαιης Μετάβασης υπό το ΠΔΠ 2021-2027 εξακολούθησε να είναι χαμηλή και το 2023. Ως εκ τούτου, η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή μείωσε τις πιστώσεις πληρωμών του 2023 για το ΕΤΠΑ (- 1,1 δισεκατομμύρια ευρώ) και το ΕΚΤ+ (- 0,7 δισεκατομμύρια ευρώ). Μάλιστα, ο κίνδυνος αποδεσμεύσεων θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στο τέλος του 2025 για υποχρεώσεις που αναλήφθηκαν το 2022, στο πλαίσιο του ΚΚΔ για την περίοδο 2021-2027.

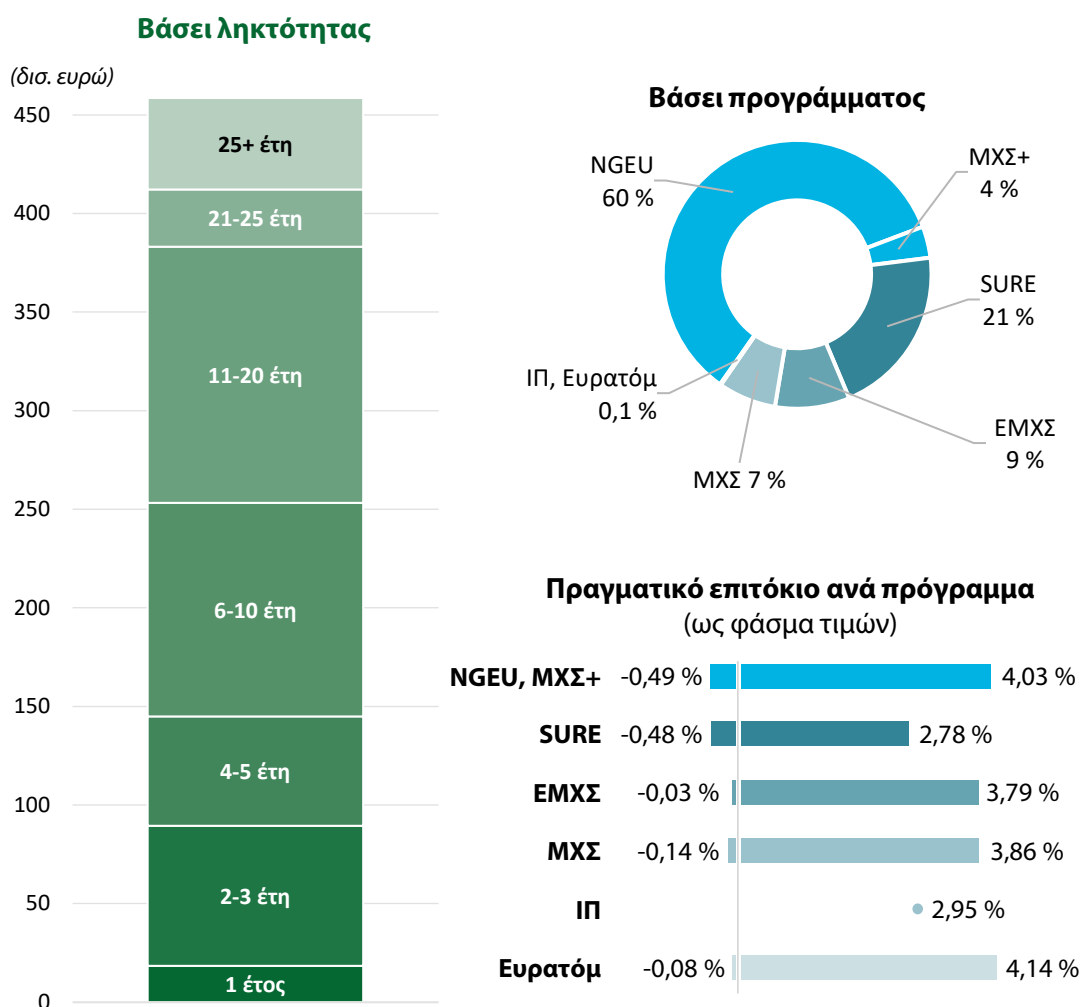
Το 2023, η Επιτροπή προέβλεψε αποδεσμεύσεις ύψους 8,1 δισεκατομμυρίων ευρώ για την περίοδο 2024-2027 (έναντι πρόβλεψης 7,6 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2022 για την περίοδο 2023-2027). Όσον αφορά τα ταμεία της πολιτικής συνοχής ΤΣ, ΕΤΠΑ και ΕΚΤ+, η Επιτροπή προέβλεψε ότι οι συνολικές αποδεσμεύσεις για την περίοδο 2024-2027 θα ανέλθουν σε 2,2 δισεκατομμύρια ευρώ, δηλαδή ότι θα είναι υπερπενταπλάσιες των αντίστοιχων προβλέψεων του 2022, που ανέφεραν 0,4 δισεκατομμύρια ευρώ. Ως προς το ΤΔΜ, οι καθυστερήσεις στην έγκριση του ΠΔΠ και της ειδικής ανά πρόγραμμα νομοθεσίας, καθώς και η χαμηλή εκτέλεση το 2023 θα δημιουργήσουν κίνδυνο αποδέσμευσης σημαντικών ποσών από το 2025 και μετά. Εάν το ποσό των αποδεσμεύσεων είναι σημαντικό, ίσως να διακινδυνεύσει η επίτευξη των στόχων της ΕΕ.

Το χρέος της ΕΕ από δανεισμό αυξήθηκε το 2023

Οι εκκρεμείς δανειοληπτικές πράξεις της ΕΕ αυξήθηκαν πάνω από 30 % το 2023

Στο τέλος του 2023, η ονομαστική αξία των εκκρεμών δανειοληπτικών πράξεων της ΕΕ υπερέβαινε τα 458,5 δισεκατομμύρια ευρώ, σημειώνοντας αύξηση ύψους 110,5 δισεκατομμυρίων ευρώ κατά το συγκεκριμένο έτος. Η ΕΕ έχει πλέον καταστεί ένας από τους μεγαλύτερους εκδότες χρεωστικών τίτλων στην Ευρώπη. Στο **γράφημα 10** παρουσιάζονται οι ληκτότητες και τα πραγματικά επιτόκια του συνόλου των δανειοληπτικών πράξεων της ΕΕ.

Γράφημα 10 – Ληκτότητες και πραγματικά επιτόκια των δανειοληπτικών πράξεων που καλύπτονται από εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, στο τέλος του 2023

NGEU: NextGenerationEU

MXS+: Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή+ προς την Ουκρανία

SURE: Προσωρινή στήριξη για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης

EMXS: Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Χρηματοοικονομικής Σταθεροποίησης

MXS: Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή

ΙΠ: Μηχανισμός Ισοζυγίου Πληρωμών

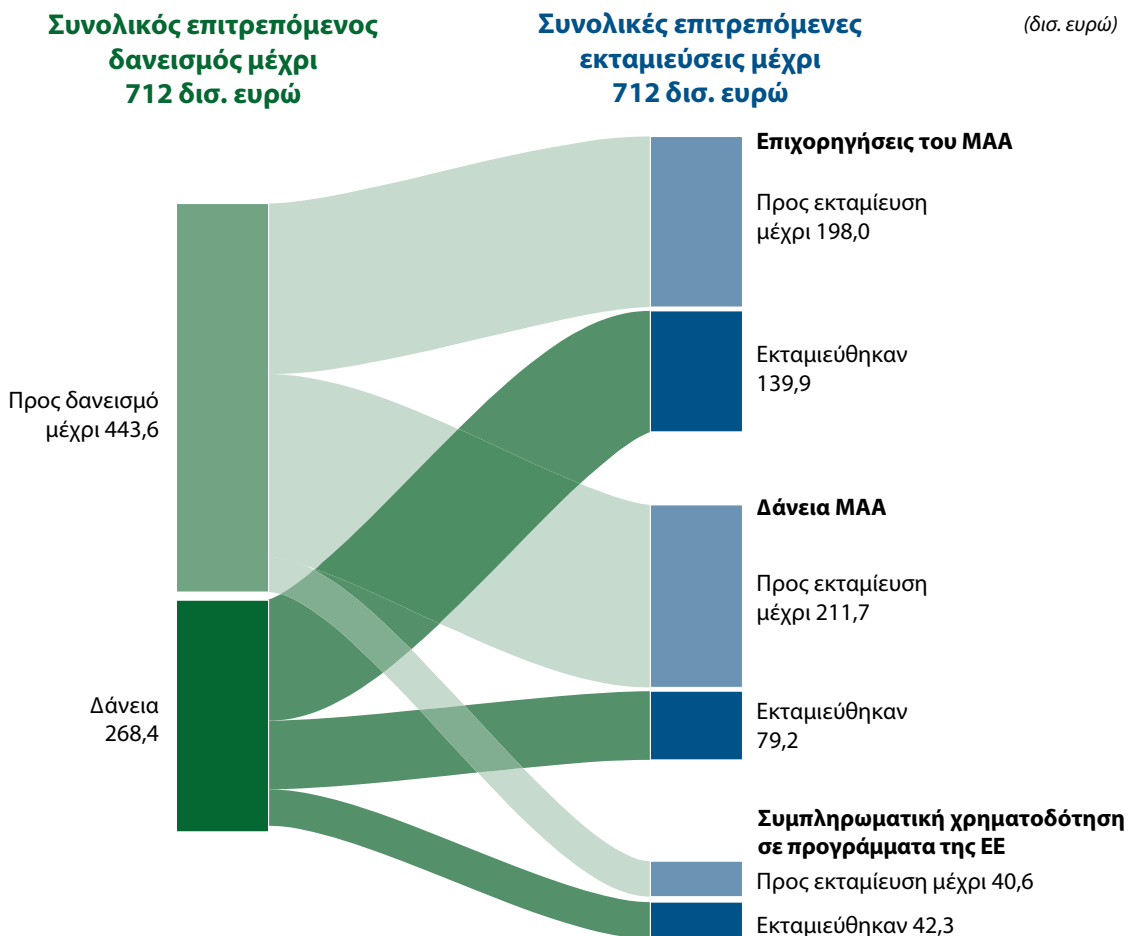
Σημ.: Ποσά σε ονομαστική αξία.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για το 2023.

Ο δανεισμός για το NGEU μπορεί να υπερδιπλασιαστεί μέχρι το 2026, ενώ ο μεγάλος όγκος των αποπληρωμών μετατίθεται σε μελλοντικά ΠΔΠ

Στο τέλος του 2023, η ονομαστική αξία των κυκλοφορούντων ενωσιακών ομολόγων ανερχόταν σε 268,4 δισεκατομμύρια ευρώ. Τα ομόλογα αυτά προορίζονταν για τη χρηματοδότηση των δανείων και των επιχορηγήσεων του NGEU, καθώς και άλλων προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από αυτό. Υπέρ του NGEU, η ΕΕ μπορεί να δανειστεί μέχρι το τέλος του 2026 επιπλέον 443,6 δισεκατομμύρια ευρώ (βλέπε [γράφημα 11](#)).

Γράφημα 11 – Δάνεια και εκταμιεύσεις από το NGEU, στο τέλος του 2023

Σημ.: Στο ποσό των δανείων δεν περιλαμβάνονται 15,2 δισεκατομμύρια ευρώ από βραχυπρόθεσμα γραμμάτια της ΕΕ. Δανεισθέν ποσό ύψους 7,0 δισεκατομμυρίων ευρώ δεν είχε ακόμη εκταμιευθεί, στο τέλος του 2023, από τα κεφάλαια που διακρατεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του εγγράφου COM(2024) 93 και των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για το 2023.

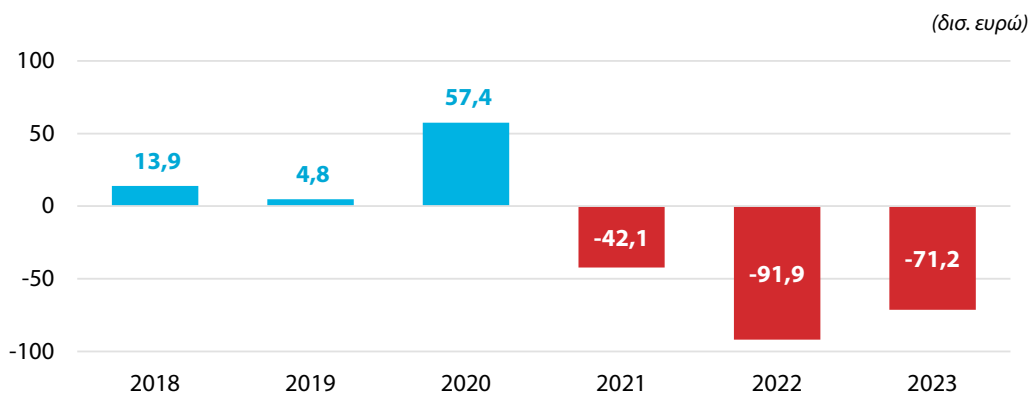
Η επιστροφή των δανείων του NGEU πρέπει να αρχίσει πριν από το τέλος του 2027, εφόσον υπάρχουν ακόμη διαθέσιμες αξιοποιήσιμες πιστώσεις στη γραμμή του προϋπολογισμού που προορίζεται για την κάλυψη των χρηματοδοτικών εξόδων του NGEU, και να έχει ολοκληρωθεί το αργότερο μέχρι το 2058. Συνεπώς, ο μεγάλος όγκος των επιστροφών μετατίθεται στα μελλοντικά ΠΔΠ. Όλα τα έξοδα που υφίσταται η ΕΕ από τον δανεισμό κεφαλαίων για τη χορήγηση των δανείων του NGEU, περιλαμβανομένων και αυτών που αφορούν τη διαχείριση των επιτοκίων και άλλων χρηματοοικονομικών κινδύνων, βαρύνουν τις δικαιούχους χώρες. Όλα τα έξοδα που συνδέονται με τις επιχορηγήσεις και τη συμπληρωματική χρηματοδότηση από το NGEU βαρύνουν τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Προκειμένου να επιτύχει σταθερή και προβλέψιμη μείωση του χρέους του NGEU μέχρι το 2058, η Επιτροπή ενδέχεται να αναγκαστεί να μετακυλήσει χρέος που πλησιάζει στη λήξη του με την έκδοση νέων χρεωστικών μέσων για την εξόφληση παλαιότερων που λήγουν. Δυνητικές μεταβολές των συνθηκών της αγοράς μπορούν να έχουν ως συνέπεια υψηλότερο κόστος δανεισμού, το οποίο, όσον αφορά το χρέος του NGEU για επιχορηγήσεις και συμπληρωματική χρηματοδότηση, θα βαρύνει αναγκαστικά τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Τα εξωτερικά έσοδα με ειδικό προορισμό από το χρέος του NGEU έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο οικονομικό αποτέλεσμα

Τα ποσά των δανείων στο πλαίσιο του NGEU διοχετεύονται στις επιχορηγήσεις και στη συμπληρωματική χρηματοδότηση των προγραμμάτων της ΕΕ μέσω των εξωτερικών εσόδων με ειδικό προορισμό. Τα έσοδα αυτά προστίθενται στις εγκεκριμένες πιστώσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ. Τυπικά, η εκτέλεση του NGEU δεν παραβιάζει την αρχή που υπαγορεύει ότι τα έσοδα και οι δαπάνες που εγγράφονται στον ετήσιο προϋπολογισμό της ΕΕ πρέπει να εξισώνονται (αρχή της ισοσκελίσης του προϋπολογισμού). Παρόλα αυτά, από λογιστική άποψη, η κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων δεν περιλαμβάνει ως έσοδα το ποσό των δανείων στο πλαίσιο του NGEU, ενώ περιλαμβάνει τα έξοδα που σχετίζονται με τις επιχορηγήσεις από το NGEU. Κατά συνέπεια, η επίπτωση στο οικονομικό αποτέλεσμα του έτους είναι αρνητική. Τα αρνητικά οικονομικά αποτελέσματα αυξάνουν το έλλειμμα των καθαρών περιουσιακών στοιχείων, όπως αυτό αντικατοπτρίζεται στον ισολογισμό της ΕΕ, το οποίο, ως εκ τούτου, πρέπει να χρηματοδοτηθεί από μελλοντικούς προϋπολογισμούς (βλέπε [γράφημα 12](#)). Η αποπληρωμή των δανείων του NGEU είναι εγγυημένη εντός του πλαισίου των ανώτατων ορίων των ιδίων πόρων.

Γράφημα 12 – Οικονομικό αποτέλεσμα (πλεόνασμα/έλλειμμα) για κάθε έτος μεταξύ 2018 και 2023

Σημ.: Το αριθμητικό στοιχείο για το 2020 περιλαμβάνει έσοδα ύψους 47,5 δισεκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο της συμφωνίας αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου.

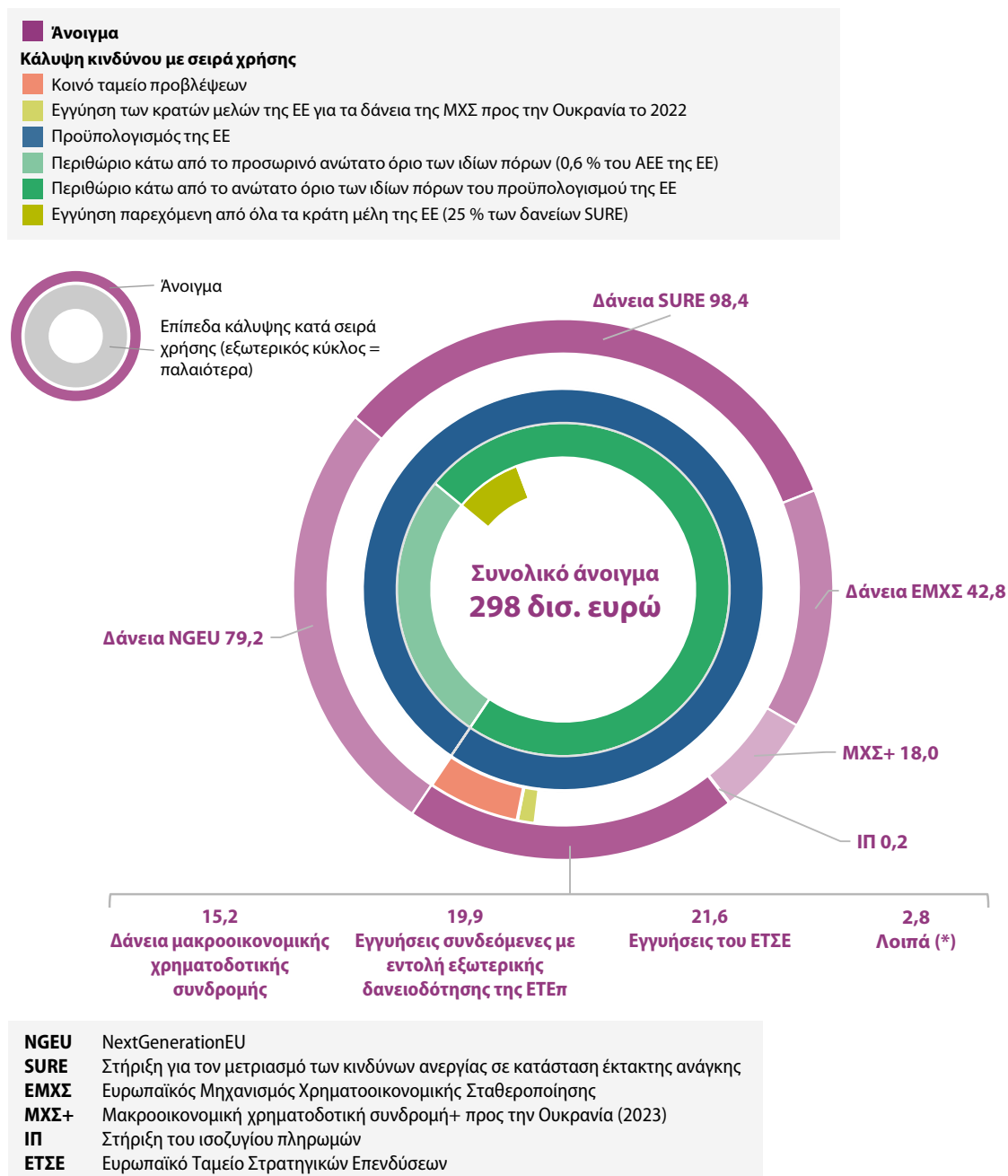
Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για τα έτη 2018 έως 2023.

Το άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ αυξήθηκε το 2023, προβλέπεται δε να αυξηθεί περαιτέρω

Το άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ, το οποίο συνίστατο στις εγγυήσεις για τον δανεισμό από τις αγορές και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις που απορρέουν από τις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό, ανήλθε σε 298 δισεκατομμύρια ευρώ στα τέλη του 2023, καταγράφοντας αύξηση από τα 248,3 δισεκατομμύρια ευρώ στα τέλη του 2022. Στο [γράφημα 13](#) παρουσιάζεται λεπτομερής ανάλυση του ανοίγματος (σε μωβ χρώμα) ανά πηγή προέλευσης. Στο γράφημα, τα διάφορα στρώματα κάλυψης του κινδύνου, που αντιστοιχούν στα διαφορετικά επίπεδα κάλυψης, εμφανίζονται ως ομόκεντροι κύκλοι. Ο κύκλος που εφάπτεται στο άνοιγμα αντιστοιχεί στο στρώμα κάλυψης του κινδύνου που θα ενεργοποιηθεί πρώτο. Καθώς κινούμαστε προς το κέντρο, οι επάλληλοι κύκλοι δηλώνουν πρόσθετα στρώματα κινδύνου.

Γράφημα 13 – Συνολικό άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ στο τέλος του 2023, με την πηγή του και την κάλυψη των κινδύνων

(δισ. ευρώ)

(*) Εγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ): 0,5 δισ. ευρώ, εγγύηση του InvestEU: 1,4 δισεκατομμύρια ευρώ συν την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+ (ΕΤΒΑ+): 0,6 δισ. ευρώ, δάνεια Ευρατόμ: 0,3 δισ. ευρώ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για το 2023 και των εφαρμοστέων κανονισμών.

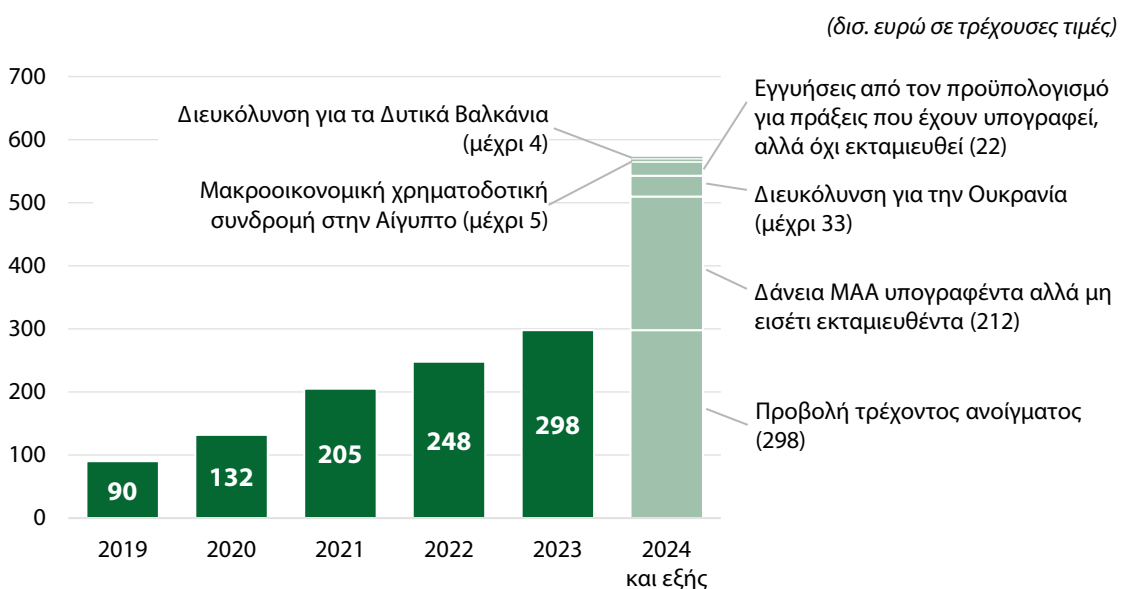
Η αύξηση του ανοίγματος του προϋπολογισμού της ΕΕ το 2023 οφειλόταν κυρίως στις δανειοληπτικές πράξεις για τα επιπλέον 34,1 δισεκατομμύρια ευρώ των δανείων του ΜΑΑ προς κράτη μέλη (έναντι 27,2 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2022), από τα οποία τα 5,4 δισεκατομμύρια ευρώ προορίζονταν για δάνεια του REPowerEU, συν τα δάνεια της ΜΧΣ+ προς την Ουκρανία, ύψους 18,0 δισεκατομμυρίων ευρώ. Το άνοιγμα από ενδεχόμενες υποχρεώσεις που πηγάζουν από τις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό αυξήθηκε σε 44,0 δισεκατομμύρια ευρώ μέχρι το τέλος του 2023, έναντι 42,9 δισεκατομμυρίων ευρώ στο τέλος του 2022. Αυτό οφειλόταν κυρίως στην αύξηση των εκταμιεύσεων για επενδύσεις εξασφαλιζόμενες με εγγύηση του InvestEU. Τον Οκτώβριο του 2023, σύμφωνα με εκτίμηση της Επιτροπής, το διαθέσιμο περιθώριο για την περίοδο 2024-2027 θα ήταν αρκετό για την κάλυψη πιθανών ζημιών οφειλόμενων στις υποχρεώσεις που υποστηρίζονται από το περιθώριο.

Το άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ που καταγράφηκε στο τέλος του 2023 αναμένεται να αυξηθεί το 2024 και το 2025, κυρίως λόγω των νέων δανείων του ΜΑΑ. Μέχρι το τέλος του 2023, η Επιτροπή είχε συνάψει με κράτη μέλη δανειακές συμφωνίες από τον ΜΑΑ συμποσοούμενες σε 290,9 δισεκατομμύρια ευρώ, από τα οποία τα 211,7 δισεκατομμύρια ευρώ δεν είχαν εκταμιευθεί ακόμη.

Στις αρχές του 2024, ο νομοθέτης της ΕΕ συνέστησε τη διευκόλυνση για την Ουκρανία. Στο πλαίσιο της διευκόλυνσης αυτής, δάνεια ύψους μέχρι και 33 δισεκατομμύρια ευρώ θα χρηματοδοτηθούν με δανεισμό από τις χρηματαγορές και θα υποστηριχθούν από το περιθώριο του προϋπολογισμού της ΕΕ, όπως στην περίπτωση της ΜΧΣ+. Στη γνώμη μας σχετικά με τη διευκόλυνση για την Ουκρανία, τονίζαμε ότι η προσέγγιση αυτή εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Στο **γράφημα 14** γίνεται σύγκριση μεταξύ παλαιότερων ανοιγμάτων (από το 2019) και του προβλεπόμενου ανοίγματος του προϋπολογισμού της ΕΕ.

Γράφημα 14 – Παλαιότερα ανοίγματα και προβλεπόμενο άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ

Σημ.: Ποσά σε ονομαστική αξία.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ενοποιημένων ετήσιων λογαριασμών της ΕΕ για τα έτη 2019 έως 2023 και πληροφοριών προερχόμενων από την Επιτροπή.

Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας εξακολουθεί να αυξάνει τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους για τους μελλοντικούς προϋπολογισμούς της ΕΕ

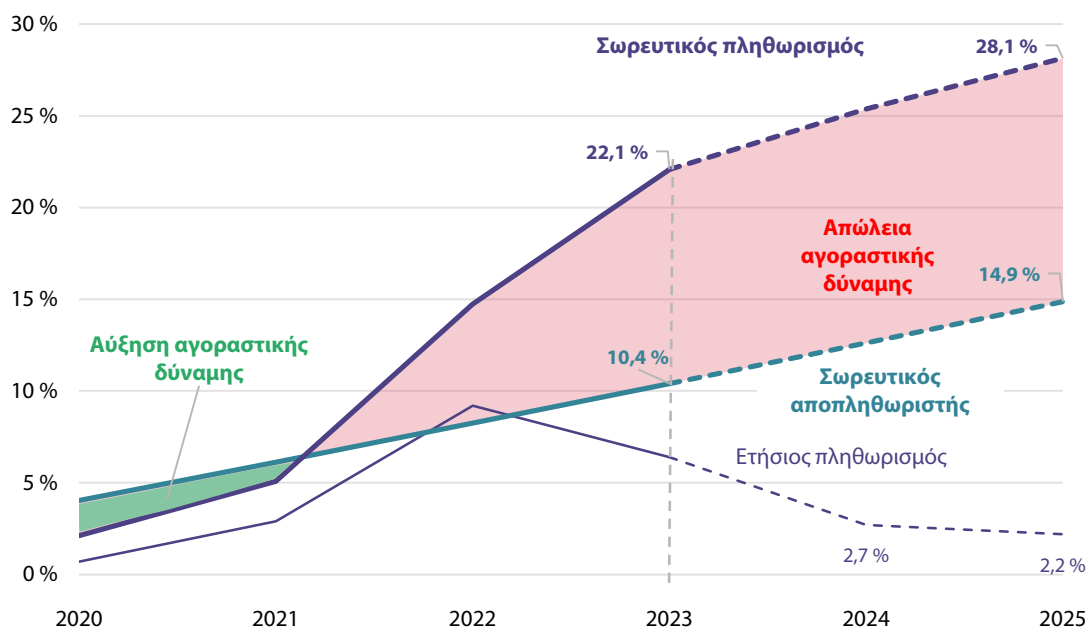
Το άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ λόγω της Ουκρανίας αυξήθηκε από 16 δισεκατομμύρια ευρώ που ήταν στο τέλος του 2022 σε 33,7 δισεκατομμύρια ευρώ στο τέλος του 2023. Το ποσό αυτό περιλάμβανε 18 δισεκατομμύρια ευρώ από δάνεια της ΜΧΣ+, 11,6 δισεκατομμύρια ευρώ από δάνεια της ΜΧΣ, 0,3 δισεκατομμύρια ευρώ από δάνεια της Ευρατόμ και 3,8 δισεκατομμύρια ευρώ από εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό για ανεξόφλητα δάνεια που είχε χορηγήσει η ΕΤΕπ και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η Επιτροπή αναγνώρισε πρόβλεψη απομείωσης για τα δάνεια της ΜΧΣ και της ΜΧΣ+ προς την Ουκρανία, ύψους 8,8 δισεκατομμυρίων ευρώ (έναντι 2,2 δισεκατομμυρίων ευρώ το 2022), η οποία απηχούσε τις αναμενόμενες ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια των δανείων αυτών.

Το 2023, το μέσο ΜΧΣ+ παρείχε 18 δισεκατομμύρια ευρώ ως στήριξη στην Ουκρανία με τη μορφή δανείων με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, τα οποία πρέπει να εξοφληθούν στη διάρκεια το πολύ 35ετίας, αρχής γενομένης από το 2033. Τα δάνεια της ΜΧΣ+ δεν απαιτούν προβλέψεις για την κάλυψη του κινδύνου αθέτησης, καθώς εξασφαλίζονται από το περιθώριο του προϋπολογισμού της ΕΕ. Έχουμε τονίσει ότι η μετάθεση στο μέλλον των κινδύνων πιθανής αθέτησης υποχρεώσεων εξόφλησης δανείων θα μπορούσε να ασκήσει πίεση στους μελλοντικούς προϋπολογισμούς και στις ανάγκες πληρωμών. Επιπλέον, κατά την άποψή μας, η διευκόλυνση για την Ουκρανία που δημιουργήθηκε το 2024, με στόχο την παροχή πρόσθετης χρηματοδοτικής στήριξης στη συγκεκριμένη χώρα, ύψους μέχρι και 33 δισεκατομμύρια ευρώ με τη μορφή δανείων, για την περίοδο 2024-2027, κάτι που δεν απαιτεί οποιαδήποτε πρόβλεψη, εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Ο υψηλός πληθωρισμός του 2022 και του 2023 εξακολουθεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της ΕΕ

Βάσει των προβλέψεων της Επιτροπής σχετικά με τον πληθωρισμό, εκτιμούμε ότι, μέχρι το τέλος του 2025, ο προϋπολογισμός της ΕΕ θα μπορούσε να απολέσει περί το 13 % της αγοραστικής του δύναμης (βλέπε [γράφημα 15](#)).

Γράφημα 15 – Μεταβολές της αγοραστικής δύναμης του προϋπολογισμού της ΕΕ (2020-2025)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Eurostat και των εαρινών οικονομικών προβλέψεων 2024 της Επιτροπής.

Οι συστάσεις μας

Προκειμένου να μετριάσει τον κίνδυνο αποδεσμεύσεων, συνιστούμε στην Επιτροπή να παρακολουθεί στενά την πρόοδο που σημειώνεται στην επιλογή πράξεων και να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα όσον αφορά τα επισφαλή προγράμματα.

Θέλετε να μάθετε περισσότερα; Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού και τη χρηματοοικονομική διαχείριση παρατίθενται στο κεφάλαιο 2 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2023.

Επίτευξη αποτελεσμάτων από τον προϋπολογισμό της ΕΕ

Κάθε χρόνο, αναλύουμε σειρά ζητημάτων που αφορούν τις επιδόσεις και τα αποτελέσματα που επιτυγχάνονται με τον προϋπολογισμό της ΕΕ, ο οποίος εκτελείται από την Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη. Φέτος, αντικείμενο της ανάλυσής μας ήταν:

- τα αποτελέσματα και τα κύρια μηνύματα από τις ειδικές εκθέσεις που εκπονήσαμε το 2023 για διάφορα ζητήματα επιδόσεων, καθώς και σχετικές πληροφορίες από την Επιτροπή και τις αρμόδιες για τον προϋπολογισμό και τις νομοθετικές αρχές (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης)·
- ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή παρουσίασε στοιχεία σχετικά με τις επιδόσεις στον τομέα 4 του ΠΔΠ, «Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων» (επιδίωξή μας για τα επόμενα χρόνια είναι να εξετάσουμε διαφορετικούς τομείς του ΠΔΠ εκ περιτροπής)·
- η υλοποίηση των συστάσεων που διατυπώνονταν στην έκθεσή μας σχετικά με τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2020·
- η υλοποίηση των συστάσεων που διατυπώνονταν στις ειδικές εκθέσεις που δημοσιεύσαμε το 2020.

Κύρια μηνύματα από τις ειδικές εκθέσεις που εκπονήσαμε το 2023 για διάφορα ζητήματα επιδόσεων

Στις ειδικές εκθέσεις μας εξετάζουμε την εφαρμογή της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Το 2023, **δημοσιεύσαμε** 29 ειδικές εκθέσεις, στις οποίες καλύψαμε πολλές από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ στους διάφορους τομείς δαπανών και πολιτικής. Οι ελεγχόμενοι μας έχουν το δικαίωμα να απαντούν στις παρατηρήσεις μας. Οι ειδικές εκθέσεις που δημοσιεύσαμε το 2023 περιλάμβαναν 220 συστάσεις αναφερόμενες σε μεγάλο εύρος θεμάτων και απευθυνόμενες κυρίως στην Επιτροπή. Το 85 % των συστάσεων αυτών έγινε πλήρως δεκτό.

Οι εκθέσεις μας αναφέρονταν σε πέντε στρατηγικούς τομείς, και συγκεκριμένα στην απόκριση της ΕΕ στην ανάκαμψη μετά την κρίση, στην ενίσχυση της οικονομικής ανταγωνιστικότητας της ΕΕ προς όφελος όλων των πολιτών, στην ανθεκτικότητα σε απειλές για την ασφάλεια της ΕΕ και στον σεβασμό των ευρωπαϊκών αξιών της ελευθερίας, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, στην κλιματική αλλαγή, στο περιβάλλον και στους φυσικούς πόρους και στις δημοσιονομικές πολιτικές και στα δημόσια οικονομικά στην Ένωση.

Πίνακας 1 – Στρατηγικοί τομείς του ΕΕΣ που κάλυψαν οι ειδικές εκθέσεις του 2023

 <p>Δράση της ΕΕ για την ανάκαμψη μετά την κρίση</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ειδική έκθεση 02/2023: Προσαρμογή των κανόνων της πολιτικής συνοχής για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 ▪ Ειδική έκθεση 07/2023: Σχεδιασμός του συστήματος δικλίδων της Επιτροπής για τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ▪ Ειδική έκθεση 16/2023: Διαχείριση του χρέους του NGEU από την Επιτροπή ▪ Ειδική έκθεση 26/2023: Πλαίσιο παρακολούθησης των επιδόσεων του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας
 <p>Ανταγωνιστικότητα</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ειδική έκθεση 03/2023: Ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας ▪ Ειδική έκθεση 11/2023: Στήριξη της ΕΕ για την ψηφιοποίηση των σχολείων ▪ Ειδική έκθεση 13/2023: Εγκεκριμένοι οικονομικοί φορείς ▪ Ειδική έκθεση 15/2023: Η βιομηχανική πολιτική της ΕΕ για τις μπαταρίες ▪ Ειδική έκθεση 27/2023: Έλεγχος των άμεσων ξένων επενδύσεων στην ΕΕ
 <p>Ανθεκτικότητα και ευρωπαϊκές αξίες</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ειδική έκθεση 01/2023: Εργαλεία για τη διευκόλυνση των μετακινήσεων εντός της ΕΕ στη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 ▪ Ειδική έκθεση 09/2023: Διασφάλιση των αλυσίδων εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων κατά την πανδημία COVID-19 ▪ Ειδική έκθεση 10/2023: Προπαρασκευαστική ενέργεια για την έρευνα στον τομέα της άμυνας ▪ Ειδική έκθεση 14/2023: Προγραμματισμός του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη ▪ Ειδική έκθεση 20/2023: Υποστήριξη των ατόμων με αναπηρία ▪ Ειδική έκθεση 21/2023: Πρωτοβουλία Spotlight για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών
 <p>Κλιματική αλλαγή, περιβάλλον και φυσικοί πόροι</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ειδική έκθεση 04/2023: Παγκόσμια Συμμαχία για την κλιματική αλλαγή(+) ▪ Ειδική έκθεση 08/2023: Διατροφικές εμπορευματικές μεταφορές ▪ Ειδική έκθεση 17/2023: Κυκλική οικονομία ▪ Ειδική έκθεση 18/2023: Στόχοι της ΕΕ για το κλίμα και την ενέργεια ▪ Ειδική έκθεση 19/2023: Προσπάθειες της ΕΕ για βιώσιμη διαχείριση του εδάφους ▪ Ειδική έκθεση 22/2023: Ενέργεια από υπεράκτιες ανανεώσιμες πηγές στην ΕΕ ▪ Ειδική έκθεση 23/2023: Αναδιάρθρωση και φύτευση αμπελώνων στην ΕΕ ▪ Ειδική έκθεση 24/2023: Έξυπνες πόλεις ▪ Ειδική έκθεση 25/2023: Πολιτική της ΕΕ για την υδατοκαλλιέργεια ▪ Ειδική έκθεση 29/2023: Στήριξη της ΕΕ για βιώσιμα βιοκαύσιμα στις μεταφορές
 <p>Δημοσιονομικές πολιτικές και δημόσια οικονομικά</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ειδική έκθεση 05/2023: Χρηματοδοτικό τοπίο της ΕΕ ▪ Ειδική έκθεση 06/2023: Συγκρούσεις συμφερόντων στις δαπάνες της ΕΕ για τη συνοχή και τη γεωργία ▪ Ειδική έκθεση 12/2023: Εποπτεία του πιστωτικού κινδύνου των τραπεζών από την ΕΕ ▪ Ειδική έκθεση 28/2023: Δημόσιες συμβάσεις στην ΕΕ

Πηγή: ΕΕΣ.

Επιδόσεις των προγραμμάτων στο πλαίσιο του τομέα 4 του ΠΔΠ «Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων»

Προκειμένου να παρουσιάσουμε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ, φέτος επιλέξαμε να αναλύσουμε τις διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις ενός συγκεκριμένου τομέα του ΠΔΠ. Εστίασαμε στον τομέα 4 «Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων» και στα ακόλουθα δύο ταμεία, στο Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ) και το Ταμείο για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων (ΤΟΔΣ), το οποίο απαρτίζεται από το Μέσο χρηματοδοτικής στήριξης για τη διαχείριση των συνόρων και την πολιτική θεωρήσεων και στο Μέσο χρηματοδοτικής στήριξης για τον εξοπλισμό τελωνειακών ελέγχων. Ολοκληρωμένες πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις των προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο κάποιου τομέα του ΠΔΠ τείνουν να καθίστανται διαθέσιμες προς ή και μετά το τέλος της περιόδου προγραμματισμού. Σημειώσαμε ότι:

- ο το πλαίσιο αναφοράς στοιχείων της τρέχουσας περιόδου του ΠΔΠ είναι βελτιωμένο·
- οι πληροφορίες σχετικά με τις επιδόσεις του ΤΑΜΕ και του ΤΟΔΣ για την τρέχουσα περίοδο είναι μέχρι στιγμής λιγιστές και δείχνουν περιορισμένη πρόοδο·
- οι περισσότεροι δείκτες της περιόδου 2014-2020 δείχνουν ικανοποιητική πρόοδο ως προς την επίτευξη των τιμών-στόχους τους. Δεν αντικατοπτρίζουν όμως κατ' ανάγκη τον βαθμό στον οποίο οι δράσεις που χρηματοδοτήθηκαν ανταποκρίνονταν στις ανάγκες. Οι πληροφορίες σχετικά με τα συνολικά αποτελέσματα των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένης της οικονομίας και της αποδοτικότητάς τους, εξακολουθούν να είναι ανεπαρκείς·
- οι βασικοί δείκτες επιδόσεων στους οποίους εστίασε η Επιτροπή στην ΕΕΔΕ του 2022 ήταν λιγότερο ισορροπημένοι στην περίπτωση του ΤΕΑ-Σύνορα και Θεωρήσεις από ό,τι για το ΤΑΜΕ. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες οι τιμές-στόχος δεν είχαν επιτευχθεί πλήρως, οι δηλώσεις επιδόσεων των προγραμμάτων περιλάμβαναν εύλογες επεξηγήσεις. Ωστόσο, στην ενότητα «Programme in a nutshell» (Το πρόγραμμα εν συντομία), η Επιτροπή συμπεριέλαβε αναμενόμενα μελλοντικά επιτεύγματα.

Συνιστούμε στην Επιτροπή, στην ενότητα «Το πρόγραμμα εν συντομία» (Programme in a nutshell) των δηλώσεων επιδόσεων των προγραμμάτων, να παρουσιάζει τα πραγματικά και όχι τα δυνητικά μελλοντικά επιτεύγματα, και να γνωστοποιεί στην ΕΕΔΕ της ποιοι βασικοί δείκτες επιδόσεων βασίστηκαν σε πηγές άλλες, πέραν των ετήσιων εκθέσεων υλοποίησης που υπέβαλαν τα κράτη μέλη.

Μεταπαρακολούθηση των συστάσεων που διατυπώνονταν στην έκθεσή μας σχετικά με τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ – κατάσταση στο τέλος του 2020

Στην έκθεσή μας σχετικά με τις επιδόσεις του προϋπολογισμού της ΕΕ για το οικονομικό έτος 2020 περιλαμβάνονταν πέντε συστάσεις που είχαν γίνει δεκτές από την Επιτροπή, η οποία είχε προβεί και στις απαραίτητες ενέργειες. Κατά τον χρόνο της διαδικασίας μεταπαρακολούθησης, δεν είχε ακόμη παρέλθει η ημερομηνία-στόχος για την υλοποίηση τριών από τις πέντε συστάσεις που αποτέλεσαν το αντικείμενό της. Από τις υπόλοιπες δύο, η Επιτροπή έχει υλοποιήσει τη μία ως επί το πλείστον και την άλλη μερικώς.

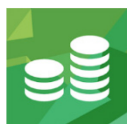
Μεταπαρακολούθηση των συστάσεων που διατυπώνονταν στις ειδικές εκθέσεις μας του 2020

Κάθε χρόνο, εξετάζουμε κατά πόσον οι ελεγχόμενοί μας έλαβαν μέτρα σε συνέχεια των συστάσεών μας, τρία χρόνια μετά τη διατύπωσή τους. Φέτος, αναλύσαμε 195 συστάσεις προερχόμενες και από τις 26 ειδικές εκθέσεις που δημοσιεύσαμε το 2020. Από αυτές, 185 απευθύνονταν στην Επιτροπή, εκ των οποίων οι επτά στον Ευρωπαϊκό Κόμβο Επενδυτικών Συμβουλών, ο οποίος λειτουργεί ως εταιρική σχέση μεταξύ της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Οι υπόλοιπες 10 απευθύνονταν σε αποκεντρωμένους οργανισμούς και άλλα όργανα της ΕΕ, καθώς και στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Επιλογής Προσωπικού. Διαπιστώσαμε ότι:

- ο το ποσοστό των συστάσεων που έγιναν δεκτές από τους ελεγχόμενους παρέμεινε υψηλό με το 80 % να γίνονται πλήρως δεκτές και το 13 % εν μέρει·
- το ποσοστό των συστάσεων που υλοποιήθηκαν είτε πλήρως είτε ως επί το πλείστον μειώθηκε ελαφρώς από 70 % σε 68 %·
- το 68 % των συστάσεων που απευθύνονταν στην Επιτροπή υλοποιήθηκαν είτε πλήρως είτε ως επί το πλείστον·
- το 78 % των συστάσεων που απευθύνονταν σε άλλους ελεγχόμενους υλοποιήθηκαν είτε πλήρως είτε ως επί το πλείστον·
- το ποσοστό των συστάσεων που υλοποιήθηκαν εγκαίρως αυξήθηκε από 38 % σε 52 %. Μολονότι οι ελεγχόμενοι τηρούν σε μεγαλύτερο βαθμό το χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση των συστάσεών μας, ο βαθμός συμμόρφωσης δεν έχει ακόμη επανέλθει στο προ της πανδημίας επίπεδο· και
- οι συστάσεις που αφορούν τον σχεδιασμό πολιτικών ή προγραμμάτων εμφανίζουν το υψηλότερο επίπεδο αποδοχής, υλοποίησης και τήρησης του χρονοδιαγράμματος.

Θέλετε να μάθετε περισσότερα; Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ παρατίθενται στο κεφάλαιο 3 της **ετήσιας έκθεσής μας για το 2023**.

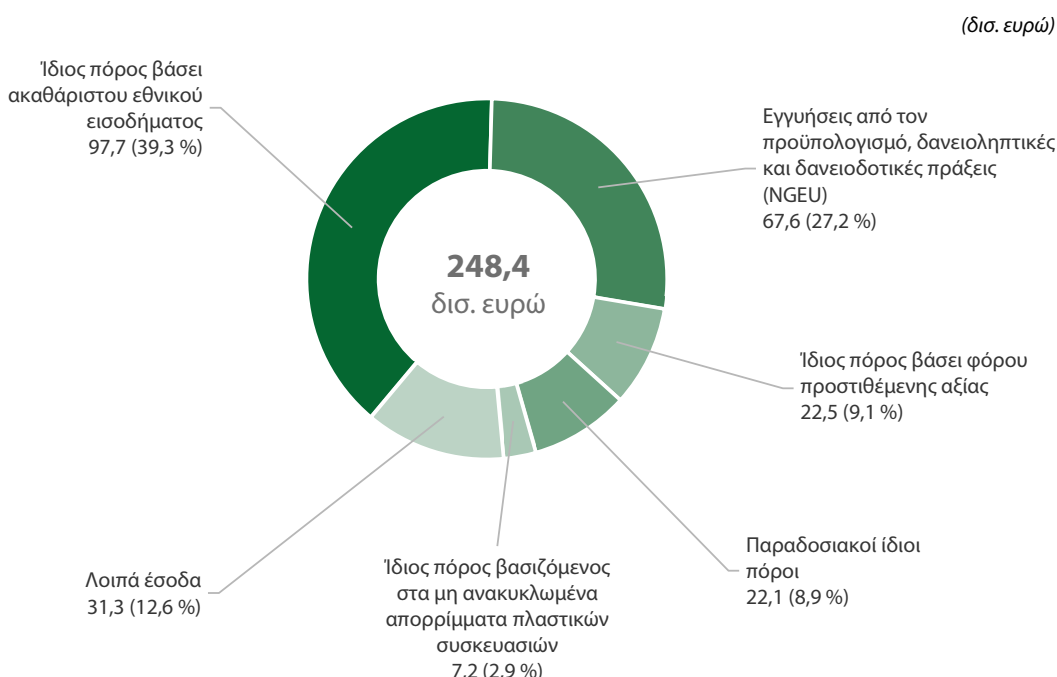
Έσοδα

248,4 δισ. ευρώ

Ο έλεγχός μας

Ο έλεγχός μας κάλυψε το τμήμα του προϋπολογισμού της ΕΕ που αναφέρεται στα έσοδα με τα οποία χρηματοδοτούνται οι δαπάνες της. Εξετάσαμε επιλεγμένα βασικά συστήματα δικλίδων που εφαρμόζονται για τη διαχείριση των ιδίων πόρων, καθώς και δείγμα πράξεων εσόδων.

Ανάλυση για το 2023 (*)

(*) Το ποσό των 248,4 δισεκατομμυρίων ευρώ αντιστοιχεί στα πραγματικά έσοδα του προϋπολογισμού της ΕΕ. Το ποσό των 171,9 δισεκατομμυρίων ευρώ που εμφανίζεται στην κατάσταση οικονομικών αποτελεσμάτων υπολογίστηκε βάσει της λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από τους ενοποιημένους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2023.

Το 2023, οι συνεισφορές των κρατών μελών βάσει του ΑΕΕ τους αντιστοιχούσαν στο 39 % των συνολικών εσόδων της ΕΕ, ενώ οι ίδιοι πόροι βάσει του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) στο 9 %. Οι εισφορές αυτές υπολογίζονται βάσει μακροοικονομικών στατιστικών στοιχείων και εκτιμήσεων που παρέχουν τα κράτη μέλη. Οι παραδοσιακοί ίδιοι πόροι (ΠΙΠ), συνιστάμενοι σε δασμούς που εισπράττονται επί των εισαγωγών από τα κράτη μέλη για λογαριασμό της ΕΕ, προσέθεσαν ένα επιπλέον 9 % στα έσοδά της.

Ο ίδιος πόρος που βασίζεται στα μη ανακυκλωμένα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών εξασφάλισε το 3 % των εσόδων της ΕΕ. Ο πόρος αυτός υπολογίζεται με την εφαρμογή ενιαίου συντελεστή στο βάρος των απορριμμάτων μη ανακυκλωμένων πλαστικών συσκευασιών, τα οποία παράγονται σε κάθε κράτος μέλος.

Τα έσοδα για τη χρηματοδότηση του NextGenerationEU, που αφορούν κυρίως ποσά προερχόμενα από δανεισμό και χορηγούμενα στα κράτη μέλη ως μη επιστρεπτέα χρηματοδοτική στήριξη, αντιστοιχούσαν στο 27 % των εσόδων της ΕΕ.

Τα ευρήματά μας

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;
248,4 δισ. ευρώ	Όχι, δεν περιείχε σημαντικό σφάλμα το 2023

Από το σύνολο των ελεγκτικών τεκμηρίων που συγκεντρώσαμε προκύπτει ότι το επίπεδο σφάλματος που περιείχαν οι πράξεις εσόδων δεν ήταν σημαντικό. Τα σχετικά με τη διαχείριση των εσόδων συστήματα που εξετάσαμε κρίθηκαν γενικώς αποτελεσματικά. Ωστόσο, ορισμένα από τα στοιχεία διαχείρισης των επιφυλάξεων για το ΑΕΕ και τον ΦΠΑ, τα ανοικτά σημεία σχετικά με τους ΠΙΠ της Επιτροπής, οι βασικές εσωτερικές δικλίδες για τους ΠΙΠ που αξιολογήσαμε σε ορισμένα κράτη μέλη και τα συστήματα που εγγυώνται την αξιοπιστία και τη συγκρισιμότητα των στοιχείων για τον υπολογισμό του ίδιου πόρου που βασίζεται στα πλαστικά ήταν μερικώς αποτελεσματικά.

Οι εργασίες επαλήθευσης που εκτελεί η Επιτροπή σχετικά με το ΑΕΕ επηρεάζονται από τις καθυστερήσεις των κρατών μελών, γεγονός που με τη σειρά του καθυστερεί τις εργασίες της Επιτροπής για την επαλήθευση των παρεχόμενων πληροφοριών και την άρση των επιφυλάξεων. Η κατάσταση αυτή επιτείνει την αβεβαιότητα που υπάρχει σε επίπεδο τόσο εθνικών προϋπολογισμών όσο και ενωσιακού ως προς την εισφορά που βασίζεται στο ΑΕΕ. Η Επιτροπή δεν επέβαλε τόκους υπερημερίας στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η συνέχεια στις επιφυλάξεις σχετικά με το ΑΕΕ δόθηκε ως έναν βαθμό εκπρόθεσμα. Αναιρέθηκε έτσι ένα από τα κίνητρα που είχαν τα κράτη μέλη για να υποβάλουν εμπρόθεσμα όλες τις απαραίτητες πληροφορίες σε συνέχεια των επιφυλάξεων.

Ο αριθμός των επιφυλάξεων σχετικά με τον ΦΠΑ και των ανοικτών σημείων σχετικά με τους ΠΙΠ μειώθηκε, υπάρχουν όμως ακόμη ζητήματα που εκκρεμούν από καιρό. Η λογιστική καταχώριση και η διαχείριση των ΠΙΠ από τα κράτη μέλη εξακολουθούν να παρουσιάζουν αδυναμίες.

Επισημάναμε αδυναμίες ως προς την αξιοπιστία και τη συγκρισιμότητα των δεδομένων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των εσόδων της ΕΕ που βασίζονται στα πλαστικά. Στην ειδική έκθεσή μας σχετικά με την εν λόγω πηγή εσόδων, διαπιστώσαμε αδυναμίες στα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των συνεισφορών των κρατών μελών, όπως και ότι δεν υπάρχει επαρκής βεβαιότητα ότι τα απορρίμματα πλαστικών συσκευασιών πράγματι ανακυκλώνονται.

Η πρόοδος ως προς την εφαρμογή ορισμένων δράσεων από το σχέδιο δράσης για τα τελωνεία ήταν ανεπαρκής. Η Επιτροπή έχει συνδέσει σημαντικό αριθμό δράσεων από το σχέδιο αυτό με την πρόταση για την τελωνειακή μεταρρύθμιση, η οποία δεν έχει ακόμη εγκριθεί. Κατά την άποψή μας, ορισμένες από τις καθυστερημένες δράσεις μπορούν να ολοκληρωθούν μόνον εφόσον εφαρμοστούν οι σχετικές διατάξεις της προτεινόμενης αναθεώρησης του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (κάτι που αναμένεται να γίνει από το 2028 και εξής).

Επισημάναμε επίσης ότι η μεταπαρακολούθηση από την Επιτροπή της εφαρμογής των κριτηρίων και προτύπων χρηματοοικονομικού κινδύνου από τα κράτη μέλη ήταν ανεπαρκής. Όπως έχουμε αναφέρει και στο παρελθόν, η έλλειψη εναρμόνισης των εν λόγω κριτηρίων και προτύπων σε όλη την ΕΕ γεννά κινδύνους για ολόκληρη την τελωνειακή ένωση, καθώς οι οικονομικοί παράγοντες εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα να στοχεύουν σημεία εισόδου στην ΕΕ με χαμηλότερο επίπεδο ελέγχων.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- να επιβάλλει τόκους υπερημερίας στα κράτη μέλη, όταν δεν δίδεται εμπρόθεσμα πλήρης συνέχεια στις επιφυλάξεις σχετικά με το ΑΕΕ· και
- να επαληθεύσει την πρόοδο που αναφέρουν τα κράτη μέλη και να προσδιορίσει τις βασικές συνιστώσες των κριτηρίων χρηματοοικονομικού κινδύνου που πρέπει να εφαρμοστούν.

Θέλετε να μάθετε περισσότερα; Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των εσόδων της ΕΕ παρατίθενται στο κεφάλαιο 4 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2023.

Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία

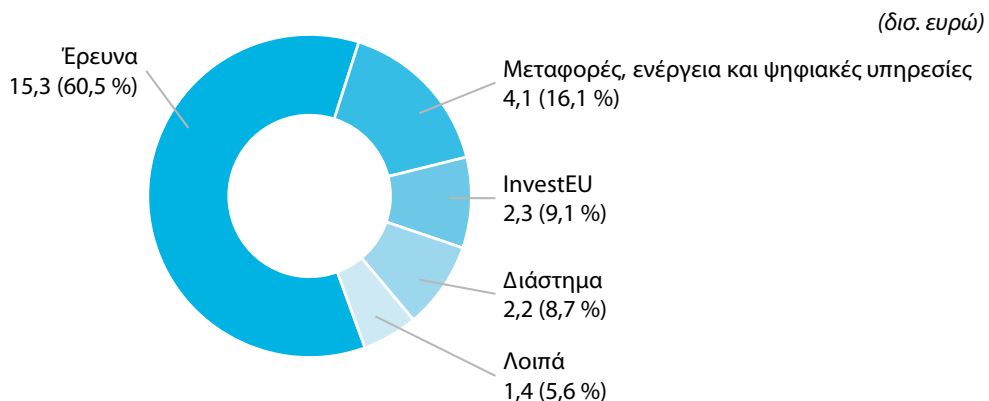
Σύνολο: 25,3 δισ. ευρώ (13,2 % των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ)

Ο έλεγχός μας

Τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» είναι ποικίλα και στοχεύουν στη χρηματοδότηση έργων που συμβάλλουν, μεταξύ άλλων, στην έρευνα και την καινοτομία, στην ανάπτυξη των ευρωπαϊκών υποδομών στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και της ψηφιακής τεχνολογίας, στην πρόοδο στους τομείς των επικοινωνιών, του ψηφιακού μετασχηματισμού και της ενιαίας αγοράς, καθώς και στη διαστημική πολιτική. Το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» και το πρόγραμμα που το διαδέχθηκε, το «Ορίζων Ευρώπη» παραμένουν τα κύρια προγράμματα για την έρευνα και την καινοτομία, αν και το δεύτερο αντιπροσωπεύει μέχρι στιγμής πολύ μικρό ποσοστό του πληθυσμού ελέγχου για το 2023.

Ο συγκεκριμένος τομέας του ΠΔΠ χρηματοδοτεί επίσης μεγάλα έργα υποδομής, όπως τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ) και διαστημικά προγράμματα, όπως το Galileo, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υπέρθωσης για τη Γεωστατική Πλοήγηση (EGNOS) και το Copernicus, το ευρωπαϊκό πρόγραμμα γεωσκόπησης. Επιπλέον καλύπτει το ταμείο InvestEU, το οποίο, όπως και το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», λαμβάνει πρόσθετη χρηματοδότηση από το μέσο NextGenerationEU (NGEU).

Ανάλυση ανά ταμείο των πληρωμών για το 2023

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από τους ενοποιημένους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2023.

Για το 2023, στον τομέα αυτό, υποβάλαμε σε έλεγχο 15,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Οι δαπάνες τελούν, στην πλειονότητά τους, υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής (ασκούμενη τόσο από την ίδια όσο και μέσω των εκτελεστικών οργανισμών της) και λαμβάνουν τη μορφή επιχορηγήσεων προς τους δικαιούχους, από τον δημόσιο ή από τον ιδιωτικό τομέα, που συμμετέχουν σε έργα. Μόλις υπογραφεί η συμφωνία επιχορήγησης, η Επιτροπή τούς καταβάλλει προχρηματοδότηση και, στη συνέχεια, αποδίδει τα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ έξοδα, αφού αφαιρέσει την προχρηματοδότηση. Κατά κανόνα, τα διαστημικά προγράμματα τελούν υπό έμμεση διαχείριση, βάσει συμφωνιών μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και συνεισφοράς, τις οποίες συνάπτει η Επιτροπή με φορείς υλοποίησης που έχουν συσταθεί για τον σκοπό αυτό (όπως ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Διαστήματος και ο Οργανισμός της ΕΕ για το διαστημικό πρόγραμμα). Τα χρηματοδοτικά μέσα του InvestEU εκτελούνται ως επί το πλείστον από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, που με τη σειρά τους χρησιμοποιούν ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς.

Τα ευρήματά μας

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;	Εκτιμώμενο πιθανότερο επίπεδο σφάλματος
15,5 δισ. ευρώ	Ναι	3,3 % (έναντι 2,7 % το 2022)

Συνολικά, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος στον τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» είναι σημαντικό. Το 2023, από τις 127 πράξεις που εξετάσαμε οι 39 (31 %) περιείχαν σφάλμα.

Οι δαπάνες του «Ορίζων 2020» εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται ως υψηλού κινδύνου και αποτελούν μία από τις κύριες πηγές των σφαλμάτων που εντοπίζουμε. Ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα που αφορούσαν μη επιλέξιμα έξοδα διαπιστώσαμε σε 30 από τις 97 πράξεις από τον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας που περιείχε το δείγμα μας, μεταξύ των οποίων και σε μία πράξη του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Τα σφάλματα αυτά αντιστοιχούν στο 71 % του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος για τον συγκεκριμένο τομέα του ΠΔΠ το 2023.

Για τα άλλα προγράμματα και δραστηριότητες, ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα εντοπίσαμε σε δύο από τις 30 πράξεις του δείγματος. Και οι δύο αφορούσαν έργα του ΜΣΕ. Το ένα εκ των σφαλμάτων αυτών αφορά σοβαρή παραβίαση των κανόνων της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις, που είχε ως αποτέλεσμα την ανάθεση της σύμβασης σε κοινοπραξία η οποία δεν πληρούσε τα κριτήρια επιλογής.

Έπειτα από εννέα χρόνια εφαρμογής του προγράμματος «Ορίζων 2020», ο υπολογισμός των εξόδων προσωπικού παραμένει μείζων πηγή σφαλμάτων στις δηλώσεις εξόδων. Από τις 30 πράξεις του δείγματός μας που προέρχονταν από τον πληθυσμό των πράξεων του τομέα της έρευνας και οι οποίες περιείχαν ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα, οι 22, ήτοι περίπου το 73 %, χαρακτηρίζονταν από εσφαλμένη εφαρμογή της μεθοδολογίας υπολογισμού των εξόδων προσωπικού.

Άλλα σφάλματα που συνδέονταν με τα έξοδα προσωπικού συνίσταντο στον εσφαλμένο υπολογισμό ωρομισθίων στο «Ορίζων 2020» και ημερομισθίων στο πλαίσιο των επιχορηγήσεων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και σε παραβιάσεις του κανόνα του διπλού ανώτατου ορίου. Διαπιστώσαμε επίσης σφάλματα που είχαν να κάνουν με άλλα μη επιλέξιμα άμεσα έξοδα.

Παράδειγμα πολλαπλών σφαλμάτων στην ίδια δήλωση εξόδων

Ένας δικαιούχος, δημόσιος διακυβερνητικός οργανισμός, στη Γαλλία δήλωσε έξοδα προσωπικού και έξοδα για άλλες υπηρεσίες. Στην περίπτωση ενός υπαλλήλου, ο δικαιούχος συμπεριέλαβε στα έξοδα επιμίσθιο για το οποίο δεν υπήρχε νομική βάση ούτε σχετική τεκμηρίωση, ενώ όσον αφορά άλλον υπάλληλο, εφάρμοσε εσφαλμένο αριθμό παραγωγικών ωρών, με αποτέλεσμα τη διόγκωση του ωρομισθίου. Επιπλέον, στο πλαίσιο της δήλωσης εξόδων για άλλες υπηρεσίες, ο δικαιούχος συμπεριέλαβε ποσά ΦΠΑ, παρόλο που ο οργανισμός μπορούσε να λάβει επιστροφή από τις γαλλικές φορολογικές αρχές.

Μία από τις στρατηγικές για την τόνωση της ευρωπαϊκής έρευνας είναι η αύξηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα, ιδίως των νέων δικαιούχων και των ΜΜΕ. Οι ΜΜΕ αντιπροσώπευαν το 11 % του δείγματος (14 από τις 127 πράξεις), αλλά το 25 % του εκτιμώμενου ποσοστού σφάλματος. Επιπλέον, εντοπίσαμε σφάλματα στις δηλώσεις εξόδων τεσσάρων από τους 12 νέους δικαιούχους που υποβάλαμε σε έλεγχο, δύο εκ των οποίων ήταν επίσης ΜΜΕ. Τα αποτελέσματα αυτά υποδηλώνουν ότι οι ΜΜΕ και οι νέοι δικαιούχοι εμφανίζουν αυξημένο κίνδυνο σφάλματος σε σχέση με άλλους δικαιούχους, συμπεράσμα το οποίο προέκυψε και από τους ελέγχους της Επιτροπής και επίσης διατυπώθηκε σε προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις μας.

Σύστημα προληπτικών δικλίδων που εφαρμόζει ο CINEA για τις επιχορηγήσεις του Μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» στους τομείς των μεταφορών και της ενέργειας

Ο Ευρωπαϊκός Εκτελεστικός Οργανισμός για το Κλίμα, τις Υποδομές και το Περιβάλλον (CINEA) είναι υπεύθυνος για την υλοποίηση του προγράμματος για τις μεταφορές και την ενέργεια στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ). Δύο προγράμματα βρίσκονται σε εξέλιξη, ήτοι ο ΜΣΕ1 (2014-2020) και ο ΜΣΕ2 (2021-2027).

Εξετάσαμε τις στρατηγικές προληπτικών δικλίδων για τον ΜΣΕ1 και τον ΜΣΕ2 καθώς και τις βελτιώσεις που σημειώθηκαν μεταξύ των δύο. Ο σχεδιασμός αμφοτέρων των στρατηγικών βασίζεται σε άρτια ανάλυση των κινδύνων και των παρατυπιών που είχαν διαπιστωθεί στο παρελθόν. Ωστόσο, ο CINEA δεν προτίθεται να υποβάλλει σε διεξοδικούς ελέγχους τη σύναψη συμβάσεων στο πλαίσιο έργων του ΜΣΕ2 σε ορισμένες περιπτώσεις. Θεωρούμε ότι αυτό ενδέχεται να μειώσει τον βαθμό διασφάλισης που παρέχουν οι προληπτικές δικλίδες.

Οι προσεγγίσεις δειγματοληψίας των στρατηγικών προληπτικών δικλίδων για τον ΜΣΕ1 και τον ΜΣΕ2 αποτυπώνονται ορθά στις αντίστοιχες κατευθυντήριες γραμμές. Όμως, οι κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τη σύναψη συμβάσεων δεν είναι επαρκώς λεπτομερείς, καθώς δεν περιγράφουν την έκταση των ελέγχων που πρέπει να διενεργούνται επί των δειγμάτων.

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων της Επιτροπής και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

Οι ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων που εξετάσαμε (της ΓΔ RTD και του HaDEA) αποτύπωναν τις πληροφορίες που διέθετε η ΓΔ ή ο οργανισμός και, βάσει αυτών, παρείχαν εύλογη αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής διαχείρισης από την άποψη της κανονικότητας των υποκειμένων πράξεων σχετικά με τις δαπάνες του τομέα 1 του ΠΔΠ.

Ο εκτιμώμενος κίνδυνος κατά την πληρωμή που παρουσιάζεται στην ΕΕΔΕ της Επιτροπής για το 2023 ανέρχεται σε 1,4 %. Το ποσοστό αυτό βρίσκεται στο κατώτερο άκρο του δικού μας εύρους τιμών για το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος και χαμηλότερα του ορίου σημαντικότητας. Επομένως, κατά την άποψή μας, παρά τα μέτρα που έλαβε ήδη η Επιτροπή, το ποσοστό που αναφέρεται εξακολουθεί να είναι χαμηλότερο του πραγματικού.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- να ενισχύσει τη συμμόρφωση των δικαιούχων με τους κανόνες που αφορούν το ημερομίσθιο·
- να διασφαλίσει τη σαφήνεια των εγγράφων που αφορούν το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη»· και
- να αναπτύξει περαιτέρω τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις προληπτικές δικλίδες που εφαρμόζονται στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων.

Θέλετε να μάθετε περισσότερα; Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία» παρατίθενται στο κεφάλαιο 5 της **ετήσιας έκθεσής μας για το 2023**.

Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες

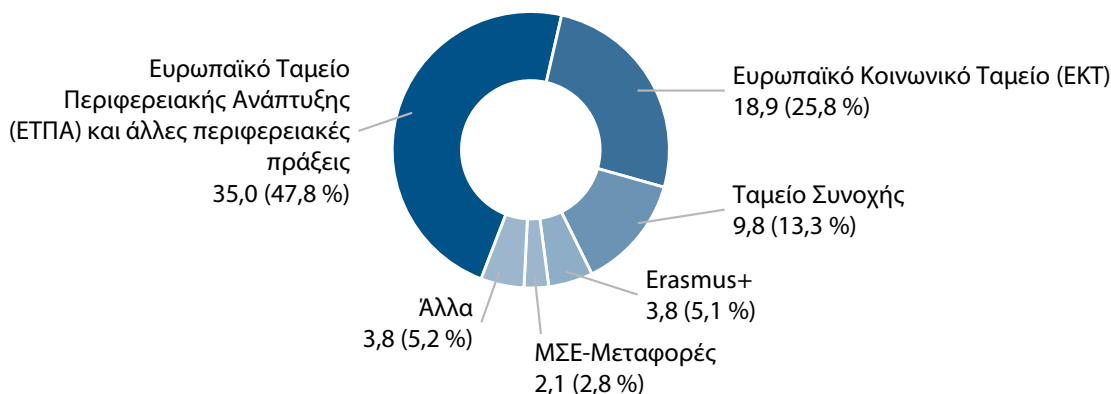
Σύνολο: 73,3 δισ. ευρώ (38,4 % των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ)

Ο έλεγχός μας

Οι δαπάνες του συγκεκριμένου τομέα εστιάζουν στη μείωση των αναπτυξιακών ανισοτήτων μεταξύ των διάφορων κρατών μελών και περιφερειών της ΕΕ (υποτομέας 2α) και σε δράσεις για την υποστήριξη και την προάσπιση των αξιών της ΕΕ, με σκοπό την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς της έναντι των τρεχουσών και των μελλοντικών προκλήσεων (υποτομέας 2β).

Ανάλυση ανά ταμείο των πληρωμών για το 2023

(δισ. ευρώ)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από τους ενοποιημένους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2023.

Τα ταμεία της πολιτικής συνοχής (ΕΤΠΑ, ΤΣ και ΕΚΤ) αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών, με τη διαχείρισή τους να επιμερίζεται μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών και την Επιτροπή να φέρει την τελική ευθύνη για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Η ΕΕ συγχρηματοδοτεί πολυετή επιχειρησιακά προγράμματα (ΕΠ) ή δράσεις, μέσω των οποίων η χρηματοδότηση διοχετεύεται στα διάφορα έργα. Οι αρχές ελέγχου των κρατών μελών διαδραματίζουν καίριο ρόλο εντός του πλαισίου δικλίδων και διασφάλισης για τις υπό επιμερισμένη διαχείριση δαπάνες της περιόδου 2014-2020. Στην Επιτροπή, η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης (ΓΔ REGIO) είναι αρμόδια για την εκτέλεση του ΕΤΠΑ και του ΤΣ και η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης (ΓΔ EMPL) για το ΕΚΤ. Η ενωσιακή χρηματοδότηση για προγράμματα που δεν τελούν υπό επιμερισμένη διαχείριση βρίσκεται είτε υπό την άμεση διαχείριση των γενικών διευθύνσεων της Επιτροπής είτε υπό έμμεση διαχείριση με την υποστήριξη οργανισμών-εταίρων ή άλλων αρχών.

Τα ευρήματά μας

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;	Εκτιμώμενο πιθανότερο επίπεδο σφάλματος
60,2 δισ. ευρώ	Ναι	9,3 % (έναντι 6,4 % το 2022)

Συνολικά, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος στον τομέα «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες» είναι σημαντικό.

Η εκτίμηση αυτή βασίζεται στον έλεγχό μας επί 238 πράξεων, μεταξύ των οποίων εντοπίσαμε και ποσοτικοποιήσαμε 49 σφάλματα τα οποία δεν είχαν εντοπιστεί ή είχαν διορθωθεί ανεπαρκώς από τις αρχές ελέγχου. Στην εκτίμησή μας λάβαμε επίσης υπόψη τα ευρήματα των αρχών ελέγχου, οι οποίες ανέφεραν 52 σφάλματα για τις ίδιες πράξεις. Για να καταλήξουμε στην εκτίμησή μας, συνυπολογίσαμε τις διορθώσεις που εφάρμοσαν οι αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές (συνολικής αξίας 337 εκατομμυρίων ευρώ).

Φέτος, το κατά την εκτίμησή μας ποσοστό σφάλματος υπερβαίνει και πάλι κατά πολύ το όριο σημαντικότητας του 2 %. Σημειώνουμε ότι υπάρχουν διάφοροι παράγοντες που ασκούν πρόσθετη πίεση στις διοικήσεις των κρατών μελών και αυξάνουν τον κίνδυνο που υπονομεύει την ικανότητά τους να διασφαλίζουν ότι οι δαπάνες είναι κανονικές. Στους παράγοντες αυτούς περιλαμβάνονται οι σημαντικοί πρόσθετοι πόροι του REACT-EU που είναι διαθέσιμοι και η καταληκτική ημερομηνία της 31ης Δεκεμβρίου 2023 για την περίοδο επιλεξιμότητας των δαπανών συνοχής της περιόδου 2014-2020, η οποία τα τελευταία χρόνια συμπίπτει με την περίοδο επιλεξιμότητας του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ).

Τα μη επιλέξιμα έργα συνέβαλαν στον μέγιστο βαθμό στο από μέρους μας εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος.

Παράδειγμα με έργο που χρηματοδοτήθηκε παρότι δεν ήταν επιλέξιμο

Ιδιωτική εταιρεία στην Τσεχία έλαβε χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ για την αγορά νέου εξοπλισμού ΤΠ με σκοπό την αύξηση των πωλήσεων και της ανταγωνιστικότητάς της. Σύμφωνα με τη σχετική πρόσκληση, οι αιτήσεις έπρεπε να περιλαμβάνουν, επί ποινή αποκλεισμού, επαρκή περιγραφή των επιμέρους στοιχείων του έργου και αιτιολόγηση της σύνδεσής τους με τις δραστηριότητές του έργου.

Διαπιστώσαμε ότι στην αίτηση του έργου η εταιρεία δεν περιέγραφε ούτε αιτιολογούσε επαρκώς τον εξοπλισμό ΤΠ που σκόπευε να αγοράσει. Επιπλέον, το μεγαλύτερο μέρος του εξοπλισμού δεν συνδεόταν άμεσα με τις δραστηριότητες του έργου, ούτε πληρούσε το κριτήριο της «οικονομίας του έργου». Ως εκ τούτου, η διαχειριστική αρχή θα έπρεπε να είχε απορρίψει τη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης. Για τον λόγο αυτό θεωρούμε το έργο μη επιλέξιμο.

Επιπλέον, από την επιτόπια επίσκεψή μας προέκυψε ότι μέρος του νέου εξοπλισμού που αγοράστηκε δεν χρησιμοποιούνταν από τον δικαιούχο αλλά από τη θυγατρική εταιρεία του, η οποία δεν ήταν επιλέξιμη για χρηματοδότηση βάσει της πρόσκλησης που δημοσιεύθηκε στο πλαίσιο του εν λόγω προγράμματος. Ως εκ τούτου, θεωρούμε μη επιλέξιμα τα έξοδα που σχετίζονται με τον εξοπλισμό που χρησιμοποιούσε η θυγατρική εταιρεία.

Τα μη επιλέξιμα έξοδα και οι παραβάσεις των κανόνων για τις δημόσιες συμβάσεις συνέβαλαν επίσης σημαντικά στο κατά την εκτίμησή μας επίπεδο σφάλματος.

Παράδειγμα παραβίασης των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων

Στην Ουγγαρία, κοινοπραξία τριών οντοτήτων (ο δικαιούχος) έλαβε *επιχορήγηση* για την παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής σε εργαζόμενους και εργοδότες για θέματα εργατικού δικαίου και για άλλες νομικές και επιχειρηματικές υποθέσεις.

Ο δικαιούχος κίνησε πρώτα ανοικτή διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης, επειδή το σχετικό ποσό υπερέβαινε το κατώτατο όριο της ΕΕ. Ωστόσο, ο εθνικός φορέας ελέγχου των δημόσιων συμβάσεων κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συμπεριφορά των προσφερόντων ενδέχεται να στρέβλωσε αθέμιτα τον ανταγωνισμό και, ως εκ τούτου, γνωμοδότησε αρνητικά επί της διαδικασίας. Στη συνέχεια, ο δικαιούχος διαίρεσε την αρχική σύμβαση σε σειρά συμβάσεων χαμηλότερης αξίας. Η αξία κάθε επιμέρους σύμβασης ήταν χαμηλότερη από το κατώτατο όριο που ορίζεται στην οδηγία της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις και, κατά συνέπεια, ανατέθηκε μέσω διαδικασιών απευθείας ανάθεσης και όχι μέσω ανοικτού διαγωνισμού. Ο δικαιούχος ανέθεσε μία από τις συμβάσεις αυτές σε προσφέροντα που είχε συμμετάσχει στην εικαζόμενη αθέμιτη σύμβαση κατά την αρχική διαδικασία υποβολής προσφορών.

Θεωρούμε ότι οι δαπάνες που σχετίζονται με τις εν λόγω συμβάσεις δεν είναι επιλέξιμες λόγω της μη διεξαγωγής διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης σύμφωνα με την οδηγία της ΕΕ για τις δημόσιες συμβάσεις.

Αξιολόγηση των εργασιών των αρχών ελέγχου

Οι διαχειριστικές αρχές αποτελούν την «πρώτη γραμμή άμυνας». Η αποτελεσματική εφαρμογή των δικλίδων τους είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση, αφενός, της συμμόρφωσης των πράξεων με το νομικό πλαίσιο και, αφετέρου, των *επιδόσεων* τους. Τα αποτελέσματα του ελέγχου μας κατά την τελευταία επταετία καταδεικνύουν ότι οι εφαρμοζόμενες δικλίδες δεν είναι ακόμη επαρκώς αποτελεσματικές. Οι αρχές ελέγχου είναι η «δεύτερη γραμμή άμυνας», καθώς επαληθεύουν, βάσει δείγματος, την κανονικότητα των δαπανών που οι διαχειριστικές αρχές έχουν δηλώσει στην Επιτροπή και, λειτουργικά, πρέπει να είναι ανεξάρτητες από τις διαχειριστικές αρχές.

Εξετάσαμε τις εργασίες 19 επί συνόλου 116 αρχών ελέγχου σε 13 κράτη μέλη και στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το δείγμα μας περιλάμβανε 29 φακέλους διασφάλισης. Με την εξαίρεση τεσσάρων περιπτώσεων, οι αρχές ελέγχου είχαν αναφέρει στην Επιτροπή υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος έως και 2 %. Λαμβανομένων υπόψη των σφαλμάτων που διέγινωσε η Επιτροπή και των δικών μας ευρημάτων, από τις εργασίες μας επί του δείγματος για το υπό έλεγχο έτος προκύπτει ότι το υπολειπόμενο ποσοστό σφάλματος υπερέβαινε το 2 % σε 16 από τους 29 φακέλους διασφάλισης που ελέγξαμε.

Στις εργασίες και των 19 αρχών ελέγχου που υποβάλαμε σε έλεγχο εντοπίσαμε διαφόρων ειδών αδυναμίες. Όπως και το 2022, οι αδυναμίες αυτές αφορούσαν περισσότερες από τις μισές πράξεις που εξετάσαμε. Τα σφάλματα που εντοπίσαμε όχι μόνο θα μπορούσαν αλλά και θα έπρεπε να είχαν εντοπιστεί από τις αρχές ελέγχου κατά τη διενέργεια των ελέγχων τους. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν μπορεί να βασίζεται πλήρως στα αποτελέσματα των εργασιών τους.

Επίμονες ελλείψεις στα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων

Λαμβάνοντας υπόψη τόσο τα αποτελέσματα των ελέγχων της ίδιας της Επιτροπής όσο και τα δικά μας, με τα 49 ανεντόπιστα σφάλματα και τις πολυάριθμες αδυναμίες στις εργασίες των αρχών ελέγχου, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, στο τέλος της περιόδου επιλεξιμότητας (31 Δεκεμβρίου 2023), τα συστήματα διαχείρισης και δικλίδων δεν λειτουργούσαν αποτελεσματικά σε όλα τα κράτη μέλη. Δεδομένου ότι, όντας στην τρίτη γραμμή άμυνας, η Επιτροπή βασίζει τις αξιολογήσεις της στις λιγοστές μόνο αξιόπιστες δικλίδες που εφαρμόζονται σε εθνικό επίπεδο, τα ποσοστά σφάλματός της δεν μπορούν να θεωρηθούν απολύτως αξιόπιστα. Συνάγεται έτσι ότι υπάρχει περιθώριο τόσο για την Επιτροπή όσο και για τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τον τρόπο με τον οποίο διενεργούν τους ελέγχους τους σχετικά με τις δαπάνες στον τομέα της συνοχής.

Το κλείσιμο των προγραμμάτων των περιόδων 2007-2013 και 2014-2020

Όσον αφορά το κλείσιμο της περιόδου 2007-2013, στα τέλη του 2023, ένα πρόγραμμα που υπαγόταν στη ΓΔ REGIO και τρία της ΓΔ EMPL παρέμεναν εξ ολοκλήρου ανοικτά.

Υπάρχουν αβεβαιότητες που εντοπίστηκαν κατά το κλείσιμο της περιόδου προγραμματισμού 2014-2020. Η περίοδος επιλεξιμότητας για τις δαπάνες συνοχής εκτείνεται από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 και η προθεσμία για την υποβολή της τελικής δήλωσης δαπανών από τα κράτη μέλη παρατάθηκε πρόσφατα έως τα μέσα του 2025. Για την περίοδο 2014-2020, το κλείσιμο των προγραμμάτων θα βασιστεί αποκλειστικά στα έγγραφα που αφορούν το τελευταίο λογιστικό έτος, καθώς και στην τελική έκθεση υλοποίησης. Η Επιτροπή ανέφερε δύο ΕΠ της περιόδου 2014-2020 ως περατωθέντα το 2023. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι, και στις δύο περιπτώσεις, η επικοινωνία σχετικά με τον διακανονισμό των ποσών που θα γίνονταν δεκτά βρισκόταν ακόμη σε εξέλιξη το 2024.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- να μεταπαρακολουθήσει σε εύθετο χρόνο όλες τις αδυναμίες των συστημάτων διαχείρισης και δικλίδων των κρατών μελών που έχουμε διαπιστώσει και αναφέρει στο πλαίσιο των εργασιών μας για τη δήλωση διασφάλισης σχετικά με την απερχόμενη περίοδο 2014-2020·
- να προσδιορίσει, από κοινού με τις αρχές ελέγχου, τα βασικά διδάγματα που αντλήθηκαν από τη μεταπαρακολούθηση υπό το στοιχείο α) και να τα εφαρμόσει στις ρυθμίσεις που ισχύουν για την περίοδο 2021-2027, όπως και να κοινοποιήσει τις απαιτούμενες δράσεις και τις κατάλληλες βέλτιστες πρακτικές στις αρμόδιες για τα προγράμματα αρχές των κρατών μελών·
- να καθιερώσει εναρμονισμένο τρόπο χειρισμού των παρατυπιών στις δημόσιες συμβάσεις όσον αφορά έργα που χρηματοδοτούνται τόσο υπό άμεση όσο και υπό επιμερισμένη διαχείριση, όπως έργα που χρηματοδοτούνται τόσο από τον ΜΣΕ όσο και από το ΕΤΠΑ. Άπαξ και οι παρατυπίες προκύπτουν από την παραβίαση των ίδιων νομικών διατάξεων, τόσο η αξιολόγησή τους όσο και το ποσοστό διόρθωσης πρέπει να καταλήγουν στο ίδιο αποτέλεσμα·
- να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη θα καθιερώσουν διαδικασία για τον συστηματικό έλεγχο, μετά την πληρωμή, της συμμόρφωσης με τις συμβατικές υποχρεώσεις, βάσει των οποίων ο δικαιούχος έχει δεσμευθεί να επιτύχει δείκτες επιδόσεων που συνδέονται με δράσεις οι οποίες πραγματοποιούνται μετά την υλοποίηση του έργου· και
- να αναπτύξει λεπτομερείς διαδικασίες κλεισίματος για την αντιμετώπιση των κινδύνων που επισημαίνονται στις ετήσιες εκθέσεις μας, αφενός, με τη δημιουργία συστήματος παρακολούθησης του κλεισίματος που θα καταγράφει την πρόοδο όλων των ΕΠ της περιόδου 2014-2020, τα ποσά που έχουν πράγματι κλείσει κατά τη διάρκεια του έτους και, σωρευτικά, τα ποσά που παραμένουν ανοικτά και τις δράσεις των οποίων το κλείσιμο εκκρεμεί, και, αφετέρου, με τη γνωστοποίηση των πληροφοριών αυτών στις ΕΕΔ. Οι εν λόγω πληροφορίες σχετικά με τα κλεισίματα της περιόδου 2014-2020 πρέπει επίσης να καλύπτουν την αποδέσμευση των εκκρεμών κεφαλαίων στους λογαριασμούς της Επιτροπής.

Θέλετε να μάθετε περισσότερα; Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες» παρατίθενται στο κεφάλαιο 6 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2023.

Φυσικοί πόροι

Σύνολο: 59,5 δισ. ευρώ (31,1 % των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ)

Ο έλεγχός μας

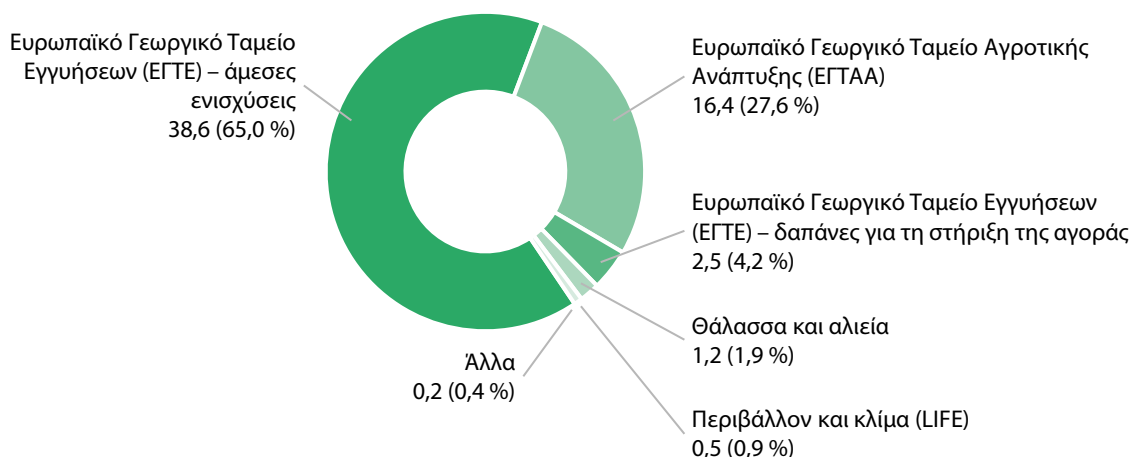
Ο συγκεκριμένος τομέας δαπανών καλύπτει την κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ), την κοινή αλιευτική πολιτική και τμήμα των δαπανών της ΕΕ για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα.

Η γεωργία και η αγροτική ανάπτυξη αντιπροσωπεύουν το 97 % των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον». Οι δαπάνες αυτές εκτελούνται στο πλαίσιο της ΚΓΠ, η οποία έχει τρεις γενικούς στόχους:

- τη βιώσιμη παραγωγή τροφίμων, με έμφαση στο γεωργικό εισόδημα, στη γεωργική παραγωγικότητα και στη σταθερότητα των τιμών,
- τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και τη δράση για το κλίμα, με έμφαση στις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, στη βιοποικιλότητα, στο έδαφος και στα ύδατα,
- την ισόρροπη εδαφική ανάπτυξη.

Ανάλυση ανά ταμείο των πληρωμών για το 2023

(δισ. ευρώ)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από τους ενοποιημένους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2023.

Ενώ η Επιτροπή [ΓΔ Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης (ΓΔ AGRI)] φέρει την τελική ευθύνη για την ΚΓΠ, επιμερίζεται τη διαχείρισή της με τους οργανισμούς πληρωμών των κρατών μελών. Από το 2015, ανεξάρτητοι οργανισμοί πιστοποίησης στα κράτη μέλη γνωμοδοτούν ετησίως σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των δαπανών των οργανισμών πληρωμών.

Ο συγκεκριμένος τομέας του ΠΔΠ καλύπτει επίσης τις δαπάνες της ΕΕ για τη θαλάσσια και αλιευτική πολιτική που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ), το οποίο εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Γενικής Διεύθυνσης Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας (ΓΔ ΜΑΡΕ), καθώς και το πρόγραμμα LIFE για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα, για το οποίο αρμόδιες είναι οι Γενικές Διευθύνσεις Περιβάλλοντος (ΓΔ ΕΝΥ), Δράσης για το Κλίμα (ΓΔ CLIMA) και Ενέργειας (ΓΔ ΕΝΕΡ).

Τα ευρήματά μας

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;	Εκτιμώμενο πιθανότερο επίπεδο σφάλματος
58,6 δισ. ευρώ	Ναι	2,2 % (έναντι 2,2 % το 2022)

Συνολικά, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος στον τομέα 3 του ΠΔΠ είναι σημαντικό.

Από τις 218 πράξεις που εξετάσαμε, οι 56 (26 %) περιείχαν σφάλμα. Βάσει των 37 σφαλμάτων που ποσοτικοποιήσαμε, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος για τον τομέα 3 του ΠΔΠ είναι 2,2 %.

Τα αποτελέσματά μας υποδηλώνουν ότι το επίπεδο σφάλματος δεν ήταν σημαντικό για τις άμεσες ενισχύσεις, που αντιστοιχούσαν στο 66 % των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου τομέα του ΠΔΠ, ενώ παρέμενε σημαντικό για τους υπόλοιπους τομείς δαπανών στο σύνολό τους (αγροτική ανάπτυξη, μέτρα στήριξης της αγοράς, θάλασσα, αλιεία, περιβάλλον και δράση για το κλίμα), που αντιπροσώπευαν το 34 % των δαπανών.

Οι πράξεις του τομέα αγροτικής ανάπτυξης αντιπροσώπευαν τον μεγαλύτερο αριθμό των ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων που εντοπίσαμε (16). Επισημάναμε 15 ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα στις άμεσες ενισχύσεις, τρία σε πράξεις σχετικές με μέτρα στήριξης της αγοράς και τρία σε πράξεις στο πλαίσιο δαπανών που δεν εμπίπτουν στην ΚΓΠ. Η κύρια αιτία του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος ήταν η μη επιλεξιμότητα δικαιούχων, δραστηριοτήτων, έργων ή δαπανών.

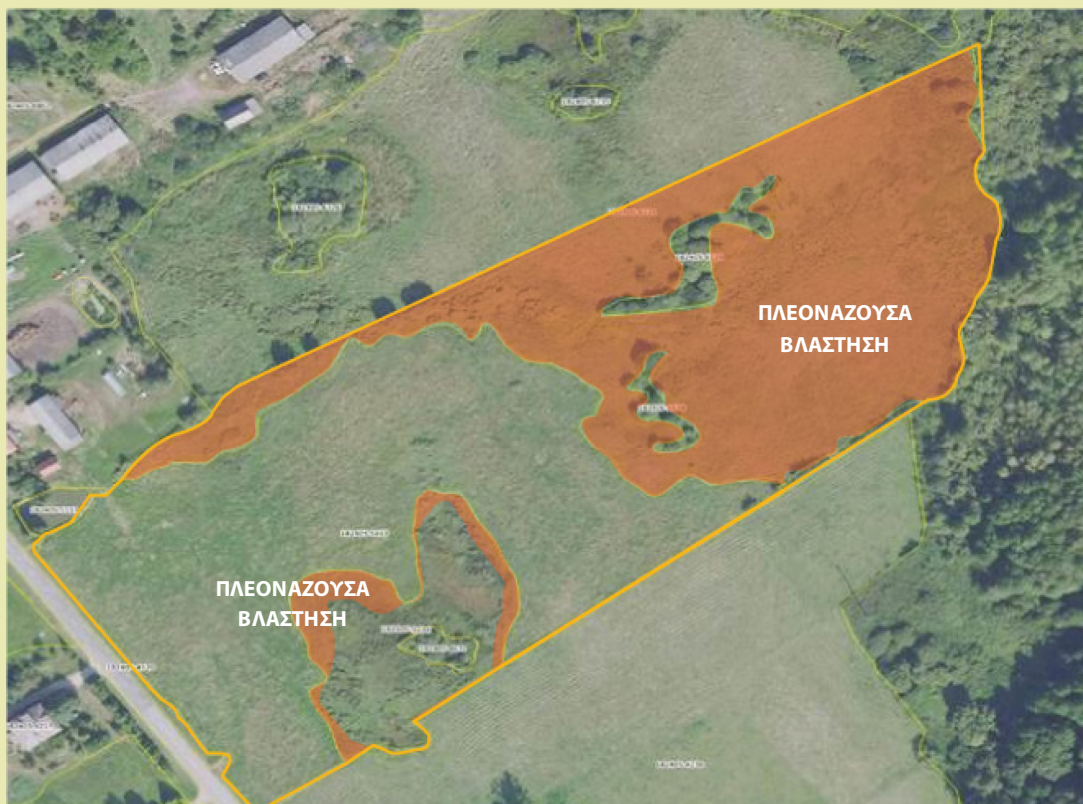
Οι αρχές των κρατών μελών και η Επιτροπή είχαν εφαρμόσει διορθωτικά μέτρα που είχαν άμεσο αντίκτυπο σε 39 από τις πράξεις του δείγματός μας. Τα μέτρα αυτά επηρέασαν τους υπολογισμούς μας, μειώνοντας το κατά την εκτίμησή μας επίπεδο σφάλματος για τον συγκεκριμένο τομέα κατά 0,5 εκατοστιαίες μονάδες. Σε 30 περιπτώσεις ποσοτικοποιήσιμων σφαλμάτων, οι αρχές των κρατών μελών και η Επιτροπή διέθεταν επαρκή πληροφοριακά στοιχεία για την πρόληψη των σφαλμάτων, ή για τον εντοπισμό και τη διόρθωσή τους, πριν από την αποδοχή των δαπανών. Εάν οι αρχές αυτές και η Επιτροπή είχαν αξιοποιήσει σωστά όλες τις πληροφορίες που είχαν στη διάθεσή τους, το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος θα ήταν χαμηλότερο κατά 1,0 εκατοστιαία μονάδα.

Άμεσες ενισχύσεις

Στις 88 πράξεις άμεσων ενισχύσεων που υποβάλαμε σε ελεγκτικές δοκιμασίες, διαπιστώσαμε 15 ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα, εκ των οποίων οκτώ οφείλονταν είτε στη δήλωση από τους γεωργούς επιλέξιμης έκτασης μεγαλύτερης από την πραγματική είτε σε εσφαλμένο υπολογισμό των ενισχύσεων. Σε μία περίπτωση, δικαιούχος απέφυγε την εφαρμογή του ανώτατου ορίου ενίσχυσης που θα μπορούσε να λάβει συστήνοντας περισσότερες εταιρείες ώστε να μπορεί να υποβάλει πολλαπλές αιτήσεις για ενωσιακή στήριξη.

Παράδειγμα δήλωσης επιλέξιμης έκτασης μεγαλύτερης της πραγματικής

Στην περίπτωση ενός δικαιούχου στη Λιθουανία, η προσδιορισθείσα επιλέξιμη έκταση της εκμετάλλευσής του ήταν 15,02 ha. Κατά την επιτόπια επίσκεψή μας, επιβεβαιώσαμε την προσδιορισθείσα έκταση πλην ενός αγροτεμαχίου, για το οποίο ο δικαιούχος δεν πληρούσε τις ελάχιστες απαιτήσεις, καθώς τμήμα του καλυπτόταν από πλεονάζουσα και ανεπιθύμητη βλάστηση. Σε συνέχεια της μέτρησης, η επιλέξιμη έκταση του αγροτεμαχίου μειώθηκε κατά 1,64 ha. Η μείωση αυτή αντιστοιχεί σε ποσοτικοποίησιμο σφάλμα άνω του 10 % για τη συνολική έκταση της εκμετάλλευσης. Στην αεροφωτογραφία διακρίνεται μέσα στο αγροτεμάχιο η έκταση με την πλεονάζουσα βλάστηση που εντοπίσαμε κατά τη διάρκεια της επιτόπιας επίσκεψής μας.

Αγροτική ανάπτυξη, μέτρα στήριξης της αγοράς και άλλες ενισχύσεις

Εξετάσαμε τα εξής:

- 59 πληρωμές ενισχύσεων αγροτικής ανάπτυξης βασιζόμενων στην έκταση ή στον αριθμό ζώων που είχαν δηλώσει οι γεωργοί, περιλαμβανομένων ενισχύσεων για την εκπλήρωση συγκεκριμένων γεωργο-περιβαλλοντικο-κλιματικών δεσμεύσεων, αντισταθμιστικών ενισχύσεων για τη βιολογική γεωργία, ενισχύσεων σε γεωργούς σε περιοχές με φυσικούς περιορισμούς και αντισταθμιστικών ενισχύσεων για γεωργικές δραστηριότητες σε προστατευόμενες περιοχές Natura 2000. Οι 19 από αυτές τις πληρωμές περιείχαν σφάλμα, 13 από τα οποία ήταν ποσοτικοποίησιμα και οκτώ αφορούσαν τη δήλωση επιλέξιμης έκτασης μεγαλύτερης της πραγματικής.

- 49 ενισχύσεις αγροτικής ανάπτυξης που χορηγήθηκαν σε επενδυτικά έργα τα οποία αφορούσαν, παραδείγματος χάριν, επενδύσεις σε φυσικά περιουσιακά στοιχεία και ενισχύσεις για την εκκίνηση επιχείρησης σε γεωργούς νεαρής ηλικίας και τη διαχείριση κινδύνων (ασφαλιστική κάλυψη). Ποσοτικοποιήσαμε σφάλματα σε τρεις περιπτώσεις, τα οποία ήταν απόρροια της δήλωσης, από τους δικαιούχους, δαπανών ή δραστηριοτήτων που δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας.
- 14 πράξεις στο πλαίσιο μέτρων στήριξης της αγοράς, εντοπίζοντας τρεις περιπτώσεις στις οποίες οι οργανισμοί πληρωμών είχαν αποδώσει μη επιλέξιμα έξοδα.
- οκτώ πράξεις στους τομείς της θάλασσας, της αλιείας, του περιβάλλοντος και της δράσης για το κλίμα, εντοπίζοντας τρία ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα σε πράξεις υπό άμεση διαχείριση στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα.

Παράδειγμα στήριξης της βιολογικής ελαιοκαλλιέργειας

Στην Ισπανία, ένας μικρός ελαιοπαραγωγός ζήτησε στήριξη στο πλαίσιο του μέτρου 11 του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης για τη βιολογική γεωργία. Η στήριξη έδωσε στον παραγωγό τη δυνατότητα να διατηρεί ελαιώνες με πολύ παλαιά ελαιόδενδρα και να παράγει ελιές χωρίς την εφαρμογή λιπασμάτων ή φυτοφαρμάκων σε επικλινή αγροτεμάχια, όπου δεν ήταν δυνατή η εκμηχάνιση της συγκομιδής. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας επιβεβαιώσαμε ότι ο δικαιούχος πληρούσε τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας. Στη φωτογραφία απεικονίζεται ένας από τους ελαιώνες.

Πληροφορίες που συλλέξαμε σχετικά με τα νέα συστήματα υποβολής στοιχείων για τις επιδόσεις της ΚΓΠ

Η καθιέρωση των ετήσιων εκθέσεων επιδόσεων (ΕΕΕ) αποτελεί βασική συνιστώσα του νέου μοντέλου υλοποίησης βάσει επιδόσεων που ισχύει για την ΚΓΠ 2023-2027. Προκειμένου να είναι επιλέξιμες για στήριξη από την ΕΕ, οι δαπάνες που δηλώνουν οι οργανισμοί πληρωμών στο πλαίσιο των στρατηγικών σχεδίων τους για την ΚΓΠ πρέπει να συνδέονται με τις αντίστοιχες αναφερόμενες εκροές. Η Επιτροπή ελέγχει την αντιστοιχία μεταξύ των δηλούμενων δαπανών και εκροών. Εξετάσαμε την πρόοδο που σημείωσαν οι οργανισμοί πληρωμών της Βουλγαρίας, της Κροατίας και της Ελλάδας όσον αφορά την ανάπτυξη του συστήματος για την υποβολή των ετήσιων εκθέσεων επιδόσεων, όπως και τις προσεγγίσεις που υιοθετούν όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών με την ΕΕΕ συστημάτων.

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

Λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις εργασίες των οργανισμών πιστοποίησης όσο και τους δικούς της ελέγχους, η ΓΔ AGRI υπολόγισε ότι, το 2023, το «εκτιμώμενο επισφαλές ποσό κατά την πληρωμή» ανερχόταν σε 1 064 εκατομμύρια ευρώ, ήτοι στο 1,9 % περίπου των συνολικών δαπανών της ΚΓΠ. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της ΓΔ AGRI, ο κίνδυνος κατά την πληρωμή (αναπροσαρμοσμένο ποσοστό σφάλματος) ήταν περί το 1,5 % για τις άμεσες ενισχύσεις, το 2,8 % για την αγροτική ανάπτυξη και το 2,3 % για τα μέτρα στήριξης της αγοράς.

Διενεργήσαμε επίσης περιορισμένης έκτασης επισκόπηση των πληροφοριών περί κανονικότητας που περιλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της ΓΔ ENV. Επισημάναμε ότι η μεθοδολογία για τον υπολογισμό του κινδύνου κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο για τη ΓΔ AGRI και τη ΓΔ ENV ήταν σύμφωνη με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής.

Η εκτίμηση της Επιτροπής για τον κίνδυνο κατά την πληρωμή στον τομέα «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον», η οποία περιλαμβάνεται στην ΕΕΔΕ της, είναι 1,9 %.

Οι συστάσεις μας

Δεδομένης της ευθύνης των κρατών μελών να στοχεύουν την εισοδηματική στήριξη σε όσους την έχουν περισσότερο ανάγκη, συνιστούμε στην Επιτροπή να εξετάσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων που αυτά λαμβάνουν, προκειμένου να περιορίζουν τις άμεσες ενισχύσεις που καταβάλλονται σε μεγάλες γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Θέλετε να μάθετε περισσότερα; Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Φυσικοί πόροι» παρατίθενται στο κεφάλαιο 7 της **ετήσιας έκθεσής μας για το 2023**.

Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων, Ασφάλεια και άμυνα

Σύνολο: 4,1 δισ. ευρώ (2,1 % των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ)

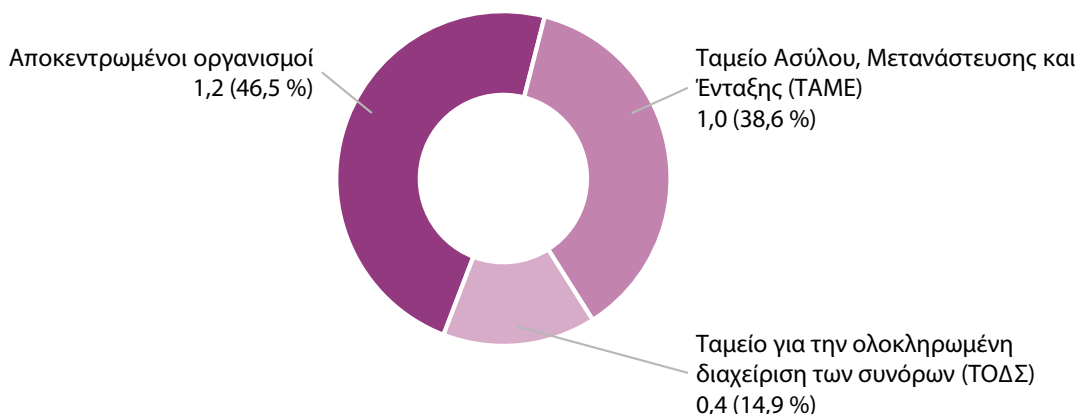
Ο έλεγχός μας

Καθώς τα τελευταία χρόνια η μετανάστευση και η διαχείριση των συνόρων προσλαμβάνουν όλο και μεγαλύτερη σημασία, υπό το ΠΔΠ 2021-2027 η Ευρωπαϊκή Ένωση δημιούργησε τομέα ειδικά αφιερωμένο στους συγκεκριμένους τομείς πολιτικής, τον τομέα 4.

Το 2023, σημαντικό τμήμα των δαπανών στον τομέα αυτό αφορούσε και πάλι την ολοκλήρωση έργων και καθεστώτων που εκκρεμούσαν από το ΠΔΠ 2014-2020.

Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων: Ανάλυση ανά ταμείο των πληρωμών για το 2023

(δισ. ευρώ)

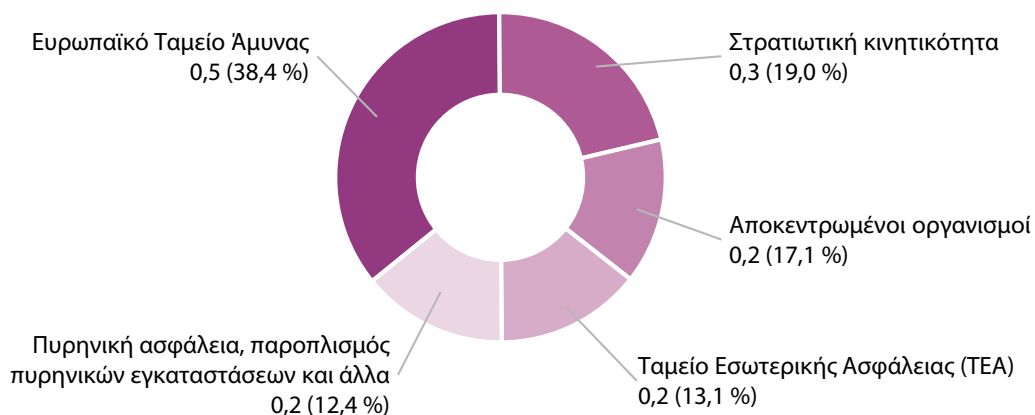
Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από τους ενοποιημένους λογαριασμούς της ΕΕ για το 2023.

Έτσι, το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών σχετίζεται με την εκκαθάριση του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΤΑΜΕ) της περιόδου 2014-2020 και την ολοκλήρωση της χρηματοδότησης από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας – Μέσο για τα σύνορα και τις θεωρήσεις (ΤΕΑ-Σύνορα και Θεωρήσεις). Υπό το ΠΔΠ 2021-2027, τα εν λόγω ταμεία της περιόδου 2014-2020 αντικαταστάθηκαν, αντίστοιχα, από ένα νέο ΤΑΜΕ και από το Μέσο Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων (ΜΔΣΘ) του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων.

Ένα άλλο σημαντικό πεδίο δαπανών για τον τομέα 4 του ΠΔΠ είναι η χρηματοδότηση αποκεντρωμένων οργανισμών [του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής (Frontex), του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (ΕΥΑΑ) και του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA)].

Ασφάλεια και άμυνα: Ανάλυση ανά ταμείο των πληρωμών για το 2023

(δισ. ευρώ)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από τους ενοποιημένους λογαριασμούς της ΕΕ για το 2023.

Υπό το ΠΔΠ 2021-2027, ο τομέας 5 αφορά την ασφάλεια και την άμυνα. Η συνιστώσα «ασφάλεια» περιλαμβάνει τη χρηματοδότηση από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA) για την περίοδο 2021-2027 και την ολοκλήρωση έργων και καθεστώτων χρηματοδοτούμενων από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας-Αστυνομική Συνεργασία (TEA-ΑΣ) για την περίοδο 2014-2020. Αυτά αντιπροσώπευαν σημαντικό μέρος των δαπανών στον τομέα αυτό το 2023. Η συνιστώσα αυτή περιλαμβάνει επίσης τη χρηματοδότηση για τον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων στη Βουλγαρία, τη Λιθουανία και τη Σλοβακία και τη χρηματοδότηση αποκεντρωμένων οργανισμών της ΕΕ, δραστηριοποιούμενων στον τομέα της ασφάλειας [του [Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Ναρκωτικά \(EUDA\)](#), του [Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου \(Ευρωπόλ\)](#) και του [Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κατάρτιση στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου \(CEPOL\)](#)]. Η συνιστώσα «άμυνα» περιλαμβάνει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας, που στηρίζει συνεργατικά αμυντικά έργα καθ' όλα τα στάδια της έρευνας και της ανάπτυξής τους. Στηρίζει επίσης τη στρατιωτική κινητικότητα μέσω ειδικού προϋπολογισμού στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» που αφορά την προσαρμογή τμημάτων του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών με σκοπό τη διττή χρήση, πολιτική και στρατιωτική.

Τη διαχείριση του μεγαλύτερου μέρους της χρηματοδότησης του TAME και του TEA για την περίοδο 2014-2020 και του μεγαλύτερου μέρους της χρηματοδότησης του TAME, του ΜΔΣΘ και του TEA για την περίοδο 2021-2027 έχουν αναλάβει από κοινού τα κράτη μέλη (ή οι συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν) και η Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων (ΓΔ HOME) της Επιτροπής. Στο πλαίσιο της ρύθμισης αυτής, τα κράτη μέλη υλοποιούν πολυετή εθνικά προγράμματα που έχουν προηγουμένως λάβει την έγκριση της Επιτροπής.

Τα ευρήματά μας

Κανονικότητα των πράξεων

Από τις 23 πράξεις που εξετάσαμε, οι επτά περιείχαν σφάλματα. Ποσοτικοποιήσαμε τέσσερα από αυτά που είχαν χρηματοοικονομική επίπτωση στα ποσά που καταλογίστηκαν στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Τα σφάλματα αυτά αφορούσαν μη επιλέξιμες δαπάνες, την απουσία δικαιολογητικών και προβλήματα με τις δημόσιες συμβάσεις.

Εντοπίσαμε επίσης δέκα περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις κείμενες νομικές και δημοσιονομικές διατάξεις σε επτά πράξεις (χωρίς όμως άμεση χρηματοοικονομική επίπτωση στον προϋπολογισμό της ΕΕ). Αυτές αφορούσαν, παραδείγματος χάριν, αδυναμίες στις διαδικασίες επιχορηγήσεων, προβλήματα με τις δημόσιες συμβάσεις και μη τήρηση των τεχνικών παραμέτρων επιλεξιμότητας.

Αν και δεν περιείχαν σφάλματα που άπτονταν της κανονικότητας, εντοπίσαμε επίσης τρεις πράξεις που δεν συμμορφώνονταν με τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης. Η μη συμμόρφωση αυτή σχετιζόταν με προβλήματα με την επιστροφή του φόρου προστιθέμενης αξίας σε δημόσιους φορείς, καθώς και την έλλειψη αντικειμενικής βάσης για την παροχή συμπληρωματικών μισθολογικών επιδομάτων.

Εξέταση στοιχείων των συστημάτων εσωτερικών δικλίδων

Αξιολογήσαμε τον τρόπο με τον οποίο η ΓΔ HOME είχε συστήσει τις θεματικές διευκολύνσεις για το ΠΔΠ 2021-2027 και επανυπολογίσει τα προς διάθεση ποσά και τους συντελεστές στάθμισης για την κατανομή της χρηματοδότησης στα εθνικά προγράμματα των κρατών μελών στο πλαίσιο των TAME, ΜΔΣΘ και TEA. Επιβεβαιώσαμε ότι η από μέρους της ΓΔ HOME σύσταση των θεματικών διευκολύνσεων και η εφαρμογή των μεθοδολογιών κατανομής κονδυλίων ήταν σύμφωνη με τις απαιτήσεις που ορίζονταν στους σχετικούς κανονισμούς.

Αξιολογήσαμε επίσης την υποστήριξη και την καθοδήγηση που παρείχε η ΓΔ HOME στις αρχές των κρατών μελών σχετικά με τη διαχείριση της υπαγωγής των ταμείων TAME, ΜΔΣΘ και TEA στον νέο κανονισμό ΚΚΔ υπό το ΠΔΠ 2021-2027. Κατά τον χρόνο του ελέγχου μας, τα πέντε επιλεγμένα κράτη μέλη (Γερμανία και Γαλλία για το TAME, Ουγγαρία και Πολωνία για το ΜΔΣΘ, Λετονία για το TEA), είχαν ολοκληρώσει τη σχετική περιγραφή και τα περισσότερα βρίσκονταν ακόμη σε διαδικασία ολοκλήρωσης των εθνικών στρατηγικών ελέγχου (ένα από αυτά την είχε ήδη ολοκληρώσει). Τα πέντε κράτη μέλη που επισκεφθήκαμε σκόπευαν να υποβάλουν στην Επιτροπή τους πρώτους ετήσιους λογαριασμούς τους για τα TAME, ΜΔΣΘ και TEA το νωρίτερο το 2024. Συνολικά, οι πέντε αρχές ελέγχου έκριναν ότι η υποστήριξη που παρείχε η ΓΔ HOME στα κράτη μέλη ήταν ικανοποιητική, όπως εύλογη είναι και η πρόοδος που έχουν σημειώσει ως προς την προετοιμασία τους για τα TAME, ΜΔΣΘ και TEA της περιόδου 2021-2027.

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

Για το οικονομικό έτος 2023, εξετάσαμε την ΕΕΔ της ΓΔ HOME. Αναλύσαμε κατά πόσον η συγκεκριμένη ΓΔ παρουσίαζε στην ΕΕΔ της τις περί κανονικότητας πληροφορίες σύμφωνα με τις οδηγίες της Επιτροπής και κατά πόσον οι πληροφορίες αυτές συνέλιπταν με όσα διαπιστώσαμε κατά τους ελέγχους μας. Δεν εντοπίσαμε κανένα στοιχείο που θα μπορούσε να αναιρέσει τα ευρήματά μας.

Εξετάσαμε τις εκτιμήσεις της ΓΔ HOME αναφορικά με τους κινδύνους κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο. Διαπιστώσαμε ότι αυτές είχαν υπολογιστεί και αναφερθεί στην ΕΕΔΕ σύμφωνα με την εσωτερική μεθοδολογία.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- να παράσχει περαιτέρω καθοδήγηση στα κράτη μέλη σχετικά με τους εφαρμοστέους κανόνες και
- να επαληθεύει τις τεχνικές πτυχές των έργων πριν από την παροχή επιχορηγήσεων.

*Θέλετε να μάθετε περισσότερα; Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Μετανάστευση και διαχείριση των συνόρων, Ασφάλεια και άμυνα» παρατίθενται στο κεφάλαιο 8 της **ετήσιας έκθεσής μας για το 2023**.*

Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος

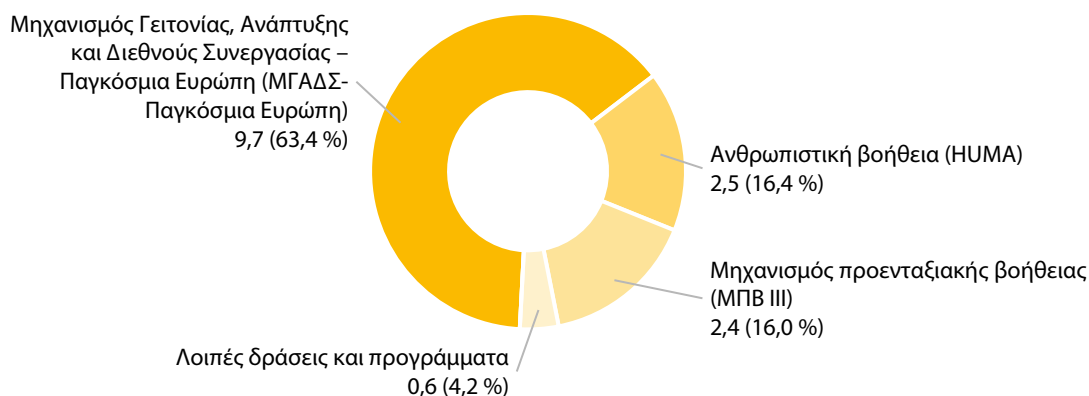
Σύνολο: 15,2 δισ. ευρώ (7,9 % των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ)

Ο έλεγχός μας

Ο συγκεκριμένος τομέας δαπανών περιλαμβάνει διάφορα χρηματοδοτικά μέσα, με σημαντικότερα τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη («ΜΓΑΔΣ – Παγκόσμια Ευρώπη») και τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας. Ο τομέας καλύπτει επίσης τον προϋπολογισμό ανθρωπιστικής βοήθειας.

Ανάλυση ανά ταμείο των πληρωμών για το 2023

(δισ. ευρώ)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από τους ενοποιημένους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2023.

Γενικός στόχος του «ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη» είναι η προάσπιση και η προαγωγή των αξιών, των αρχών και των θεμελιωδών συμφερόντων της ΕΕ σε παγκόσμια κλίμακα, καθώς και η προώθηση της πολυμέρειας και των ισχυρότερων εταιρικών σχέσεων με τρίτες χώρες. Ο Μηχανισμός απηχεί δύο μείζονες αλλαγές στον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ χρηματοδοτεί την εξωτερική δράση (εξωτερική πολιτική), σε σύγκριση με το ΠΔΠ 2014-2020:

- ο η συνεργασία με τις χώρες-εταίρους της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, η οποία χρηματοδοτούνταν μέχρι πρότινος από τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης, εντάχθηκε τώρα στον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ·
- ο η συνεργασία αυτή και η περί γειτονίας πολιτική της ΕΕ χρηματοδοτούνται πλέον από το ίδιο μέσο, τον «ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη», ενώ παράλληλα διατηρούνται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτών των δύο ειδών στήριξης.

Ο γενικός στόχος του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας είναι η στήριξη των δικαιούχων χωρών κατά την υιοθέτηση και εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται για την ευθυγράμμισή τους με τις αξίες της ΕΕ ενόψει πιθανής ένταξης, κάτι που με τη σειρά του συμβάλλει στη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία τους. Η ΕΕ παρέχει επίσης ανθρωπιστική βοήθεια ανάλογα με τις ανάγκες όσων πλήττονται από ανθρωπογενείς καταστροφές και φυσικούς κινδύνους, με ιδιαίτερη έμφαση στους περισσότερο ευάλωτους.

Οι γενικές διευθύνσεις και οι υπηρεσίες που μετέχουν στην υλοποίηση της εξωτερικής δράσης της ΕΕ είναι, κατά κύριο λόγο, η Γενική Διεύθυνση Γειτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση (ΓΔ NEAR), η Γενική Διεύθυνση Διεθνών Εταιρικών Σχέσεων (ΓΔ INTPA), η Γενική Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας και Επιχειρήσεων Ανθρωπιστικής Βοήθειας (ΓΔ ECHO) και η Υπηρεσία Μέσων Εξωτερικής Πολιτικής (FPI).

Το 2023, οι πληρωμές για τον τομέα «Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος» ανήλθαν σε 15,2 δισεκατομμύρια ευρώ (προχρηματοδότηση, ενδιάμεσες και τελικές πληρωμές). Οι εκταμιεύσεις έγιναν διά διαφόρων μέσων και μεθόδων, όπως συμβάσεις εργασιών/προμηθειών/υπηρεσιών, επιχορηγήσεις, ειδικά δάνεια, εγγυήσεις δανείων και χρηματοδοτική στήριξη, δημοσιονομική στήριξη και άλλες στοχευμένες μορφές δημοσιονομικής βοήθειας προς τρίτες χώρες.

Τα ευρήματά μας

Παρά το περιορισμένο μέγεθος του δείγματος, τα αποτελέσματα του ελέγχου μας υποδηλώνουν υψηλό κίνδυνο σφάλματος στον υπό εξέταση τομέα του ΠΔΠ. Από τις 72 πράξεις που εξετάσαμε, οι 37 (51,4 %) περιείχαν σφάλμα. Ποσοτικοποιήσαμε 31 σφάλματα που είχαν χρηματοοικονομική επίπτωση στα ποσά που καταλογίστηκαν στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Τα σφάλματα αυτά αφορούσαν μη επιλέξιμους δικαιούχους, μη επιλέξιμα έξοδα, δαπάνες που δεν είχαν πραγματοποιηθεί και δημόσιες συμβάσεις.

Παράδειγμα: Η εκτέλεση του προϋπολογισμού είχε ανατεθεί σε μη επιλέξιμο δικαιούχο

Ελέγξαμε τιμολόγιο ύψους 3,5 εκατομμυρίων ευρώ που είχε εκδοθεί στο πλαίσιο συμφωνίας μεταβίβασης αρμοδιοτήτων με εταίρο υλοποίησης που είχε υποβληθεί σε αξιολόγηση κατά πυλώνες. Μετά την υπογραφή της συμφωνίας, ο εταίρος μεταβίβασε περαιτέρω την αρμοδιότητα υλοποίησης εξ ολοκλήρου σε ιδιωτική εταιρεία, καταχωρισμένη σε κράτος μέλος της ΕΕ σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία. Η συγκεκριμένη εταιρεία δεν μπορούσε να αποδείξει τον σκοπό της ως δημόσιας υπηρεσίας και, κατ' επέκταση, την επιλεξιμότητά της να υποβληθεί σε αξιολόγηση κατά πυλώνες και να διαχειριστεί ενωσιακά κονδύλια για λογαριασμό της Επιτροπής.

Παρόλα αυτά, ούτε η Επιτροπή ούτε ο εταίρος υλοποίησης φρόντισαν να αποσαφηνίσουν κατά πόσον η συγκεκριμένη εταιρεία ήταν επιλέξιμη, και ιδίως αν θα μπορούσε να θεωρηθεί ως παρέχουσα δημόσια υπηρεσία. Επίσης, η φύση της εταιρείας δεν της επέτρεπε να υποβληθεί στην απαιτούμενη εκ των προτέρων αξιολόγηση, πριν από την υπογραφή της συμφωνίας περαιτέρω μεταβίβασης αρμοδιοτήτων.

Συνεπώς, ο εταίρος υλοποίησης μεταβίβασε περαιτέρω την αρμοδιότητα υλοποίησης της υπό έλεγχο συμφωνίας σε μη επιλέξιμη οντότητα, με συνέπεια τη μη επιλεξιμότητα της σχετικής πληρωμής.

Επισημάναμε επίσης 19 περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις κείμενες νομικές και δημοσιονομικές διατάξεις, χωρίς, ωστόσο, οποιαδήποτε από αυτές να έχει άμεση επίπτωση στον προϋπολογισμό της ΕΕ. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούσαν, για παράδειγμα, δημόσιες συμβάσεις, ασαφή καταλογισμό εξόδων, μη τήρηση των κανόνων περί προβολής και ανεπάρκεια τεκμηρίων.

Για τις πράξεις που συνδέονταν με συμβάσεις στο πλαίσιο της έμμεσης διαχείρισης με οργανισμούς αξιολογημένους κατά πυλώνες (διεθνείς οργανισμούς, διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και κρατικές υπηρεσίες), η Επιτροπή αποδέχθηκε τις δαπάνες βάσει χρηματοοικονομικής έκθεσης και δήλωσης διαχείρισης. Εντούτοις, διαπιστώσαμε σφάλματα σε πράξεις των αξιολογημένων κατά πυλώνες οργανισμών, τα οποία υποδηλώνουν ότι οι αντίστοιχες χρηματοοικονομικές εκθέσεις περιέχουν και αυτές σφάλματα που δεν αναφέρονται στις αντίστοιχες δηλώσεις διαχείρισης.

Εξέταση στοιχείων των συστημάτων εσωτερικών δικλίδων

Επισκεφθήκαμε πέντε αντιπροσωπείες της ΕΕ (στην Αλβανία, την Αρμενία, την Καμπότζη, τη Γεωργία και την Ινδία) και εντοπίσαμε ορισμένες αδυναμίες σε στοιχεία των συστημάτων εσωτερικών δικλίδων τους, οι οποίες αφορούσαν, λόγω χάριν, την ανεπάρκεια του προϋπολογισμού για επισκέψεις παρακολούθησης και καθυστερήσεις στην εκτέλεση των συμβάσεων συνδυαστικής χρηματοδότησης.

Ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

Εξετάσαμε την ΕΕΔ της FPI για το οικονομικό έτος 2023. Επικεντρωθήκαμε στο κατά πόσον η Υπηρεσία είχε παρουσιάσει στην ΕΕΔ της τις περί κανονικότητας πληροφορίες σύμφωνα με τις οδηγίες της Επιτροπής, καθώς και αν είχε εφαρμόσει με συνέπεια τη μεθοδολογία που προβλέπεται για την εκτίμηση μελλοντικών διορθώσεων και ανακτήσεων.

Από το σύνολο των δαπανών που αποδέχθηκε το 2023 (865 εκατομμύρια ευρώ), η FPI εκτίμησε το συνολικό επισφαλές ποσό κατά τον χρόνο της πληρωμής σε 7,2 εκατομμύρια ευρώ (0,83 %). Και πάλι κατά τις εκτιμήσεις της, η αξία των διορθώσεων που πραγματοποιήθηκαν κατόπιν των ελέγχων της τα επόμενα έτη ανήλθε σε 0,9 εκατομμύρια ευρώ (0,1 % του συνόλου των σχετικών δαπανών). Βάσει των ανωτέρω, ο προϊστάμενος της FPI δήλωσε ότι το χρηματοδοτικό άνοιγμα της Υπηρεσίας ήταν χαμηλότερο του ορίου σημαντικότητας του 2 %.

Από την εξέταση της ετήσιας έκθεσης δραστηριοτήτων του 2023 και τους ελέγχους των πληρωμών της αρμοδιότητας της FPI το 2023 δεν προέκυψαν σφάλματα ή αδυναμίες.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- να λάβει μέτρα για τη βελτίωση των συστημάτων δικλίδων όσον αφορά την εκκαθάριση των προχρηματοδοτήσεων·
- να παράσχει στους δικαιούχους καθοδήγηση σχετικά με τον καταμερισμό των επιμερισμένων εξόδων·
- να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους κανόνες περί προβολής·
- να εξασφαλίσει ότι οι αντιπροσωπείες της ΕΕ πραγματοποιούν επαρκείς επιτόπιες επισκέψεις· και
- να ενισχύσει τους μηχανισμούς παρακολούθησης και καθοδήγησης για τις πράξεις συνδυαστικής χρηματοδότησης.

Θέλετε να μάθετε περισσότερα; Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Γειτονικές χώρες και υπόλοιπος κόσμος» παρατίθενται στο κεφάλαιο 9 της **ετήσιας έκθεσής μας για το 2023**.

Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση

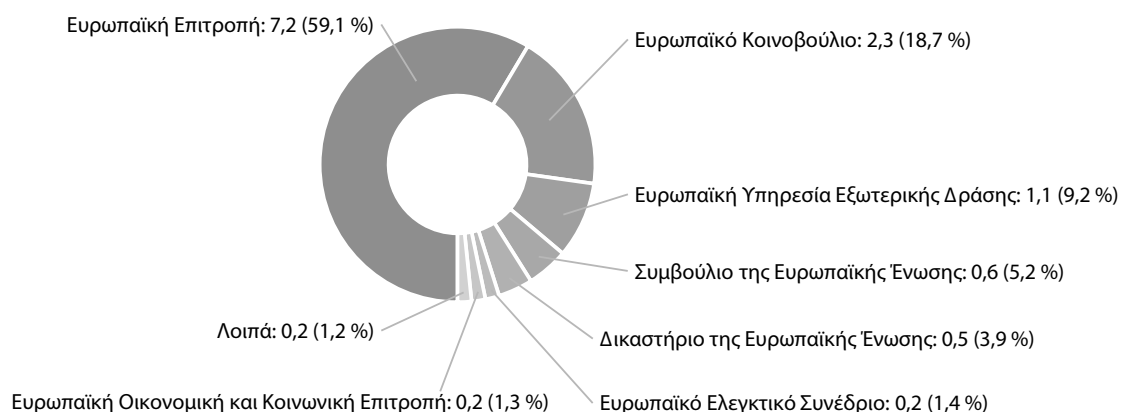
Σύνολο: 12,3 δισ. ευρώ (6,4 % των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ)

Ο έλεγχός μας

Ο έλεγχός μας κάλυψε τις διοικητικές δαπάνες των θεσμικών και μη οργάνων της ΕΕ.

Ανάλυση των πληρωμών για το 2023

(δισ. ευρώ)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων προερχόμενων από τους ενοποιημένους λογαριασμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2023.

Το 2023, οι διοικητικές δαπάνες των θεσμικών και λοιπών οργάνων ανήλθαν συνολικά σε 12,3 δισεκατομμύρια ευρώ. Το ποσό αυτό περιλάμβανε δαπάνες που αφορούσαν τους ανθρώπινους πόρους και τις συντάξεις (70 % περίπου του συνόλου), τα κτίρια, τον εξοπλισμό, την ενέργεια, τις επικοινωνίες και τις τεχνολογίες πληροφοριών.

Οι δικές μας δαπάνες και οικονομικές καταστάσεις εξετάζονται από εξωτερικό ελεγκτή. Κάθε χρόνο, δημοσιεύουμε τη σχετική ελεγκτική γνώμη και έκθεση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στον ιστότοπό μας.

Τα ευρήματά μας

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;
12,3 δισ. ευρώ	Όχι, το σφάλμα δεν ήταν σημαντικό ούτε το 2022 ούτε το 2023

Εξετάσαμε 70 πράξεις προερχόμενες από όλα τα θεσμικά και μη όργανα της ΕΕ. Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος είναι χαμηλότερο του ορίου σημαντικότητας.

Δεν εντοπίσαμε σοβαρά ζητήματα που να αφορούν το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ή την Ευρωπαϊά Διαμεσολαβήτρια. Ο εξωτερικός ελεγκτής που διενήργησε τον έλεγχο του οργάνου μας δεν ανέφερε κάποιο συγκεκριμένο πρόβλημα.

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Το 2023, εξετάσαμε 16 πράξεις του Κοινοβουλίου, περιλαμβανομένων δαπανών από πολιτικές ομάδες του οργάνου. Όπως αναφέραμε και το 2022, οι εσωτερικοί κανόνες για τη διαχείριση των πιστώσεων των πολιτικών ομάδων δεν συνάδουν με τον δημοσιονομικό κανονισμό. Συγκεκριμένα, δεν απαιτούν τη χρήση ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας για τη σύναψη συμβάσεων υψηλής αξίας, αλλά τη χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση, γεγονός που περιορίζει τον ανταγωνισμό. Διαπιστώσαμε δύο περιπτώσεις στις οποίες οι πολιτικές ομάδες είχαν αναθέσει τέτοιες συμβάσεις υψηλής αξίας. Εντοπίσαμε δύο ακόμη περιπτώσεις στις οποίες οι πολιτικές ομάδες δεν τηρούσαν πλήρως τους εσωτερικούς κανόνες του Κοινοβουλίου, καθώς δεν επιδίωκαν πάντοτε να συγκεντρώνουν αρκετές προσφορές. Επίσης, διαπιστώσαμε και άλλες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων.

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δεν εντοπίσαμε ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα στις τέσσερις πληρωμές που εξετάσαμε. Σε μία περίπτωση, θεωρούμε ότι το Συμβούλιο δεν επεξήγησε με σαφήνεια τη 10ετή διάρκεια μιας σύμβασης για τη συντήρηση κτιρίων.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Στις 26 πληρωμές της Επιτροπής που εξετάσαμε εντοπίσαμε δύο ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα, εκ των οποίων το ένα σχετιζόταν με τον υπολογισμό μισθοδοσίας και το άλλο με σύμβαση για κατασκευαστικές εργασίες.

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Σε μία από τις 13 πληρωμές που εξετάσαμε, διαπιστώσαμε ένα ποσοτικοποιήσιμο σφάλμα που αφορούσε την απουσία έγκυρης διαδικασίας σύναψης σύμβασης, πριν από την υπογραφή σύμβασης μίσθωσης, για μια αντιπροσωπεία της ΕΕ.

Επιτροπή των Περιφερειών

Στη μία από τις δύο πράξεις που εξετάσαμε, διαπιστώσαμε ότι το όργανο δεν είχε επεξηγούσε με σαφήνεια τη 10ετή διάρκεια μιας σύμβασης για τη συντήρηση κτιρίων.

Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

Όσον αφορά την καταβολή μισθού που εξετάσαμε, διαπιστώσαμε καθυστερήσεις στην παραλαβή και την επαλήθευση δηλώσεων σχετικά με δικαιώματα σε οικογενειακά επιδόματα και επιδόματα τέκνων.

Το 2023, εξετάσαμε τα συστήματα εποπτείας και δικλίδων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εστιάζοντας στις τέσσερις γενικές διευθύνσεις με τις υψηλότερες δαπάνες, οι οποίες υιοθέτησαν όλες τους διαφορετικές προσεγγίσεις σχετικά με τις προληπτικές και κατασταλτικές δικλίδες που αφορούν τις πληρωμές. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει αναλάβει πρωτοβουλίες για την πρόληψη και τον εντοπισμό της απάτης, αλλά δεν διέθετε στρατηγική καταπολέμησης της απάτης σε επίπεδο οργάνου, ώστε να υπάρχει συντονισμός δράσεων σε ολόκληρο τον οργανισμό.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να αξιοποιήσει περαιτέρω τις υφιστάμενες δράσεις του για την καταπολέμηση της απάτης με την ανάπτυξη σχετικής στρατηγικής σε επίπεδο οργάνου.

Θέλετε να μάθετε περισσότερα; Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των δαπανών της ΕΕ στον τομέα «Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση» παρατίθενται στο κεφάλαιο 10 της ετήσιας έκθεσής μας για το 2023.

Μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας

Σύνολο: 53,5 δισ. ευρώ

Ο έλεγχός μας

Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) στηρίζει μεταρρυθμίσεις και επενδυτικά έργα στα κράτη μέλη από τον Φεβρουάριο του 2020 (από 1ης Φεβρουαρίου 2022 στην περίπτωση του REPowerEU) και θα ισχύει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2026. Αρχικά, ο ΜΑΑ χρηματοδοτήθηκε με 723 δισεκατομμύρια ευρώ υπό μορφή μη επιστρεπτέων επιχορηγήσεων (338 δισεκατομμύρια ευρώ) και δανείων (385 δισεκατομμυρίων ευρώ). Στο τέλος του 2023, είχαν αναληφθεί δεσμεύσεις ύψους 648 δισεκατομμυρίων ευρώ, εκ των οποίων 356,8 δισεκατομμύρια ευρώ σε επιχορηγήσεις και 290,9 δισεκατομμύρια ευρώ σε δάνεια. Καθώς αιτήσεις για χορήγηση δανείων από τον ΜΑΑ μπορούσαν να υποβληθούν έως τον Αύγουστο του 2023, 94,5 δισεκατομμύρια ευρώ δεν είναι πλέον διαθέσιμα για την παροχή δανειακής στήριξης. Κύριος στόχος του ΜΑΑ είναι να μετριάσει τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19. Παράλληλα, επιδιώκει την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των οικονομιών των κρατών μελών και την καλύτερη προετοιμασία τους για την αντιμετώπιση μελλοντικών προκλήσεων, μεταξύ άλλων, επιταχύνοντας την πράσινη και την ψηφιακή μετάβασή τους.

Ο ΜΑΑ εφαρμόζεται υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής, η οποία ως εκ τούτου είναι άμεσα υπεύθυνη για την εφαρμογή του. Προϋπόθεση για την καταβολή των πληρωμών στο πλαίσιο του μηχανισμού είναι η ικανοποιητική εκπλήρωση από τα κράτη μέλη των ορόσημων και των τιμών-στόχου που καθορίζονται στα παραρτήματα των εκτελεστικών αποφάσεων του Συμβουλίου για την έγκριση των εθνικών ΣΑΑ. Επίσης, πρέπει να εξασφαλίζεται, αφενός, ότι οι τιμές-στόχος ή τα ορόσημα που είχαν προηγουμένως εκπληρωθεί ικανοποιητικά δεν έχουν αναιρεθεί και, αφετέρου, ότι δεν έχει παραβιαστεί η αρχή της μη διπλής χρηματοδότησης. Στις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που προβλέπονται στον κανονισμό περιλαμβάνονται η τήρηση της περιόδου επιλεξιμότητας και της αρχής της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» και η μη υποκατάσταση τακτικών δαπανών των εθνικών προϋπολογισμών.

Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν εκταμιεύσεις έως και δύο φορές ετησίως, υπό την προϋπόθεση ότι τεκμηριώνουν επαρκώς την ικανοποιητική εκπλήρωση των σχετικών ορόσημων και τιμών-στόχου. Τα υποβαλλόμενα αιτήματα πληρωμής πρέπει επίσης να συνοδεύονται από σύνοψη των διενεργηθέντων ελέγχων και διαχειριστική δήλωση σχετικά με τις παρεχόμενες πληροφορίες. Για τον σκοπό αυτό, τα συστήματα δικλίδων της Επιτροπής προβλέπουν, αφενός, προκαταρκτικές αξιολογήσεις (εκ των προτέρων επαληθεύσεις) των αιτημάτων πληρωμής των κρατών μελών και, αφετέρου, κατασταλτικού ελέγχους στα κράτη μέλη, οι οποίοι διενεργούνται μετά την πραγματοποίηση της πληρωμής.

Στο τέλος του 2023, η Επιτροπή είχε πραγματοποιήσει 37 πληρωμές επιχορηγήσεων (μία το 2021, 13 το 2022 και 23 το 2023), συνολικού ύψους 141,6 δισεκατομμυρίων ευρώ. Δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με το συνολικό ποσό που εκταμιεύθηκε από τα κράτη μέλη προς τελικούς αποδέκτες.

Ο πληθυσμός που υποβάλαμε σε έλεγχο για το 2023 ανέρχόταν συνολικά σε 53,5 δισεκατομμύρια ευρώ και περιλάμβανε και τις 23 πληρωμές επιχορηγήσεων, ύψους 46,3 δισεκατομμυρίων ευρώ, καθώς και την εκκαθάριση της σχετικής προχρηματοδότησης, ύψους 7,2 δισεκατομμυρίων ευρώ. Ο έλεγχός μας δεν περιλάμβανε τη δανειακή συνιστώσα του ΜΑΑ. Εξετάσαμε 325 ορόσημα και 127 τιμές-στόχο, περιλαμβανομένων των προκαταρκτικών αξιολογήσεων της Επιτροπής, προκειμένου να εξακριβώσουμε αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις πληρωμής και επιλεξιμότητας. Τριάντα τιμές-στόχος εξετάστηκαν επιτόπου, με επίσκεψη σε έξι κράτη μέλη. Εξετάσαμε επίσης τους κατασταλτικούς ελέγχους της Επιτροπής.

Τα ευρήματά μας

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;
53,5 δισ. ευρώ	2023: οι συνολικές επιπτώσεις των ευρημάτων μας είναι σημαντικές, αλλά όχι διάχυτες

Τα συνολικά ελεγκτικά τεκμήρια που προέκυψαν από τις εργασίες μας δείχνουν ότι 16 από τα 452 ορόσημα και τιμές-στόχος που εξετάσαμε δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις πληρωμής ή επιλεξιμότητας. Αυτά αφορούν επτά πληρωμές σε επτά κράτη μέλη. Δεδομένης της φύσης του μοντέλου εκτέλεσης των δαπανών του ΜΑΑ και λαμβανομένου υπόψη ότι, σύμφωνα με τη μεθοδολογία της για την αναστολή των πληρωμών, η Επιτροπή βασίζεται στην άσκηση κρίσης σε διάφορες περιπτώσεις, γεγονός που αφήνει περιθώριο για διαφορετικές ερμηνείες, δεν παρουσιάζουμε ποσοστό σφάλματος συγκρίσιμο με εκείνο άλλων τομέων δαπανών της ΕΕ.

Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω περιορισμών, εκτιμούμε ότι η ελάχιστη χρηματοοικονομική επίπτωση των ευρημάτων αυτών υπερβαίνει το δικό μας όριο σημαντικότητας. Τα εν λόγω ευρήματα αφορούσαν τη μη ικανοποιητική εκπλήρωση ορόσημων και τιμών-στόχου, μέτρα που άρχισαν να υλοποιούνται πριν από την έναρξη της περιόδου επιλεξιμότητας και την υποκατάσταση τακτικών δαπανών των εθνικών προϋπολογισμών.

Παράδειγμα τιμής-στόχου που δεν εκπληρώθηκε ικανοποιητικά

Ιταλία, τιμή-στόχος M1C1-9 — «Στήριξη για την αναβάθμιση των δομών ασφάλειας T1»

Περιγραφή της τιμής-στόχου στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για την Ιταλία:

«Τουλάχιστον πέντε ενισχυτικές παρεμβάσεις για την αναβάθμιση των δομών ασφάλειας που ολοκληρώθηκαν στους τομείς της εθνικής ασφάλειας για τον κυβερνοχώρο (PSNC) και των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών (NIS). [...]»

Το κράτος μέλος υπέβαλε επτά εκθέσεις για να αποδείξει τις ενισχυτικές παρεμβάσεις για την αναβάθμιση των δομών ασφάλειας. Οι εκθέσεις αυτές περιλάμβαναν ανάλυση της κατάστασης κυβερνοασφάλειας και ανάλυση κινδύνων και αντικτύπου, ενώ η οδηγία NIS2 θεωρεί τις ενέργειες αυτές ως ένα μόνο από τα δέκα στοιχεία που είναι απαραίτητα για τη διαχείριση των κινδύνων για την ασφάλεια των συστημάτων δικτύου και πληροφοριών.

Η Επιτροπή εξέφρασε την άποψη ότι οι εν λόγω επτά εκθέσεις συνιστούν ενισχυτικές παρεμβάσεις.

Από την πλευρά μας, θεωρούμε ότι οι έξι εκθέσεις δεν συνιστούσαν βελτιώσεις των ικανοτήτων εσωτερικής παρακολούθησης και ελέγχου, αλλά απλώς ανάλυση των εν λόγω ικανοτήτων. Αν και μπορούν να χρησιμεύσουν ως βάση για σχέδια ενίσχυσης της κυβερνοάμυνας, δεν συνιστούν ενισχυτικές παρεμβάσεις που αναβαθμίζουν τις δομές ασφάλειας, όπως προβλέπει η εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου.

Ορόσημα και τιμές-στόχος που δεν είχαν εκπληρωθεί ικανοποιητικά εντοπίσαμε και σε πληρωμές προς την Αυστρία, την Τσεχία, τη Γαλλία, την Ελλάδα και την Πορτογαλία.

Εντοπίσαμε επίσης 15 περιπτώσεις ασαφώς καθορισμένων ορόσημων και τιμών-στόχου που αύξησαν τον βαθμό διακριτικής ευχέρειας κατά την αξιολόγηση της ικανοποιητικής εκπλήρωσής τους ή/και υπονομεύουν την ικανότητα του ΜΑΑ να επιτύχει τα προβλεπόμενα αποτελέσματα.

Παράδειγμα ανεπαρκώς συγκεκριμένου ορόσημου

Ισπανία, ορόσημο 2 – «Τροποποιήσεις του τεχνικού οικοδομικού κώδικα (προς επιβεβαίωση) και του ηλεκτροτεχνικού κανονισμού χαμηλής τάσης (LVER) και έγκριση βασιλικού διατάγματος για τη ρύθμιση των δημόσιων υπηρεσιών επαναφόρτισης».

Περιγραφή του ορόσημου στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου για την Ισπανία:

«Έναρξη ισχύος: [...] ii) τροποποιήσεις στον ηλεκτροτεχνικό κανονισμό χαμηλής τάσης (LVER) για την ενσωμάτωση των υποχρεώσεων χρέωσης των υποδομών φόρτισης των χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων που δεν συνδέονται με κτίριο και [...]».

Μεταξύ άλλων, το ορόσημο απαιτεί την τροποποίηση του ηλεκτροτεχνικού κανονισμού χαμηλής τάσης (LVER), προκειμένου να συμπεριληφθεί η υποχρέωση εγκατάστασης σημείων φόρτισης σε χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων που δεν συνδέονται με αντίστοιχο κτίριο. Ωστόσο, δεν προσδιορίζει την εμβέλεια της υποχρέωσης, και ειδικότερα τον αριθμό ή το ποσοστό των σημείων φόρτισης που πρέπει να εγκατασταθούν. Ως εκ τούτου, οποιαδήποτε τροποποίηση, ακόμη και μη απαιτητική, θα αρκούσε ώστε το ορόσημο να θεωρηθεί ότι εκπληρώθηκε ικανοποιητικά.

Η Επιτροπή επικαιροποίησε τη στρατηγική για τους κατασταλτικούς ελέγχους της, ώστε να συμπεριλάβει ελέγχους σχετικά με ενδεχόμενη αναίρεση, όχι όμως και σχετικά με την υποκατάσταση τακτικών δαπανών των εθνικών προϋπολογισμών. Οι κατασταλτικοί έλεγχοι περιλαμβάνουν πλέον ελέγχους σχετικά με τη συμμόρφωση με την περίοδο επιλεξιμότητας, αλλά λαμβάνουν ως χρόνο έναρξης του μέτρου τη χρονική στιγμή πραγματοποίησης εξόδων και όχι την ημερομηνία ανάληψης της σχετικής νομικής δέσμευσης.

Κατά την αναθεώρηση των ΕΣΑΑ το 2023, πρόσθεσε 10 επιπλέον ορόσημα-δικλίδες για επτά κράτη μέλη, προκειμένου να αντιμετωπιστούν αδυναμίες που είχαν εντοπιστεί πρόσφατα στα συστήματα δικλίδων τους. Στις περιπτώσεις των κρατών μελών για τα οποία ως προϋπόθεση για τη δεύτερη ή την τρίτη πληρωμή είχε οριστεί η επίτευξη ορόσημων-δικλίδων, οι αδυναμίες των συστημάτων δικλίδων υπονομεύουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, με ενδεχόμενο αντίκτυπο στην κανονικότητα των δαπανών.

Εντοπίστηκαν επίμονες αδυναμίες στα συστήματα δικλίδων και αναφοράς στοιχείων των κρατών μελών, οι οποίες υπονομεύουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, με ενδεχόμενο αντίκτυπο στην κανονικότητα των δαπανών.

Επίμονες αδυναμίες στα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών, οι οποίες είχαν αναφερθεί το 2022

Ισπανία: Το σύστημα αναφοράς στοιχείων δεν περιέχει πλήρεις πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο των ορόσημων / τιμών-στόχου που δεν έχουν εκπληρωθεί, τους πραγματικούς δικαιούχους, τις πηγές ενωσιακής χρηματοδότησης και τα καταβληθέντα ποσά.

Γαλλία: Το σύστημα διαχείρισης και αναφοράς στοιχείων δεν είναι διασυνδεδεμένο με άλλα πληροφοριακά συστήματα που χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση μέτρων του ΜΑΑ. Ελλείψει ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος ειδικά για το ΕΣΑΑ, η ροή των πληροφοριών δεν είναι αυτοματοποιημένη, κάτι που ενέχει κίνδυνο για την ποιότητα των δεδομένων.

Κροατία: Το σύστημα αποθετηρίου δεν παρέχει ακόμη δεδομένα σχετικά με τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που ολοκληρώθηκαν με την ανάθεση συμβάσεων πριν από την ανάπτυξή του.

Οι πληροφορίες που τα κράτη μέλη παρουσίασαν στις διαχειριστικές δηλώσεις τους δεν ήταν πάντοτε αξιόπιστες.

Εξετάσαμε επίσης τις πληροφορίες που αναφέρει η ΓΔ Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων (ECFIN) σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών του ΜΑΑ για το 2023 στην ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων (ΕΕΔ) της, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο οι πληροφορίες αυτές παρουσιάζονται στην ΕΕΔΕ. Τα ευρήματα και τα συμπεράσματά μας δεν συμβαδίζουν με τη δήλωση του διατάκτη της ΓΔ ECFIN. Το σύστημα δικλίδων του ΜΑΑ παρέχει περιορισμένες μόνο πληροφορίες σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τη συμμόρφωση των χρηματοδοτούμενων από τον ΜΑΑ επενδυτικών έργων με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία. Η έλλειψη τέτοιων πληροφοριών έχει αντίκτυπο στη διασφάλιση που μπορεί να παρέχει η Επιτροπή, κάτι που υποδηλώνει έλλειμμα διασφάλισης. Σύμφωνα με την ΕΕΔ για το 2023, η Επιτροπή επικαιροποίησε τις στρατηγικές δικλίδων και ελέγχου του ΜΑΑ, συμπεριλαμβανομένων ενισχυμένων ελέγχων των συστημάτων δικλίδων των κρατών μελών. Ωστόσο, στη διασφάλιση που παρείχε για το οικονομικό έτος 2023, η ΓΔ ECFIN αναφέρει απλώς ότι τα κράτη μέλη διενεργούν τακτικούς ελέγχους, εξακολουθώντας να μην αναφέρεται στην αποτελεσματικότητά τους. Αυτό είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό, καθώς σε άλλα προγράμματα δαπανών της ΕΕ παρατηρείται μη συμμόρφωση με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, όπως αυτή για τις δημόσιες συμβάσεις, τις κρατικές ενισχύσεις και την επιλεξιμότητα, ενώ τα συστήματα δικλίδων των κρατών μελών εμφανίζουν αδυναμίες.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- να αξιολογεί τη συμμόρφωση με τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας χρησιμοποιώντας ως ημερομηνία έναρξης του μέτρου την ημερομηνία ανάληψης της πρώτης (νομικής) δέσμευσης·
- να ορίσει συγκεκριμένα κριτήρια βάσει των οποίων να προσδιορίζεται τι συνιστά τακτική δαπάνη του εθνικού προϋπολογισμού·
- να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη θα λάβουν άμεσα διορθωτικά μέτρα για την αντιμετώπιση των επίμονων αδυναμιών στα συστήματα δικλίδων·
- να χρησιμοποιεί τα αποτελέσματα των ελέγχων της επί των συστημάτων δικλίδων των κρατών μελών για τη διατύπωση σαφούς συμπεράσματος σχετικά με την αποτελεσματικότητά τους.

Θέλετε να μάθετε περισσότερα; Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας παρατίθενται στο κεφάλαιο 11 της **ετήσιας έκθεσής μας για το 2023**.

Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης

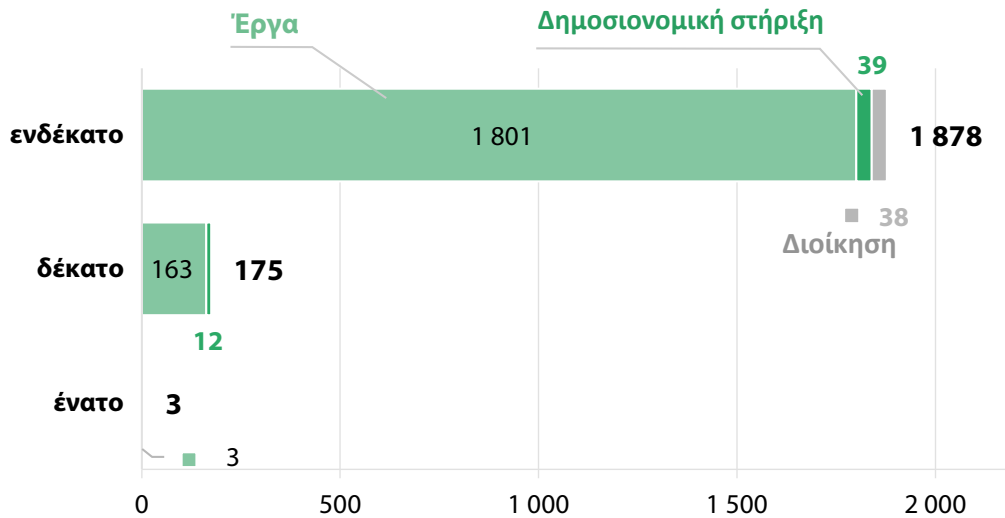
Σύνολο: 2,1 δισ. ευρώ

Ο έλεγχός μας

Από τη σύστασή τους το 1959, τα Ευρωπαϊκά Ταμεία Ανάπτυξης (ΕΤΑ) αποτελούσαν τα κύρια μέσα, εκτός γενικού προϋπολογισμού της ΕΕ, διά των οποίων η ΕΕ χρηματοδοτούσε τη στήριξη που παρείχε στο πλαίσιο της αναπτυξιακής συνεργασίας με τις χώρες της (υποσαχάριας) Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ), καθώς και με τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ), έως το τέλος του 2020. Πρωταρχικός στόχος τους είναι η μείωση και, μακροπρόθεσμα, η εξάλειψη της φτώχειας, σύμφωνα με τον κύριο στόχο της αναπτυξιακής συνεργασίας που ορίζεται στο άρθρο 208 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

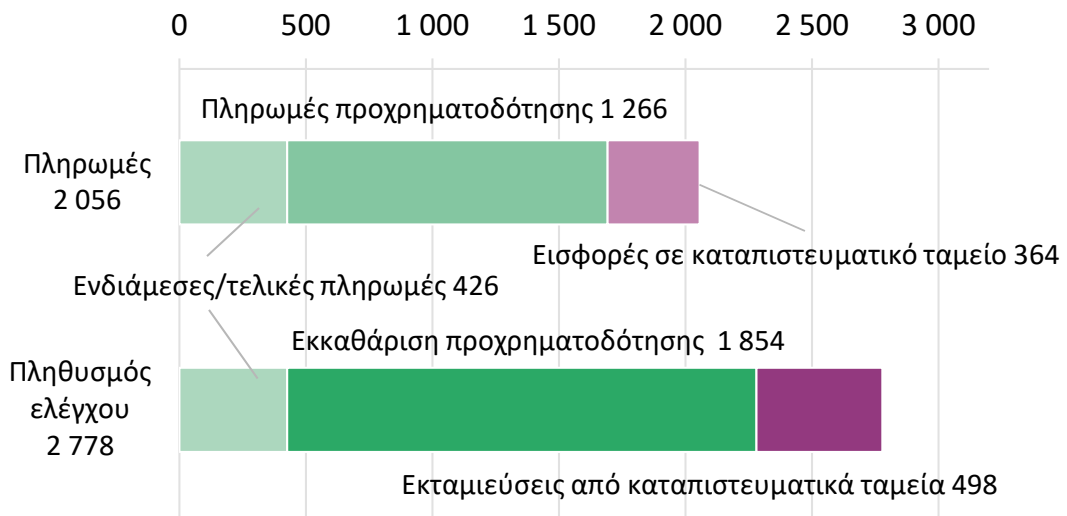
Πληρωμές στο πλαίσιο των ΕΤΑ ανά γραμμή του προϋπολογισμού και ανά είδος

(σε εκατ. ευρώ)

Πληρωμές στο πλαίσιο των ΕΤΑ και πληθυσμός ελέγχου

(εκατ. ευρώ)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των ετήσιων λογαριασμών του ένατου, δέκατου και ενδέκατου ΕΤΑ για το 2023.

Το ενδέκατο ΕΤΑ καλύπτει το ΠΔΠ 2014-2020. Υπό το ΠΔΠ 2021-2027, η αναπτυξιακή συνεργασία με τις χώρες ΑΚΕ εντάσσεται πλέον στον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη και, κατ' επέκταση, στον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ, ενώ η συνεργασία με τις ΥΧΕ ενσωματώνεται στην απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Γροιλανδίας.

Οι δαπάνες που καλύψαμε συνδέονται με στήριξη που χορηγείται σε 76 χώρες βάσει ευρέος φάσματος μεθόδων υλοποίησης, όπως συμβάσεις έργου, προμηθειών και υπηρεσιών, επιχορηγήσεις, δημοσιονομική στήριξη, εκτιμήσεις προγράμματος και συμφωνίες συνεισφοράς και μεταβίβασης αρμοδιοτήτων που συνάπτονται με οντότητες που υπόκεινται σε αξιολόγηση κατά πυλώνες (παραδείγματος χάριν, διεθνείς οργανισμοί).

Η διαχείριση των ΕΤΑ ασκείται σχεδόν εξ ολοκλήρου από τη Γενική Διεύθυνση Διεθνών Εταιρικών Σχέσεων (ΓΔ ΙΝΤΡΑ) της Επιτροπής. Η Γενική Διεύθυνση Γειτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση διαχειρίστηκε ένα μικρό ποσοστό (7 %) των πληρωμών των ΕΤΑ για το 2023 (ΓΔ ΝΕΑΡ).

Τα ευρήματά μας

Διαπιστώσαμε ότι οι λογαριασμοί δεν περιείχαν σημαντικές ανακρίβειες.

Οι πράξεις εσόδων δεν περιείχαν σημαντικό επίπεδο σφάλματος.

Καθώς οι δαπάνες του οικονομικού έτους 2023 περιέχουν σημαντικό σφάλμα, διατυπώνουμε αρνητική γνώμη.

Ελεγχθέν ποσό	Περιείχε σημαντικό σφάλμα;	Εκτιμώμενο πιθανότερο επίπεδο σφάλματος
2,8 δισ. ευρώ	Ναι	8,9 % (έναντι 7,1 % το 2022)

Όσον αφορά τον έλεγχο της κανονικότητας των πράξεων, εξετάσαμε δείγμα 140 πράξεων, το οποίο ήταν αντιπροσωπευτικό ολόκληρου του φάσματος των δαπανών στο πλαίσιο των ΕΤΑ. Το δείγμα περιλάμβανε 31 πράξεις που αφορούσαν το καταπιστευματικό ταμείο έκτακτης ανάγκης για την Αφρική, τρεις πράξεις που αφορούσαν το καταπιστευματικό ταμείο Βêκου, 87 πράξεις που είχαν εγκριθεί από 14 αντιπροσωπείες της ΕΕ (Ανγκόλα, Μπενίν, Ακτή Ελεφαντοστού, Φίτζι, Γκάνα, Γουινέα-Μπισάου, Κένυα, Μαδαγασκάρη, Μαλάουι, Μαυρίκιος, Μοζαμβίκη, Γκάμπια, Τόγκο και Ουγκάντα) και 19 πράξεις που είχαν εγκριθεί από τις κεντρικές υπηρεσίες της Επιτροπής. Στις περιπτώσεις που διαπιστώσαμε σφάλματα στις πράξεις, αναλύσαμε τα υποκείμενα αίτια ώστε να εντοπίσουμε τις τυχόν αδυναμίες.

Από τις 140 πράξεις που εξετάσαμε, οι 62 (44,3 %) περιείχαν σφάλμα. Βάσει των 52 σφαλμάτων που ποσοτικοποιήσαμε, εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος είναι 8,9 %. Οι μη επιλέξιμες δαπάνες (45 %), η απουσία βασικών δικαιολογητικών (31 %) και οι μη πραγματοποιηθείσες δαπάνες (23 %) αποτελούσαν τα τρία συνηθέστερα είδη σφάλματος. Για το 2023, όλα τα ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα που εντοπίσαμε αφορούσαν πράξεις σχετικές με εκτιμήσεις προγράμματος και επιχορηγήσεις, όπως και σχετικές με συμφωνίες συνεισφοράς και μεταβίβασης αρμοδιοτήτων με δικαιούχους χώρες, διεθνείς οργανισμούς και οργανισμούς των κρατών μελών. Από τις 112 πράξεις αυτού του είδους που εξετάσαμε, οι 52 περιείχαν ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα, τα οποία αντιστοιχούσαν στο 100 % του εκτιμώμενου επιπέδου σφάλματος.

Μη πραγματοποιηθείσες δαπάνες: υπερβάλλουσα εκκαθάριση προχρηματοδότησης

Ελέγξαμε τιμολόγιο ύψους 2,3 εκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο συμφωνίας συνεισφοράς που είχε υπογραφεί με διεθνή οργανισμό, εκτελείτο υπό έμμεση διαχείριση και χρηματοδοτήθηκε εξ ολοκλήρου από την ΕΕ. Το τιμολόγιο αφορούσε την εκκαθάριση των εξόδων και βασιζόταν στην οικονομική κατάσταση που είχε υποβάλει ο διεθνής οργανισμός για την περίοδο έως τις 15 Απριλίου 2023.

Κατά τον έλεγχό μας, διαπιστώσαμε ότι στην εν λόγω οικονομική κατάσταση περιλαμβάνονταν προκαταβολές ύψους 1,8 εκατομμυρίων ευρώ, οι οποίες δεν λογίζονται ως πραγματοποιηθέντα έξοδα και, ως εκ τούτου, είναι μη επιλέξιμες. Επιπλέον, επισημάναμε ότι η Επιτροπή δεν είχε εφαρμόσει επαρκείς δικλίδες για τον μετριασμό του κινδύνου εκκαθάρισης μη επιλέξιμων δαπανών. Εντοπίσαμε 14 πράξεις με παρόμοια σφάλματα.

Όπως και κατά το παρελθόν, αντιμετωπίσαμε καθυστερήσεις στη συγκέντρωση των απαιτούμενων εγγράφων από ορισμένους διεθνείς οργανισμούς γεγονός που, με τη σειρά του, είχε επιπτώσεις στην εκτέλεση των εργασιών μας. Οι οργανισμοί αυτοί παρείχαν περιορισμένη μόνο πρόσβαση σε έγγραφα (παραδείγματος χάριν σε μορφή μόνο για ανάγνωση), κάτι που αποτέλεσε πρόσκομμα κατά τον σχεδιασμό, την εκτέλεση και την αξιολόγηση της ποιότητας του ελέγχου μας. Τα εμπόδια αυτά παρέμειναν ανυπέρβλητα παρά τις προσπάθειες που κατέβαλε η Επιτροπή μέσω συνεχούς επικοινωνίας με τους εν λόγω διεθνείς οργανισμούς.

Ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων και λοιπές ρυθμίσεις διακυβέρνησης

Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, η ΓΔ INTPA κατάρτισε σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των αδυναμιών που είχαν εντοπιστεί στην εφαρμογή του συστήματος δικλίδων. Το 2021 και το 2022 παρουσιάσαμε στοιχεία όσον αφορά την ικανοποιητική πρόοδο που είχε επιτευχθεί σχετικά με τα σχέδια δράσης του 2020 και του 2021.

Έως τον Απρίλιο του 2024, η πορεία υλοποίησης του σχεδίου δράσης του 2021 είχε βελτιωθεί σε σύγκριση με το περασμένο έτος. Η Επιτροπή ολοκλήρωσε ακόμη μία δράση, με αποτέλεσμα ο συνολικός αριθμός των δράσεων που έχουν ολοκληρωθεί να ανέλθει σε πέντε. Τρεις δράσεις συνέχισαν να υλοποιούνται. Στο σχέδιο δράσης της για το 2022, η ΓΔ INTPA αύξησε και πάλι τον αριθμό των δράσεων, αυτή τη φορά σε δέκα. Από αυτές, τέσσερις είχαν ολοκληρωθεί και έξι βρίσκονταν ακόμη σε εξέλιξη. Το σχέδιο δράσης για το 2023 αποτελείται από 13 δράσεις, μεταξύ των οποίων τέσσερις νέες. Τον Απρίλιο του 2024, πέντε δράσεις είχαν ολοκληρωθεί και οκτώ βρίσκονταν ακόμη σε εξέλιξη.

Μελέτη της ΓΔ INTPA σχετικά με το ΥΠΣ

Το 2023, η ΓΔ INTPA ανέθεσε σε εξωτερικό ανάδοχο την εκπόνηση της δωδέκατης μελέτης σχετικά με το ΥΠΣ. Σκοπός της μελέτης αυτής είναι η εκτίμηση του ποσοστού των σφαλμάτων που διέλαθαν όλους τους διαχειριστικούς ελέγχους της ΓΔ INTPA στο πλαίσιο της πρόληψης, του εντοπισμού και της διόρθωσης των σφαλμάτων αυτών σε ολόκληρο το πεδίο της αρμοδιότητάς της, προκειμένου να εξαχθεί συμπέρασμα σχετικά με την αποτελεσματικότητα των εν λόγω ελέγχων.

Όσον αφορά τη μελέτη του 2023 σχετικά με το ΥΠΣ, η ΓΔ INTPA χρησιμοποίησε δείγμα 480 πράξεων, όπως και τα προηγούμενα χρόνια (ορισμένες από τις πράξεις του δείγματος είχαν τιμή υψηλότερη από το *διάστημα δειγματοληψίας*· επομένως, το τελικό μέγεθος του δείγματος ήταν 413 πράξεις). Στο πλαίσιο της μελέτης, το συνολικό ΥΠΣ εκτιμήθηκε σε 0,97 %. Για όγδοο συναπτό έτος, το ποσοστό αυτό ήταν χαμηλότερο από το όριο σημαντικότητας του 2 % που έχει ορίσει η Επιτροπή.

Η μελέτη σχετικά με το ΥΠΣ δεν συνιστά *ανάληψη υποχρέωσης παροχής διασφάλισης*, ούτε έλεγχο, και βασίζεται στη μεθοδολογία και στο εγχειρίδιο της ΓΔ INTPA για το ΥΠΣ. Σε προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις μας σχετικά με τα ΕΤΑ, έχουμε ήδη περιγράψει τους εγγενείς περιορισμούς των μελετών αυτών, οι οποίοι μπορεί να έχουν οδηγήσει στην υποεκτίμηση του ποσοστού αυτού.

Επισκόπηση της ΕΕΔ για το 2023

Στη δήλωση διασφάλισης του Γενικού Διευθυντή στην ΕΕΔ για το 2023 δεν διατυπώνονται επιφυλάξεις. Από το 2018 και έπειτα, η ΓΔ INTPA μείωσε σημαντικά το πεδίο αναφοράς των επιφυλάξεων (ήτοι το ποσοστό των δαπανών που καλύπτουν), αρχικά από 16 % σε 1 % και, στη συνέχεια, σε μηδέν.

Οι συστάσεις μας

Συνιστούμε στην Επιτροπή τα εξής:

- κατά τους υπολογισμούς της στο πλαίσιο της διαδικασίας διαχωρισμού των πράξεων, να λαμβάνει υπόψη τυχόν τροποποιήσεις συμβάσεων μετά το πέρας της περιόδου αναφοράς·
- να ενισχύσει τους ελέγχους πριν από την πραγματοποίηση των πληρωμών· και
- να λάβει μέτρα για τη βελτίωση των συστημάτων δικλίδων όσον αφορά την εκκαθάριση των προχρηματοδοτήσεων που καταβάλλονται σε οργανισμούς αξιολογημένους κατά πυλώνες.

Θέλετε να μάθετε περισσότερα; Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τον έλεγχο των ΕΤΑ παρουσιάζονται στην **ετήσια έκθεση για το 2023** σχετικά με τις δραστηριότητες που χρηματοδοτήθηκαν από το ένατο, δέκατο και ενδέκατο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης.

Γενικές πληροφορίες

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο και το έργο του

Το ΕΕΣ είναι ο ανεξάρτητος εξωτερικός ελεγκτής της ΕΕ. Εδρεύει στο Λουξεμβούργο και απασχολεί περί τους 900 υπαλλήλους, προερχόμενους από όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Αποστολή μας είναι να συμβάλλουμε στη βελτίωση της διοίκησης και της χρηματοοικονομικής διαχείρισης της ΕΕ, να προάγουμε τη λογοδοσία και τη διαφάνεια και να ενεργούμε ως ο ανεξάρτητος θεματοφύλακας των οικονομικών συμφερόντων των πολιτών της ΕΕ. Οι εκθέσεις και οι γνώμες ελέγχου που συντάσσουμε αποτελούν καθοριστικής σημασίας κρίκο στην αλυσίδα λογοδοσίας εντός της ΕΕ, δεδομένου ότι χρησιμοποιούνται για να υποχρεώνουν σε λογοδοσία τους υπευθύνους για την εκτέλεση των πολιτικών και των προγραμμάτων της ΕΕ, ήτοι την Επιτροπή, τα λοιπά θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ, καθώς και τις διοικητικές αρχές των κρατών μελών. Προειδοποιούμε για τους κινδύνους, παρέχουμε διασφάλιση, επισημαίνουμε αδυναμίες και ορθές πρακτικές και παρέχουμε καθοδήγηση στους φορείς χάραξης πολιτικής και τους νομοθέτες της ΕΕ σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης της διαχείρισης των πολιτικών και των προγραμμάτων της ΕΕ. Με το έργο μας διασφαλίζουμε ότι οι πολίτες της Ευρώπης γνωρίζουν πώς δαπανώνται τα χρήματά τους.

Tony MURPHY
Ιρλανδία

Νικόλαος ΜΗΛΙΩΝΗΣ
Ελλάδα

Klaus-Heiner LEHNE
Γερμανία

Bettina JAKOBSEN
Δανία

Jan GREGOR
Τσεχική Δημοκρατία

Mihails KOZLOVS
Λετονία

Ildikó GÁLL-PELCZ
Ουγγαρία

Annemie TURTELBOOM
Βέλγιο

Viorel ȘTEFAN
Ρουμανία

Ivana MALETIĆ
Κροατία

François-Roger CAZALA
Γαλλία

Joëlle ELVINGER
Λουξεμβούργο

Helga BERGER
Αυστρία

Marek OPIOŁA
Πολωνία

Jorg Kristijan PETROVIĆ
Σλοβενία

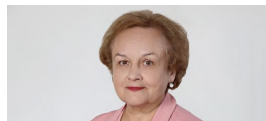
Stef BLOK
Κάτω Χώρες

George Marius HYZLER
Μάλτα

Λευτέρης ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ
Κύπρος

Laima Liucija ANDRIKIENĖ
Λιθουανία

Keit PENTUS-ROSIMANNUS
Εσθονία

Katarína KASZASOVÁ
Σλοβακία

João LEÃO
Πορτογαλία

Alejandro BLANCO FERNÁNDEZ
Ισπανία

Carlo Alberto MANFREDI SELVAGGI
Ιταλία

Petri SARVAMAA
Φινλανδία

Hans LINDBLAD
Σουηδία

Σημ.: Κατάσταση τον Ιούλιο του 2024.

Το έργο μας

Καταρτίζουμε:

- ετήσιες εκθέσεις, που περιλαμβάνουν κυρίως τα αποτελέσματα των εργασιών που εκτελούμε στο πλαίσιο των χρηματοοικονομικών ελέγχων και των ελέγχων συμμόρφωσης επί του προϋπολογισμού της ΕΕ και επί των Ευρωπαϊκών Ταμείων Ανάπτυξης, αλλά καλύπτουν επίσης ζητήματα που άπτονται της χρηματοοικονομικής διαχείρισης και των επιδόσεων·
- ειδικές εκθέσεις, που παρουσιάζουν τα αποτελέσματα επιλεγμένων ελέγχων επί συγκεκριμένων τομέων πολιτικής και τομέων δαπανών ή επί συγκεκριμένων θεμάτων που έχουν να κάνουν με τον προϋπολογισμό και τη διαχείριση·
- ειδικές ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τους εκτελεστικούς και αποκεντρωμένους οργανισμούς, τα λοιπά όργανα και τις κοινές επιχειρήσεις της ΕΕ·
- γνώμες σχετικά με τη θέσπιση νέας ή την επικαιροποίηση παλαιότερης νομοθεσίας που έχει σημαντικό αντίκτυπο στη δημοσιονομική διαχείριση, εκδιδόμενες είτε κατόπιν αιτήματος άλλου θεσμικού οργάνου είτε με δική μας πρωτοβουλία·
- επισκοπήσεις, στις οποίες περιγράφονται ή παρουσιάζονται στοιχεία σχετικά με πολιτικές, συστήματα, μηχανισμούς ή άλλα περισσότερο εξειδικευμένα θέματα.

Σύντομη ματιά στην προσέγγιση του ελέγχου μας όσον αφορά τη δήλωση διασφάλισης

Οι γνώμες που περιλαμβάνονται στη δήλωση διασφάλισης μας βασίζονται σε αντικειμενικά τεκμήρια, προερχόμενα από ελεγκτικές δοκιμασίες που διενεργούνται σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου.

Όπως αναφέρουμε στη στρατηγική μας για την περίοδο 2021-2025, για το επόμενο ΠΔΠ 2021-2027 θα εξακολουθήσουμε να εξελίσσουμε την προσέγγιση του ελέγχου μας και να αξιοποιούμε τα διαθέσιμα δεδομένα και πληροφορίες, ούτως ώστε να συνεχίσουμε να παρέχουμε αδιάσειστη διασφάλιση, στο πλαίσιο της εντολής μας βάσει της Συνθήκης και σε πλήρη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου του δημόσιου τομέα.

Αξιοπιστία των λογαριασμών

Παρέχουν οι ετήσιοι λογαριασμοί της ΕΕ πλήρη και ακριβή πληροφοριακά στοιχεία;

Κάθε χρόνο, οι γενικές διευθύνσεις της Επιτροπής προβαίνουν σε εκατοντάδες χιλιάδες λογιστικές εγγραφές, αντλώντας στοιχεία από πολλές διαφορετικές πηγές (συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών). Ελέγχουμε κατά πόσον οι λογιστικές διαδικασίες εφαρμόζονται δεόντως, καθώς και αν τα λογιστικά δεδομένα που προκύπτουν είναι πλήρη, έχουν καταχωριστεί ορθά και παρουσιάζονται με τον κατάλληλο τρόπο στις οικονομικές καταστάσεις της ΕΕ. Ως προς τον έλεγχο της αξιοπιστίας των λογαριασμών, η προσέγγιση βεβαίωσης εφαρμόζεται από τότε που διατυπώσαμε την πρώτη μας γνώμη το 1994.

- Αξιολογούμε το λογιστικό σύστημα, προκειμένου να εξακριβώσουμε αν αποτελεί την κατάλληλη βάση για την εξαγωγή αξιόπιστων δεδομένων.

- Αξιολογούμε τις βασικές λογιστικές διαδικασίες, προκειμένου να εξακριβώσουμε ότι αυτές λειτουργούν ορθά.
- Διενεργούμε αναλυτικούς ελέγχους των λογιστικών δεδομένων, προκειμένου να εξακριβώσουμε αν αυτά παρουσιάζονται με συνέπεια και μπορούν να θεωρηθούν εύλογα.
- Υποβάλλουμε σε άμεσες ελεγκτικές δοκιμασίες δείγμα λογιστικών εγγραφών, προκειμένου να εξακριβώσουμε αν οι σχετικές πράξεις υπάρχουν και έχουν καταγραφεί επακριβώς.
- Ελέγχουμε τις οικονομικές καταστάσεις, προκειμένου να εξακριβώσουμε κατά πόσον αυτές απεικονίζουν εύλογα την οικονομική κατάσταση.

Κανονικότητα των πράξεων

Συμμορφώνονται με τους ισχύοντες κανόνες οι πράξεις εσόδων και οι καταχωριζόμενες ως δαπάνες πράξεις πληρωμών, στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί της ΕΕ;

Ο προϋπολογισμός της ΕΕ περιλαμβάνει εκατομμύρια πληρωμές σε δικαιούχους τόσο εντός της ΕΕ όσο και σε ολόκληρο τον κόσμο. Την ευθύνη για τη διαχείριση του μεγαλύτερου μέρους των εν λόγω δαπανών φέρουν τα κράτη μέλη. Για τη συγκέντρωση των τεκμηρίων που χρειαζόμαστε, αξιολογούμε τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των εσόδων και των πληρωμών που καταχωρίζονται ως δαπάνες (ήτοι των τελικών πληρωμών και των εκκαθαρίσεων προπληρωμών) και εξετάζουμε δείγμα πράξεων.

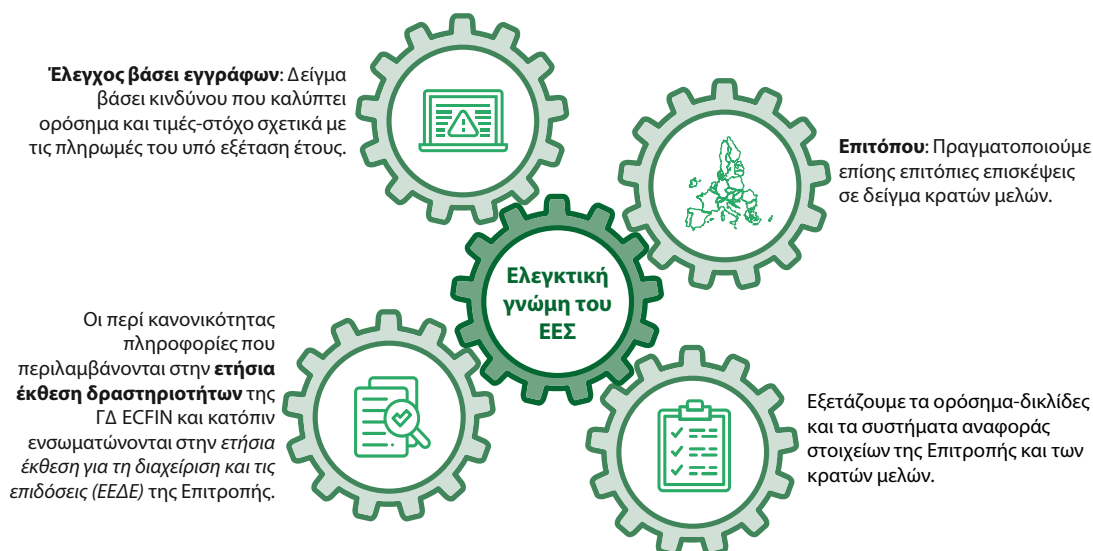
Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες διαπιστώνουμε ότι τηρούνται τα σχετικά διεθνή πρότυπα ελέγχου, προβαίνουμε σε επισκόπηση και επαναδιενέργεια των εξακριβώσεων και ελέγχων που έχουν πραγματοποιήσει οι υπεύθυνοι για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ. Κατ' αυτό τον τρόπο, λαμβάνουμε πλήρως υπόψη τυχόν διορθωτικά μέτρα που έχουν ληφθεί σε συνέχεια των εξακριβώσεων αυτών.

- Αξιολογούμε τα συστήματα διαχείρισης των εσόδων και των δαπανών, προκειμένου να εξακριβώσουμε την αποτελεσματικότητά τους ως προς τη διασφάλιση της κανονικότητας των αντίστοιχων πράξεων.
- Λαμβάνουμε στατιστικά δείγματα πράξεων, τα οποία χρησιμοποιούμε ως βάση για τις λεπτομερείς ελεγκτικές δοκιμασίες στις οποίες προβαίνουν οι ελεγκτές και οι ελέγκτριές μας. Εξετάζουμε διεξοδικά τις πράξεις των δειγμάτων, φθάνοντας μέχρι τις εγκαταστάσεις των τελικών αποδεκτών (παραδείγματος χάριν γεωργών, ερευνητικών ινστιτούτων, εταιρειών που εκτελούν έργα ή παρέχουν υπηρεσίες μετά από δημόσιο διαγωνισμό), προκειμένου να συλλέξουμε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι το συμβάν στο οποίο βασίστηκε η πράξη είναι υπαρκτό, έχει καταγραφεί ορθά και συμμορφώνεται με τους κανόνες που διέπουν την πραγματοποίηση των σχετικών πληρωμών.
- Αναλύουμε τα σφάλματα και τα ταξινομούμε είτε ως ποσοτικοποιήσιμα είτε ως μη ποσοτικοποιήσιμα. Οι πράξεις περιέχουν ποσοτικοποιήσιμο σφάλμα εάν, βάσει των ισχυόντων κανόνων, η πληρωμή δεν θα έπρεπε να είχε εγκριθεί. Παρεκβάλλουμε τα ποσοτικοποιήσιμα σφάλματα, προκειμένου να εξαγάγουμε ένα εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος για κάθε τομέα για τον οποίο εκπονούμε ειδική εκτίμηση. Στη συνέχεια, συγκρίνουμε το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος με ένα όριο σημαντικότητας, που έχουμε ορίσει στο 2 %, και εκτιμούμε αν τα σφάλματα είναι διάχυτα.
- Για τη διαμόρφωση της γνώμης μας λαμβάνουμε υπόψη αυτές τις εκτιμήσεις και άλλα συναφή πληροφοριακά στοιχεία, όπως τις ετήσιες εκθέσεις δραστηριοτήτων και τις εκθέσεις άλλων εξωτερικών ελεγκτών.
- Συζητάμε όλα τα ευρήματά μας τόσο με τις αρχές των κρατών μελών όσο και με την Επιτροπή, προκειμένου να επιβεβαιώσουμε την ορθότητα των πραγματικών περιστατικών.

Ποια είναι η προσέγγιση και η μεθοδολογία ελέγχου που εφαρμόζουμε για τη δήλωση διασφάλισης σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών του ΜΑΑ;

- Διατυπώνουμε χωριστή γνώμη σχετικά με την κανονικότητα των δαπανών του ΜΑΑ στο πλαίσιο της δήλωσης διασφάλισής μας σχετικά με τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ακολουθούμε αυτή την προσέγγιση καθώς θεωρούμε ότι το μοντέλο εκτέλεσης των δαπανών του ΜΑΑ διαφέρει και ότι ο μηχανισμός είναι προσωρινό μέσο. Με τη γνώμη αυτή, σκοπός μας είναι να παράσχουμε εύλογη διασφάλιση σχετικά με τις πληρωμές. Επίσης, βάσει αυτής, παρουσιάζουμε λεπτομερείς πληροφορίες στη δήλωση διασφάλισης (βλέπε [γράφημα 16](#)).
- Θεμελιώνουμε τη διασφάλιση αυτή ως επί το πλείστον σε ελεγκτικές δοκιμασίες επαλήθευσης και στην αξιολόγηση των συστημάτων εποπτείας και δικλίδων. Βασιζόμαστε επίσης στις ΕΕΔ και στην ΕΕΔΕ και στις εκθέσεις της Υπηρεσίας Εσωτερικού Λογιστικού Ελέγχου (IAS).
- Οι εργασίες μας ακολουθούν τα διεθνή πρότυπα ελέγχου και διασφαλίζουν ότι οι ελεγκτικές γνώμες που διατυπώνουμε υποστηρίζονται από επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια.

Γράφημα 16 – Ελεγκτική γνώμη για τον ΜΑΑ

Πηγή: ΕΕΣ.

Όλα τα προϊόντα μας δημοσιεύονται στον ιστότοπό μας, στη διεύθυνση www.eca.europa.eu. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την ελεγκτική διαδικασία ή τη δήλωση διασφάλισης παρουσιάζονται στο παράρτημα 1.1 της **ετήσιας έκθεσής μας για το 2023**.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2024

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τις κατωτέρω αναφερόμενες φωτογραφίες, επιτρέπεται η αναπαραγωγή υπό την προϋπόθεση της μνείας του κατόχου των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, της πηγής και, όπου χρειάζεται, του ονοματεπωνύμου των φωτογράφων:

σ. 4: © Ευρωπαϊκή Ένωση, πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο/Sophie Margue.
σ. 48: © Ευρωπαϊκή Ένωση, πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.
σ. 76: © Ευρωπαϊκή Ένωση, πηγή: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Αρχιτέκτονες των κτιρίων: Paul Noël (1988) και Jim Clemes (2004 και 2013).

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας:

σ. 9: το γράφημα 1 σχεδιάστηκε με τη χρήση εικονιδίων της [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.
σ. 31: ο πίνακας 1 σχεδιάστηκε με τη χρήση εικονιδίων της [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.
σ. 35: © [Getty Images](#), 2017/vgajic.
σ. 43: © [stock.adobe.com](#) / Bits and Splits.
σ. 47: © [NMA](#)
σ. 52: © [depositphotos.com](#).
σ. 57: © [stock.adobe.com](#) / bluedesign.
σ. 60: © [stock.adobe.com](#)/Max Zolotukhin.
σ. 75: το γράφημα 16 σχεδιάστηκε με τη χρήση εικονιδίων της [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος, επίσης η επεξεργασία του εικονιδίου που αναπαριστά οδοντοτροχό έγινε από το ΕΕΣ, © [stock.adobe.com](#) / Ramziia.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, τα λογότυπα και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2024

PDF	ISBN 978-92-849-2710-4	ISSN 2812-1473	doi:10.2865/758096	QJ-AS-24-001-EL-N
Print	ISBN 978-92-849-2745-6	ISSN 2812-1481	doi:10.2865/169227	QJ-AS-24-001-EL-C
HTML	ISBN 978-92-849-2679-4	ISSN 2812-1473	doi:10.2865/329435	QJ-AS-24-001-EL-Q

Λίγα λόγια για τη δημοσίευση «2023 - Ο έλεγχος της ΕΕ εν συντομία»

Η δημοσίευση «2023 - Ο έλεγχος της ΕΕ εν συντομία» αποτελεί σύνοψη των ετήσιων εκθέσεων μας για το 2023, οι οποίες αφορούν τον γενικό προϋπολογισμό της ΕΕ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης. Οι εκθέσεις αυτές περιέχουν τη δήλωση διασφάλισης σχετικά με την αξιοπιστία των λογαριασμών και τη νομιμότητα και την κανονικότητα των πράξεων στις οποίες αυτοί βασίζονται. Καλύψαμε επίσης τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και διατυπώνουμε χωριστή γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα των σχετικών δαπανών. Στο εν λόγω έγγραφο παρατίθενται επίσης τα σημαντικότερα ευρήματά μας όσον αφορά τα έσοδα και τους κύριους τομείς δαπανών στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ανάπτυξης, καθώς και τα ευρήματά μας σχετικά με τη διαχείριση του προϋπολογισμού και τη χρηματοοικονομική διαχείριση.

Το πλήρες κείμενο των εκθέσεων είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο eca.europa.eu.

Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) είναι ο ανεξάρτητος εξωτερικός ελεγκτής της ΕΕ. Με την ιδιότητα αυτή, προειδοποιούμε για τους κινδύνους, παρέχουμε διασφάλιση, επισημαίνουμε αδυναμίες, αναδεικνύουμε ορθές πρακτικές και προσφέρουμε καθοδήγηση στους φορείς χάραξης πολιτικής και στους νομοθέτες της ΕΕ σχετικά με τρόπους βελτίωσης της διαχείρισης των πολιτικών και των προγραμμάτων της ΕΕ. Χάρη στο έργο μας, οι πολίτες της ΕΕ είναι ενήμεροι για το πώς δαπανώνται τα χρήματά τους.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης